Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Annales minorum Capucinorum tom. III - Cod. Ettenheim-Münster 270

Pisa, Marcellinus de

[S.l.], um 1676

Anno Christi 1631

urn:nbn:de:bsz:31-129403

Visual Library

Annales Minorum Capucinorum.

Anni Christi 1631	Urb: VIII. 9	Ferd: II. Imp. 13	Hier. Narn. Vic. Generalis I	Religionis 107
Anni Christi 1631.	Urb: VIII. 9	Ferd: II. Imp. 13.	Hier. Narn. Vic. Generalis I.	Religionis 107.

Percussit hoc anno Deus pastorem, et aliquo modo dispersae sunt oves gregis. Nam defuncto Patre Joanne Maria a Noto Generali Ministro, et adhuc peste totam fere Italiam grassante, Fratres nostri in varia loca dispersi fuere, opportunas praebentes opes pestiferis, ut salutem, quam corporibus tabo pereuntibus conciliare non poterant, animabus saltem spiritualibus medicamentis procurarent. Generalis mortui, cui suffectus est in Vicarium Generalem Pater Hieronymus Narniensis ut primus Definitor, vita, ac gesta primo loco hic recensebo, deinde aliorum multorum opera egregia, quos hoc anno a Christi nativitate millesimo sexcentesimo trigesimo primo, Caeli Regia excepit aeterna laurea praemiandos.

Vita, ac Gesta P. F. Joannis Mariae a Noto Generalis

1. Provinciae Syracusanae decus insigne fuit Joannes Maria a Noto, cujus prima lucis usura extitit felix praesagium sortis, atque virtutis, quanto splendore clarus emicuit. Dum matre praegnante pater ejus moraretur in villa febre duplici quartana laborans, audiit interna voce eum urgentem, ut quantocyus in urbem se conferret. Ille nihil cunctatus Notum se transtulit; et nesciens quid portenderet, ingeminata vocis sonus, animo fluctuabat. Dum itaque domesticis ignorantibus horam partus instare, in varia distracti domo excessissent, et ipse solus ingressus uxoris cubiculum, eam salutarret, obstetricis vices agere coactus est; quippe dicta eam dolor incessit, et astrinxit, ut surgeret e cubili, et foetum, quem gestabat in utero, in lucem ederet. Illa stante protinus in terram decidit; unde pater illum panno laneo excepit; quia partus hic praecox necessaria ad parandum linteamina tempus praevenit. Hoc viso Pater, nato ingemiscens ait: partus iste, fili mi, te pauperem admodum fore clamat, parvumque teste omnium egestate. Nativitas haec fuit Patri valde propitia, quia febris ejus extincta est, insinuans gratiam curationum, qua dignandus erat aliquando puer, ut postea contigit exemplis eorum, qui ejus meritis et intercessione sanitatem consecuti fuere. Pannus item ex lana textus erat index vitae, quam inter Capucinos professurus erat, qui a laneis abstinentes, laneis vestibus induuntur.

2. Dum adhuc infantulus ab ubere nutricis pendebat, abstinentiae singulare specimen edidit: namque feria quarta, et sexta nec guttulam lactis usque ad meridiem sumere volebat; unde pater, ...

Provincia Syracusanorum

Vita P. F. Joan. Mariae a Noto Generalis.

Nativitas singularis.

Abstinentia ejus ab incunabulis.

Ann. Christi 1631.	Urb. VIII 9	Ferd. II. Imp. 13.	Alex. Narn. etc. Generalis X.	Religionis 107

abunde ob innumeras Dei gratiis fuisse praeventus. Adolescentulus
litteris operam dedit, ea tamen cautela, ut plus temporis in frequen-
Adolescentis prudentia — tandis Ecclesiis, quàm in studiis scientiarum insumeret, in aetate
immaturâ senis prudentiam exprimens. Ne verò pravos ingenio-
que mores aliorum adolescentium sugeret, artiùs eorum consortia
declinabat; sicque animam suam innoxiam, & ab omni vitiorum
macula repurgatam custodivit.

In nostram Capucinorum Religionem ingressus, ad eum perfectio- 3
nis apicem assurrexit, ut post plerasque in suâ Provinciâ digni-
tates summâ cum laude exercitas, à Patre Clemente à Noto tunc
Generali Ministro, ob eximiam viri prudentiam, ac scientiam, in suum
Consultorem electus fuerit: virtutumque eius fama adeò percrebuit,
Minister generalis electus quomodo se gesserit. — ut in Comitiis generalibus Patres concordes illum toti nostrae Con-
gregationi post Clementem praefecerint: quo in munere licèt
multum eloquio profecerit, plura tamen praestitit opere, quàm
sermone: etenim eius vita magnâ pollebat facundiâ, & ille suo
exemplo animos Fratrum ad virtutum omnium praxim inducebat.

Parcitas victus eius. — Tanta fuit eius in victu austeritas, ut ab ovis, & carnibus ab- 4
stineret, vix corpori necessaria ad vitam sustentandam suppedi-
taret: eidemque Fr. omnibus, qui eum videbant sic parcè satisfacienti na-
Austeritas eius — turae consulere, rei admirationem excitabat. Neque verò solâ inedi-
tiarum corpori iniecit, sed illud etiam aspero cinxit cilicio, cuius a-
cubis acerbè laceratâ carne, dolor, qui inde oriebatur, nullum omni-
nò sensui locum ad pruritum noxiae voluptatis indulgebat.

Quamvis rerum affluentium turba satis superque negotii facesse- 5
ret, qui Generalis Ministri obeunt vices, ita ut plerumque dies inte-
gra ad legendas Fratrum epistolas, ad solvenda dubia, quae quotidie
praesertim verò ad subditorum visitationem, in qua necesse est longum
Orationis et assiduitas. — tempus insumere, haud sufficiat: ille tamen ita fuit orationi de-
ditus, ut praeter eas, quas solitarius in cella fundebat preces, in Choro
omnibus horis orationis mentalis assisteret, suâ attentione erudiens
Fratres, quâ ratione sit Deus mente, ac corde exorandus. Licèt verò om-
ni, quâ poterat, diligentiâ caveret, ne orando animae eius dotes astanti-
bus innotescerent, adhuc tamen tanta erat suavitas, quâ anima illi-
Rapiebatur saepè in extasim. — us à Deo perfundebatur, ut saepè Fratres eum invenirent sensuum om-
nium expertem; unde nec magno strepitu edito poterant illum ab ora-
tione revocare.

Quando Generalis Ministri munus gerebat, longâ oratione praemis- 6
sâ Conventus familiam, in quo reperiebatur, congregabat, Fratribus [illegible]

compare[illegible]

Annales Minorum Capucinorum.

Anno Christi	Urbani VIII	Ferd. II Imp.	Hier. Nap. Vic. Generalis	Religionis
1638	9	13	X	107

compunctionis gratiam, quae ei coelitus fuerat impertita, communicabat. Ete-
nim saepe fletu oborto madens, dum auditores ad virtutes hortaretur, illas
vir atterrim lacrymis inundabat; illique apposite ad consilium D. Prosperi
dicebatur. Praedicator non in verborum splendore, sed in rerum virtute
totam praedicandi fiduciam ponat; gemitus lacrymasque, quas vult ab
auditoribus fundi, ipse primitus fundat, & sic cor compunctione eo-
rundem accendat.

D. Prosper. de vita contempla-tiva.

7\. Verbo opere, & sermone potens, ita subditorum animos ad suum ac-
citum inflectebat, nullo alio sibi proposito scopo praeter Dei honorem,
in quem omnia eius vota collimabant. Hinc non raro accidit in Comitiis
& Conventionibus, ut Electores eo audito novum inirent consilium, & affectu
omni, spemque propriae utilitati cavarent, ut dignioribus tantum su-
ffragia dispensarent. Nec ulla fuit Provincia, quae curas, & so-
licitudines animi huius Moderatoris experta, novis virtutum incremen-
tis se ipsa melior non extiterit.

Efficacia exhortationum eius.

8\. Ille qui soli ad majorem Dei gloriam tendentis illustre dedit ex-
emplum in Capitulo Provinciae Syracusanae, ad quod convenerat
Vincentius a Noto frater eius germanus, quem Electores ad Provin-
cialatum evehere statuerant, arbitrati, se rem gratam Generali
facturos. At is subodorato vocalium consilio, efficaci exhortatione
eorum vota in alios digniores flexit. Aegre tulere Patres Capitulares,
Generalem non fautore eorum desiderio, qui in Vincentii promotionem
conspirabant: at ille quasi spiritu prophetico percultus ait: me in
humanis agente frater meus caute teter sui attendat; postquam
vero defunctus fuero, etiam Provinciam moderabitur, & ad supremam
dignitatem eius apices evehetur: atque praedictio tempore congruo
suum effectum sortita est.

Exemplum Zeli eius ad majorem Dei gloriam tenden-tis.

Praedixit Fratri suo germano Provincialatum.

9\. Illud futurae prophetiae donum etiam pluribus constat exemplis.
Audiit aliquando Fratres suis laudibus extollentes quemdam
Clericum, quem sanctum adolescentem appellare non verebantur. At ille
[illegible] suum esse eorum judicium his verbis declaravit: Deus, inquit, prov[illegible]
ut quantocius malum avertat: etenim iste adolescens astute nobis
illudit, eiusque causa nostra Provincia, ac Religio non leve detrimen-
tum patietur. Obstupuere Fratres ad huius vatis praesagium, quippe
Clericus nomen sanctitatis insigne sibi apud omnes conciliaverat; sed
paulo post agnovere veritatem praedictionis: siquidem adolescens ille
frater paulo post Congregationem nostram apostatando, deseruit,
& pleraque delicta commiserit, ob quae ad triremes damnatus, ibidem
fratrum opprobrium, ac dedecus Religionis, misere periit.

Praedixit apostasiam Clerici quem Fratres ut sanctum venerabantur.

10\. Eo commorante Syracusis tempore Quadragesima, laborabat tunc

Annales Minorum Capucinorum.

Anny Chri.	Urb. VIII	Ferdi. II Imp.	Hib. Nam. Vic. Generalis	Religiosi
1638	9	13		107

Praedicit abundantiam frumenti post biduum futuram.

Sinitur fame, cuius [illegible] suis auditoribus instare praedixit, ita subito nō animo oporte Cives; etenim ipsa pane penuria post biduum cerneb. Horrea omnes aperta. Deberent necessitatem tali praesagio adhibere sed post duos dies navis frumentaria, quae Warrana ubertus iter arripuerat, orta procella, [illegible] proram dirigere coacta fuit, ubi venditi ingens copia frumenti, quod vehebat; sicque iuxta viri Dei vaticinium consultum est fami, quae populum illum divexabat.

Paupertatis zelus.

Quamvis hic Christi Servus toto virtutum agmine stipatus fuerit, tamen paupertatis cum reddidit celebriorem. Etenim Provinciales Ministri, aut Generali officio fungens, cavebat, ne socij, dum iter haberet, aliquid ferrent obsonij, quo illud ferrent, ac gravientes [illegible]. Sed quando mane e Conventu erat excessurus, ut ad locum pergeret valde distantem, ne jejunij deficeret in via, aliquod panis fragmentum ob [illegible] e coquina [illegible], illudque sua ipse in peram [illegible]. 11

Exempla abstinentiae, et paupertatis insignia.

Zeli, quo erga paupertatem perfectus hic Religiosus flagravit, 12
praeclara mirè in morte specimina dedit. Cum namque morti habentem vires deficerent, corpusque jejunijs extenuato, praefectus coquinae ovum ei obtulit, ut eo absorpto aliquantulum vitam produceret. At qui vivendo ramus carnibus, ovis, & alijs eiusdem generis obsonijs abstinuerat, in supremo constitutus agone provid ovum abegit, ne arrectum abstinentiae metas sibi praescriptas nunc jam instante praeteriret. Rursus ubi Medicus advertit, eum ob stomachi debilitatem non posse cibos concoquere, sanxit, ut tantillum confectionis hyacinthi deglutiret, quae statim allata fuit: at aeger eam subodoratus flere coepit, & exclamans, ait: auferte hinc remedium huiusmodi, quod diviti, non pauperi congruit: qui enim voto paupertatis me Deo obstrinxi, illud & vivens, & moriens servare debeo.

Mors eius.

Morte appropinquante sacra Eucharistiae subsidia singulari 13
sumpsit pietatis affectu, & Neapoli die quarta mensis Februarij huius anni, anima illius rebus omnibus expedita sub [illegible] ad superos evolavit; confluente tota Civitate, ut funus videret, ac tangeret. Eo exenterato fuit missum cor illius in Urbem Noti eius Patriam, ubi Nobiles & Plebeij ferè omnes ad nostrum Conventum accurrere, ut illud viderent, ac devoto osculo dignarentur. Desperatis aegris & his quamplurimis allata fuit illa reliquia, qua omnes pristinae sanitati restituit.

Laudes Provinciae Syracusanae.

Z Vita ac gesta P. F. Clementis à Noto Ministri generalis
Hic item annus millesimus sexcentesimus trigesimus [illegible] 14
Clementem à Noto olim Congregationis nostrae Generalem Ministrum
e medio

Anno Christi	Urb. VIII	Ferd. II. Imp.	Hier. Narn. etc. Generalis	Religionis
1631	9	13	X	107

e medio sustulit in aeternam gloriam evehendum. Propitiam indolem | Vita P. F. Clementis à Noto Generalis
nactus à natura Clemens, sexdecim annos natus, aulas Religio-
nis ingressus, & professionis nostrae cum admiratione Fratrum
tyrocinio peracto, generose rebus huius saeculi spretis Seraphicae
militiae nomen dedit: & quamvis esset aetate immaturus, tamen
in virtutum omnium studio, & palaestra senes plurimos antecepit.
Provincia Syracusana conscia meritorum eius, quater eum in Mini- | Dignitates, ad quas fuit assumptus.
strum Provincialem elegit; & Provincia Corentina fama virtutum
eius illecta, semel & ipsa illum absentem elegit. Praeter haec quinque
triennia exacta gloriose munus agens Provincialis, ter alios lu-
stravit Provincias, videlicet Messanenses, Panormitanas, & Calabri-
as, ad quas fuit Commissarius Generalis delegatus.

15. Praefatis provinciis hunc virum insignem invidit Roma, ubi
Procurator Generalis electus suum domicilium fixit. Ratione mu-
neris, quod obibat, saepe fuit opus ei adire Summum Pontificem | Paulo V. Summo Pontifici charus fuit.
tunc Paulum V. qui illius consuetudine miram in modum illectus,
eum Patris amore deperibat, & illum frequenter in Palatium vocans,
has voces repetere saepius auditus est: inveni virum Religiosum
secundum cor meum. Est munus Procuratoris profecto grave ob
negotiorum occurrentium multitudinem, quibus expediendis tempus
ut plurimum deficit. Illa tamen impostura rerum affluentium tur-
ba nihil detraxit tempori, quod alias Clemens in oratione consu- | Orationis eius studium [illegible]
debat. Namque brevi somno corpori indulto, duarum horarum
spatio ante Matutinum surgebat, totumque illud tempus co-
templationi dicabat: die vero suo officio sic vacabat, ut ob assue-
tam orationem sibi minime temperaret.

16. Fama rerum ab eo praeclare gestarum, dum Procuratoris munus | Eligitur Minister Generalis
exerceret, Pater obstrinxit in Comitiis Generalibus, ut eum de Reli-
gione optime meritum toti Ordini Capucinorum praeficerent. Statim | Pontifex de eius electione laetatur
ac Pontifex intellexit, virum hunc dilectum filium in Ministrum
generalem Congregationis nostrae electum fuisse, misit ad eum cum
[illegible] quo ipsum certiorem faceret, sibi pergratam extitisse talem inau-
gurationem; & paulo post misit in Coenobium nostrum deferri mu-
nus nobile ex recenti butyro in figuram Castri Sancti Angeli
effictam, cui & taurum pinguem adjecit cornibus inauratis. Rursus
Pontifex ostendit omnibus, quanti faceret merita huius
viri eximii. Etenim cum admissi fuissent omnes Vocales ad oscu-
la pedum, Papa ut immobiliter stetit: sed ut Generalis ipse suis | Iudicia Pontificis
pedibus sese inclinare coepit, Pontifex illum erexit, ac dulciter

Anno Christi 1631.	Urb: VIII 9	Ferdi. II. Imp: 13	Hier. Napo. Vic. Generalis.	Religionis 107

[illegible]ij affectus erga Generalem.

amplexatus est. Haec tandem Pontificis affectus erga Ministrum Genera-
lem magnam ei aestimationem apud Electores, qui undique ad illud Capitu-
lum universale confluxerant, conciliavere, omnesque conjecere, cuncta
bona Ordini nostro ventura, illum novo hoc Praesule moderante.

Ab Imperatore, & Regibus honorifice excipitur.

Sed & Imperator, & Reges, ad quos, Provincias peragrando, vi- 17
sitationis, seu potius venerationis gratia accessit, illum ut homi-
nem Caelo lapsum excepere: & plerisque in locis Populus turba-
tim obviam procedebant, sicut olim ex Prophetis, adducebantque ae-
gros, & obsessos, ut sua benedictione, ac intercessione eis sanitatem
impertiret. Neque vero eos spes concepta fefellit; siquidem plures

Plures aegros sanat.

illico ab infirmitatibus, quibus gravabantur, convaluere, & a ma-
lignis spiritibus liberati fuere. In Helvetia Matrona quaedam filium
morbo pessime laborantem ei obtulit, ut eum signo Crucis signa-
retur. Ille nihil cunctatus illum benedixit, & nulla interposita mora
pristinae sanitati restituit. Cum nobilis Aquitanus ad eum filium ae-
grotum duxisset, quem febris maligna afficiebat incendio, Christi ser-
vus in nomine JESU imperavit febri, ut illum dimitteret. quae statim
praecepto paruit, aegrotumque sanum reliquit. Licet vero ea polleret
gratia curationum, non ideo tamen aura vanae gloriae eum afflavit:
invitus enim aegros sanabat: & quando plebis devotae greges ei in
occursum veniebant, ut curarentur ab infirmitatibus suis, ille ingens

Humilitas ejus

exclamabat: o socij, procul a me has turbas abigite, ne illos illusa
ementita specie fallatis: homo enim peccator sum, & omni bono
indignus, quamvis a populo vir probus existimer.

Quam efficaces essent ejus orationes, evidenter Deus ostendit exem- 18.
plo. Cum esset Minister Generalis, statuit proficisci in Insulam Me-
litensem, ut ibi suo visitationis officio fungeretur. Dum itaque navis
quam conscenderat, prospero vento sulcaret aequor, incidit in Turcas;
quos ut e longe prospexit navarchus, elata voce Generalem compellans,

A Turcis obsessus in navi cum sociis precibus a periculo eripitur.

ait: Pater, Pater, ecce nostrae navi imminent Turcae, qui nos immani
catenarum pondere, ac perpetuae crudeli addicent servituti. Clemens
hoc audito omnes hortatus est, ut devote funderent preces, statimque
litanias Beatissimae Virginis recitare coepit, eamque Deiparam deprecans,
ut eorum angustiis subvenire dignaretur. Sensit haud frustra clemen-
tissimae hujus Dominae auxilium, illapsa de Caelo nubes ostendit,
quae ita navem involvit, ut ab hostium oculis subduxerit, Turcisque
eis terrorem incussit, ut mutatis subinde velis, alio transmigrarint.
Beata Virgo hunc famulum suum ab imminenti hoc periculo eduxit 19

forte

Annales Minorum Capucinorum.

Anni Christi	Urb. VIII	Ferd. III. Imp.	Generalis	Religionis
1638	9	13	*	107

forte, quia Dei Famulus virginitatis illibatae decus intemeratum usque ad mortem servavit, ut deposuit ille, cui moribundus in generali confessione totius vitae seriem aperuit. Convolores fuere Clementis vita & mors. Ut namque pie vixerat, sic eodem tenore Syracusis, vigesima secunda die Septembris animam exhalavit. *Virginitatem usque ad mortem illibatam servavit. Mors eius.*

3 Vita ac Gesta PP. F.F. Mariani à Giarratana, Thomae à Sancto Geminiano, & Alexandri à Montefalchio Sacerdotum.

20 Provincia Syracusarum foecta viris illustribus, enixa est Caelo tertias filius aeterna dignum memoria, scilicet Marianum à Giarratana Sacerdotem, qui annos ter, & nonaginta natus, virgo mente & corpore ex hac vita migravit. Gratia Divina iugi influxu fortiter obstitit, ne officiosa libido sua falce hunc virginitatis florem demeteret. Nam praeclaras corporis dotes, quas à natura acceperat, et faciei eius decora rapuere feminis oculos sedere ad turpia audenda; semel praesertim cum jam in Religionem ingressus, iter agens apud quemdam divertit, cuius speciosa puella eius amore incensa illum noctu sollicitavit, ut ad impuros congressus pelliceret. At ille puritatis suae impiger custos eam fugavit, ac castitati adiutus subsidio gloriose de Venere triumphavit. Ne vero marcesceret insigne hoc decus virginitatis, quod Paradisi candidius liliis inter dumos positum, perenniter ille spinis vallabat, nimirum poenitentiae rigore, ad cuius aspectum diabolus ipse inhorrescebat, nec audebat hominem aggredi tali austeritatis praesidiis munitum. Quippe brevis adeò erat eius somnus in nuda tabella, ut daemoni non liceret ei dormienti turpes ingerere species. Autem jejuniis, tanquam pane Angelorum animum reficiebat, ac rictum orationis obsequio Deo afferat. Atque caro jejuna morem spiritui gereret, eam aspero cilicio cingebat, ac duris flagellis graviter affligebat.

Eadem Provincia Syracusana
Vita P.F. Mariani à Giarratana Sac.
Virginitate clarus
Austeritas eius.
Somni parcitas

21. Nobilis florente aetate studio philosophiae, ac theologiae scholae pius operam dare maluit humilitati, quam Doctrinae studere. Sed licet sibi viam ad honores praeclusisse videret, pedem à scholis reficiendo, attamen sublimitas eius ingenii illum etiam invitum ad praecipuas Provinciae dignitates evexit, quas cum peritia gessit, quas omnes ei prius inesse conjecerant. Hinc saepe missus Romam ad negotia magni ponderis, ac momenti pertractanda, ea tanta dexteritate, tamque feliciter absolvit, ut nomen insigne tam apud Saeculares, quam Fratres sibi conciliaverit.

Humilitas eius
Sublimitas eius ingenii

Annales Minorum Capucinorum.

Anni Christi 1632	Urbani VIII 9	Ferdinandi II Imp. 13	Alexij Narn. Vic. Generalis	Religiosorum 1019

In his, quae ad Dei cultum spectant, fervidus semper extitit. Quam-
vis enim vires eius essent exhaustae, ob longas emensas annorum, vel im- 22
becillitas, ac fulcro inserviens ad Conventus appellaret, nihil tamen ipse

Oratur assiduus ac devotus

bat quin eadem nocte Chorum adiret ad psallendum cum caeteris: immo
octogenario major, ac fulcris axillaribus innixus pergebat cum
alijs Fratribus ad omnes horas canonicas, easque tanta attentione
persolvebat, quasi Deum visibili specie conspiceret. Illius pietas,

Cum devotione Missam celebrabat

praesertim dum Sacrum celebraret, eluxit; siquidem temperare sibi non
poterat ab altis gemitibus, et suspirijs, meditando divinum amorem
in hoc Sacrificio, quo nobis sincera durae Christi passionis spe-
cies exhibetur: unde cum non posset voces cohibere, et alijs sacerdo-
tibus celebrantibus permolestus existeret, Guardianus ei indixit, ut
in Sacello privato procul ab alijs Sacrum conficeret, ne ulli nego-
tium facesseret.

Abstinentia eius

Aetas longaeva non potuit virum hunc abstinentem obstringere, 23
nec etiam ad illa jejunia relaxanda, quibus ex Regula non tene-
mur; et cum esset aetatis nonaginta trium annorum, a carnibus, et
ab omnibus alijs abstinens, solis herbis vescebatur. Non erat senili-
um morosus, sicut plerumque aliorum senum esse consuevit. Cum
enim gravis annis, atque malis diversis gravatus pedem e cella non
efferret, Congregationis nostrae Patres praecipui, ut Clemens a
Noto, et Innocentius a Calatayerone, quotidie eum invisebant, u-
na de rebus divinis colloquentes, idque tali, ac tanta suavitate
ut magnas inde perciperent voluptates. Cum prae infirmitate

Devotio eius in psalmodia

non posset Chorum adire, ut simul cum alijs psalleret, attente
aures erigebat ex sua cella prope [illegible] sita, ut alios
canentes audiret, hocque attentione essentiam supplere studebat.

Tria gratias petit, easque obtinet

Dum morti appropinquaret, tria enixe petijt a Domino. Pri- 24
mum, ut non moreretur in Noviciatu nostro Syracusis pro in-
firmis extructo: credebat namque, Fratres in eius constructio-
ne excessisse tantisper metas paupertatis. Alterum, ut e hac vita
migraret, quando Fratres celebrarent Comitia Provincialia in loco, u-
bi moriturus erat. Tertium ut animam ageret in manibus Innocentij
a Calatayerone inter Syculos viri praecipui, qui et postea Congrega-
tionis nostrae fuit Generalis Minister, quem unice prae his [illegible]
diligebat: haecque omnia, sicut optaverat, successere. Namque
febri correptus obijt in Coenobio nostro Syracusano, quia placens
morbus obstitit, ne deferretur in Noviciatum, quod erat in Civitate
aedificatum: et mortuus est tempore celebrationis Capituli, ad quod
similiter Innocentius convenit, qui morienti Sacramenta administra-
vit &.

Annales Minorum Capucinorum

Anno Chri:	Urb: VIII	Ferd: II. Imp.	Hier. Narn. VIC. Generalis	Religiosorum
1637	9	13	1	107

ait, & ultimum charitatis obsequium illo in agone impendit.
25. Primo, febris impetu aegri vires prostratas fuisse, ubi sensit esse
se Innocentius deficere vidit, prudenter admonuit, ut se ad
excipiendum postridie praevia confessione sacrum Viaticum praepara-
ret. Habuit id gratum consilium, et tota nocte vigil in examine re-
stantis vitae incubuit. Mane reversus Innocentius ad cellam infirmi,
ab eo humaniter petit, an habeat aliquid, quod in confessione
aperiat. Ad haec Marianus quasi pudore suffusus, quia
suas innocentias revelare deberet, confidenter ait: in omnes
omnes anteactae vitae tempus indagine exquisita rimatus pe-
nitiores animae meae recessus, sed nihil profecto occurrit,
quod sancto poenitentiae Sacramento abstergere debeam. Expe-
dit tamen (: inquit Innocentius :) ut praeambula confessione
ad Sacri Viatici sumptionem te accingas. Cui Christi servus ob-
quiescens, delicta nonnulla aliàs confessa eidem exposuit, ac
Sanctam Eucharistiam Choro Fratrum stipatus refectus est. Antequam
pane Angelorum reficeretur, fune collo intorto quasi jam ad sup-
plicium ducendus, obortis lacrymis circumstantes rogavit, ut delic-
tis eius praeteritis indulgerent. Astantes omnes respersus fleti-
bus Viro Dei ingemuere, quem Innocentius post Viaticum extre-
mam sacro Oleo inunxit. Itaque sanctis Ecclesiae rubricis mu-
nitus, dum Fratres die sequenti in choro illum psalmi versiculum
canerent: Beati immaculati in via in dilecti sui Innocentii ma-
nibus expiravit.

26. In Provincia Umbriae virtutum laude clarus enituit Thomas
à Sancto Geminiano Sacerdos, qui obedientiam exquisitam semper
animo ostendit. Absolutis annuis Provinciae comitiis statim atque
audiebat nomen eius Conventus, ad quem erat destinatus, nolebat
vel uno momento in cellam redire, devenire, & inquietas esse de-
bere obedientiae; cuius etiam insigne dedit exemplum, quando Gua-
rdianus eum febricitantem hortatus est, ut Fratribus duobus ad ap-
pulsis iter ostenderet. Nam, cum Narniae tunc degeret, nullum pra-
textu mora domo excessit, & monte conscenso viam illis demonstra-
vit. Quod tale praestaret obsequium, febris ardere minime est visa; sed
statim atque limen Coenobii attigit, quae erat extincta, denuò conflagravit.

27. Virtutes suas, scilicet obedientiae zelo saepè ab animi raptu re-
vocatus fuit, qui erat Fratribus praesidem in persolvendis horis
canonicis importunus: nam cum psallere vellet, in exstasim rapiebatur,
et ipsa Chorus in detrimento sacri Officii voces singultibus praeveniret.

Pariter somni.

Puritas eius quanta esset.

Mors eius.

Provincia Umbriae. Vita P. F. Thomae à S. Geminiano Sacerd.

Obedientiae exempla singularia

Frequentes ei fuere exstases.

13 feuille. 2. feuillets ex ... en 20 jours.

Anni Christi 1538	Urb: VIII 9	Ferdi: II. Imp: 13	Hier. Narn. Vic. Generalis	Religionis 30

quod primo post se superior Superior, imperavit ei, ut ab aeternandi occa-
sibus in recitandis divinis laudibus abstineret; huiusque praecepto nu-
rus gerit verus obediens. Sed alibi ut in triclinio quando liber de
Divino amore lectus aliquas perstringebat, ille ad instar avis rursum
dulciter jubilabat.

Convenientibus ad prandium fratribus, advertit Praelatus, Tho- 28
mam abesse, qui repertus in Choro non attendit ad eum, qui mone-
bat, Fratres esse in Refectorio. Hoc audito Guardianus iussit,
eum suo nomine compelli, ut ad mensam veniret. Statim atque
nomen Superioris insonuit, qui erat unus sensuum expers, erige-
re coepit caput, & sequi Fratrem praecuntem, qui obedientiae men-
tem menti suggesserat.

Rursus dum nostro Narniae Conventui nubes nimbus, ac pro- 29
cellis foeta immineret, Guardiani dictante Deo mandavit, ut
sua benedictione grandines ~~dissi~~ imminentes dissolveret. Ille nihil
cunctatus, nubi ...... Crucis signum obiecit, quae illico retulit
omnes illas oras dimittens alio transvolans.

Signo crucis imminentes procellam dissolvit.

Paupertatis amor erat consultor obedientiae: quippe nihil 30
suo usui habere voluit praeter ea, quae Regula Sectatoribus
suis concedit. Unde peculiare sibi Breviarium non habuit, neque
Psalterium, aut coronam Beatissimae Virginis, quia nulla eorum pro-
priatarum universis Fratribus ex Regula indulgetur.

Paupertas eius

Urgente Superiore indutus est aliquando pallio, non quidem no- 31
vo, satis tamen ad arcendum frigus idoneo: sed semel extra Con-
ventum progressus, incidit in pauperem seminudum, qui allegato
Dei amore suam expressit inopiam, orans, ut aliquid impertiret o-
pis. Ille nomen divini amoris veneratus ad pauperi, ut ipsum pal-
lio exueret, quod is derepente praestitit. At licet Guardianus hanc Tho-
mae zelum, et eleemosynam mendico erogatam acri valde convicio
perstrinxerit; ille tamen sui oris habitum nulla tristitiae nube
obduxit, imo laetus egit sponsore grates Praelato corriganti.

Charitatis eius exemplum insigne.

Neque vero Praelatis tantummodo, sed etiam Fratribus sibi infe- 32
rioribus perfectam praestabat obedientiam. Si quando enim in itinere
locum socius haberet, ad eorum nutum se totum effingebat eo humi-
litatis affectu, ut stuperent in homine eximio suae aestimationem
adeo contemptam: namque nihil ipsis invitis, aut corrigi sapere au-
debat. Rursus haec eius humilitatis praecipue enituit, quando sequen-
tes illius estorum nomen ei insigne conciliare voluerunt. Etenim ne
calledus hostis ansam inde arriperet lethale virus superbiae homini sensi
operibus immittendi, maiorem sparsit, quotidianos illos animi exer-
citus immergens, & fatuo modo captus, sed crebra pro ulter deliquia, &

Humilitas eius

Industria eius humilitas

genus

geuur quoddam apoplexiae, unde nonnulli tali commento fidem adhi-
bentes, Thomae industria deliri, donum mentis excessus ipsi coeli-
tus concessum, animi ac corporis aegritudinem crediderunt.

33. Tanta etiam erat suavitas, quâ in oratione perfundebatur, ut *Orationis eius assiduitas*
illi orare, perinde ac respirare [illegible] extiterit eius cubi: quidquid
enim pertractaret, illud eum à Deo abstrahere non valebat; i-
ccirco supplex petijt à Ministro Generali velut gratiam singu-
larem cellam concedi, ubi ita sine arbitro omni strepitu remotus
precibus assiduè incumberet; siquidem orationis otia quam omnibus
vitae commodis praeferebat. Inter caetera contemplationum exer-
citia familiaris ei valdè extitit Christi passionis meditatio, cu- *Christi passionis meditatio*
jus acerbitates tam altè cordi eius insedit, ut cum semel in hebdo-
madâ sanctâ à vesperis feriae quintae usque ad horam tertiam
post meridiem feriae sextae, quod tempus fuit Dominicae pas-
sionis, tam vehementi animi applicatione meditatus fuisset,
sic sui impos effectus fuerit, ut anno integro neque missam
celebrare, neque orare potuerit. Quam vero efficaces essent a- *Orationis eius efficacia.*
pud Deum eius orationes, ex eo constat, quod ipso orante pro in-
firmo desperato à Medicis, derepentè optata salus fuit illi im-
pertita.

34. Praefatis virtutibus abstinentia singularis accessit: quam- *Abstinentia eius singularis.*
vis enim saepè aegrotaret, nunquam tamen pani, et aquae aliquid
aliud adjiciebat. Hinc licet conjicere, quanta esset eius in om-
ni vita austeritas integrâ sanitate, qui etiam infirmus ab omni
obsonio & pulmento abstinebat. Tandem pietatis causâ Ro-
mam profectus, ibi decubuit, & illis in agone Christum no-
[illegible] mile: depositis exuvijs corporis animam aeterno *Mors eius.*
gratia dignam reddidit Domino Redemptori.

35. In eadem Umbriae Provinciâ splendore virtutis effulsit *Eadem Provincia Umbriae*
Alexander à Montefalchio Sacerdos, cuius diuturna abstinentia *Vita P. F. Alexandri à Montefalchio Sacerd.*
supra vires hominum extitit. Quippe plures agebat dies absq.
omni cibo, jejunus, & fatigando [illegible] toto [illegible] protrahebat. *Mira eius abstinentia*
[illegible] Dei, quam [illegible] homines bacchanalium tempo-
re sua intemperantia provocabant, ille gulae suae mortifica-
tione placaret. Dum sacrum celebraret, communione [illegible] *Orationis fervor*
flatus cohibere non poterat, unde liquato divini amoris igne
qui eius orationes [illegible] accendebat, ut saepè Fratres adver-
terint in penitiore horti recessu orantem corpore immobili,
[illegible] in modum Crucifixi, quos assiduè compatienti
animo recolebat. Ne vero suo Redemptori perfunctoriè condole- *Flagellationes eius atroces*
re videretur, quotidie se horae unius spatio flagris acerbè torque-
bat, humum sanguine aspergendo, qui [illegible] plagis,

Anno Christi 1634	Urb: VIII 9	Ferd: II Imp: 13	Min. Gener. Generales	Religionis 107

quam maceravit, & dolores cilicio aspero rusticabat. Eius anhelitui pa-
* Charitas eius. tiendi desiderium rere propitia obtulit occasio. Nam Cisenae tuc
contagione morbo magno animarum dispendio grassante, generose caput
suũ vitae discrimini objecit, ut Sacramenta infirmis administran-
Mors eius. do, eorũ saluti consuleret, neglecta morte, quam, alijs obsequendo
sibi conscivit.

Vita ac gesta PP. FF. Justi à Sancto Justo, et Pauli à Garesio Concionatorũ, Bonaventurae Alcamensis Clerici, & Benigni à Mompiano Laici

Provincia Marchiae. Vita P. F. Justi à S. Justo Conc. Manuscripta huius Provinciae pag. 405 et seq.

Praelaturae in Ordine[?] Dignitates, quas apud nos gessit

Justus à Sancto Justo Provinciae Piceni Concionator, illustre 36
suũ genus cumulo virtutum ornavit, quas omnes imperare solet,
Sed praecipuè nobilitati eius auctae nomen adjecit insignis pie-
tas in Beatissimã Virginem, cuius festivitates omnes praeveni-
bat jejunio novem dierum ad honorem novem mensium, quibus in
utero haec alma Parens Filium Dei gestavit. Hinc dum esset
Marchiae Provincialis Minister, sanxit, ut diebus omnibus sab-
bati in gratiam Deiparae Lauretanae jejunium in illis quadrage-
simalibus observaretur; & hic jejunandi ritus adhuc apud a-
lumnos illius Provinciae viget, cum nemine temerante. Eius me-
ritorum accumulavit perfectamque vitam, quas pleraque in locis gessit cum
omnium applausu. Sex annos Minister Provincialis praedictam
Provinciam gubernavit. Semel & iterum missus est in Styriam Com-
missarij Generalis officio functus quinque annorũ spatio:
unde Romam accersitus, ad instantiam Ferdinandi II. Imperatoris
denuo fuit in Styriam destinatus. Ibi nunc in Provinciae a-
primatum enituit; & praeterea in Hungaria multa suae charita-
tis specimina reliquit. Inde rediens, statim atque Paduam ap-
pulit, in evidens vitae discrimen incurrit propter grave apostema,
quod mortem ei portendebat: siquidem magna puris congeries in
infimã parte ventris stabulabatur, quae totam illam regionem alluens
simul & corrumpebat. Adhibitus Chirurgus ... eiusque novi-
culã acutã coepit abscindere cum horrore Fratrum adstantium, qui
Patientia eius. talis supplicij aspectum ferre nequibant. At ille sibi constans a-
equo animo, & intrepido vultu, Medicum, ut in hoc illi tormento in-
secando pergeret, alacriter hortabatur. Liberatus hoc periculo bi-
ennio ante suum diem extremum, ut serio se ad mortem prepararet
dies fere totos, & maximam noctis partem orans in Ecclesia expen-
dit. Tandem Firmi, ubi erat Guardianus, benedictione Fratribus imper-
tita, in Christo placidè obdormivit. Antistes cum Clero magnaque nobili-
tatis stipatus interfuit eius exequijs: & à multis segmina eius ha-
bitus praecisa fuere, quae pleris male habentibus applicata, sani-
tatem, quam amiserant, restituere.

Provincia Pedemontana. Vita P. Pauli à Garesio Conc. Patientia in aerumnis

Paulus à Garesio Pedemontanae Provinciae Concionator egregia vita 37
tem se praestitit, qualem nescio, an nostra Religio aliũ ei similem ex-
perta sit; & praesertim in aerumnis permolestis a quo semper animo per-
ferendis. Post gestum egregiè munus Praedicatoris, lucis usuram exuit, quippe

eius

Anni Christi 1639	Urb. VIII 9	Ferd. II Imp. 13	Hier. Nara Vic. Generalis	Religiosi 1017

caecus effectus est. Huic pressurae aliud gravius damnum adjecit. Ostendens autem — *Obnoxius fuit.*
in lecto decubentem resupinavit, & solo fortiter allisit, unde femur ita fuit
contritum, ut prae dolore solum supinus jacere valeret. Femore conquassato
has tantum voces edidit: sit nomen Domini benedictum. Jugis ille decubitus
foedum ei ulcus in dorso concivit, quod scatebat fuit vermibus, qui e-
bullientes eius carnes misere corrodebant. Ad angustiae incrementum — *Consolatio eius in*
tantum etiam accessit, ut tantus oriretur e plagis eius foetor, ut Fratres — *angustiis.*
omnes ab eo aufugere cogerentur. Res ei pro voto successit, quia
sic foetebat, ut teter odor ab ipsius cella omnes arceret. Attamen de-
functo viro hoc patiente, omnis graveolentia evanuit, & corpus eius
suaveolens cunctos astantes inexperta fragrantia perfudit, quae
quidquid balsamo gratius exhalabat.

38 Affectus erat aliter hic dicere, se nunquam vel breves orationes — *Ardor patiendi.*
eo intento recitaturum, ut sanitatem consequeretur. Sciebat enim,
ingens esse foenus, quo acerba mala corporis hic propter Dei
amoris gratiam compensantur. Idcirco parum illi erat tot dolo-
rum suppliciis, nisi ea, indicto sibi annuali jejunio, redderet gra-
viora: omnes namque Seraphici Patris Quadragesimas observare
solebat.

39 Nihil singulare sibi unquam licet infirmus apponi patiebatur — *Abstinentia eius*
sed communibus tantum cibis, quos sani edebant, vescebatur. Si — *singularis*
Frater ei ministrans specialiter ciborum aliquam partem ei offer-
ret, e lecto proiecit, quamvis caecus esset, apprime noverat,
& valde gemens earundem recusabat. A lineis pannis semper ab-
horruit, & tantum sudariis e lana contextis defluentem sudorem
detergebat. Precibus Nuntius ipsius oratione a renis calculi dolori- — *Gratia curationum*
bus liber evasit. Morti propinquus promisit Optimatibus Nicaenis, — *ei concessa*
se rogaturum in gratiam urbis; quam tunc dira pestis popula-
batur. Stetitque pollicitis: nam eo defuncto lues extincta brevi ci-
vitatem integrae sospitati restituit. Quadriennio ab eius sepul-
tura elapso, corpus illius repertum fuit omnis prorsus corruptio- — *Corpus eius in-*
nis expers. Dorsi plaga quasi carne nova viventi simili obdu- — *corruptum.*
cta, quae gratum odorem efflabat: quo prodigio voluit Deus huius
Servi sui merita declarare.

40 Bonaventura Alamensis Clericus filius Baronis Sancti Bar- — *Provincia Pedemontana*
tholomaei ex illustri Familia de Gerai convertit adhuc puerulus — *Vita F. Bonaventu-*
majores virtutes, ac meritorum acervum, quam plerique jam — *rae Alamensis*
aetate provecti. Gratiosus hic puer divina benedictione — *Clerici.*
praeventus, ab ipsa infantia jejunare coepit; ita Deo moderante mater — *Abstinentia &*
huius infantuli, ut lac raro, ac modico emulso, voluit oblata sibi — *pietas eius.*
nutricis uberum contorquere. Hic abstinentiae preludia in puero adhuc

lactante, prius multos dispenzère, ut ... nati indoles illam ad singulare Dei obsequium destinaret, suggerendo balbutienti sacra nomina JESU, et MARIAE, et recitationem orationis Dominicae, et Salutationis Angelicae. Hinc aetatis quinque annorum, solus ad Ecclesiam pergebat, tantaque attentione orabat, ut adstantibus stuporem ingereret. Septennis usu rationis affulgente, ludos et nenias infantiles odio habere coepit. Octavum annum attigerat, cum ab exequiis unius cuius domum reversus, huius vitae miseram conditionem, quae instar umbrae evanescit, lacrymari incepit, unde animo induxit, vitam suam non annis, sed meritis cumulare. Duodennis spreta nobilitate natalium, totus se pauperum obsequio addixit, frequentando illorum domos, et praesertim Xenodochium, ubi verrendo detergebat immunda, sordidos, ac male olentes pannos abluebat, everrebat domus quisquilias, et sibi subtractos in prandio, et coena cibos indigis offerebat.

Misericordia eius in pauperes.

41 Cum semel obvium habuisset virum mendicum, qui corpore foedo nudo, acerbo frigore torquebatur, protinus suis se vestibus exuit, ipsique pauperis nuditatem contexit. Egeno alteri, qui febre correptus ad Xenodochium, ut ibi curaretur, se conferebat, opem opportune tulit: nam imbre largiter inundante suo pallio mendicum operuit, illumque ad Hospitale manu duxit, quo appulsus pallium nec levi pluviae guttula irroratum fuisse, advertit.

Exempla huius misericordiae.

Ut carnem spiritui subiiceret, eam ferreo cingebat cilicio, et vestibus nudus in tabulis decumbebat, et post brevem somnum longas preces nocte fundebat. Atque titillantes lasciviae sensus omnes extingueret, et virginitatem illibatam astrueret, cutem flagris dilaniabat.

Austeritas eius Somni parcitas.

42 A teneris annis aedes sacras frequentare solitus erat, ubi ante Altare maius procumbens, magnam diei partem in oratione insumebat. Quoniam vero Angeli oblectantur virginibus; devoto, ac puro huic adolescenti se praebuere spectandos, Sanctissimam Eucharistiam demissa terram versus facie venerantes. Rursus Sacerdote Sacrum celebrante, vidit Bonaventura Hostiae conversae loco infantulum speciosum, qui animam eius mira suavitate perfudit.

Angelorum apparitione nec non pueri JESU in hostia.

43 Bacchanalium tempore audiens, multos in cubiculo prope ignem cum tota familia, ut tunc moris est, genio indulgere, ille Divino Numine afflatus eo se contulit, clara voce clamans; exite hinc cito, quia derepente corruet istud cubiculum. Irrisere domestici omen infaustum: at parens, quae pluries filii virtutes fuerat experta, fidem praesagio adhibuit, iussitque omnes, qui aderant, sublata inde meliori supellectile, de loco illo egredi: quo facto pars illa domus corruit, quamvis prorsus a ruina ab

Prophetiae Spiritus.

omnibus

Anni Christi	Urb: VIII	Ferd: II. Imp.	Hier. a Castr. Vic. Generalis	Religionis
1631	9	13	1	107

omnibus crederetur. Praefati omnes in cubiculo solitudines ad Pede- Prophetiae exempla.
siam illa die convenerant, ideoque adolescentulus sic eos affatus est:
in gratiam Sanctissimi Sacramenti, quod mane in aedibus vestris
reverenter adorastis; Deus vos omnes eripuit ruinae, quam instare
mihi suggerit: alioquin actum erat de vobis: idcirco grates im-
mensas agite verbo Redemptori. Praedixit item, cellam vinariam
proxime a latente ibi igne conflagrandam, qui statim quaesitus,
repertus, atque extinctus est.

44 Virtutum omnium splendor insigne illi nomen apud om-
nes conciliavit, quamvis eius aetas impar huic oneri esse vi-
deretur; ideoque viri in aerumnis cum plures consulebant,
ut illis opem ferre, quam saepe sibi propitiam experti sunt.
In his recensetur opifex ab aemulo per injurias traductus,
et a judice, qui cum delinquente consentiebat, iniuste gravatus.
Hic enim cum ad Bonaventuram confugisset, iussit illum puer
adolescens bono animo esse; quia (inquit) cras horis pomeri-
dianis omnia sarta tecta tibi constabunt. Postridie Praetor eo
accersito sic illum humaniter est allocutus: nescio quo in-
spirante tuis negotiis animum applicavi, quibus nondum vacare
decreveram: cumque de tua innocentia mihi satis superque
constet, revertere ad tuam officinam, et esto tutus, ac securus; quod
si quispiam tibi molestiam inferre ausus fuerit, ego tuam ulcis-
car injuriam, quae in reorum capita refundetur.

45 Cum in Saeculo Bonaventura piis his exercitiis vacaret,
Mundum credidit esse campum ad excolendas virtutes incongruum
unde timens, ne longiore mora ibi protracta aeternae saluti
facerent injuriam, votum de vita seraphica profitenda concepit, et Vestitur ad Capucinorum Religionem
iuxta ipsius petitionem Congregationi nostrae fuit ascriptus;
ubi post septimum probationis mensem, dum strenue in Religionis Mors eius
operibus se exerceret, ad praemium a Deo vocatur, succis Pede-
siae rubridiis expiatus, Calatanisetae fatis cessit. Ingravescente
morbo Guardianus nostri Conventus scripsit epistolam ad patrem
Bonaventurae, ut eum de statu filii constituti in vitae discrimine
admoneret: at dum scriberet, eum ad Civitatem Panormi diri-
gere, ubi tunc Baronem degere credebat, a moriente admonitus
fuit, patrem ab illa Urbe excessisse, sicutique Aliamum appulsu-
rum. Eius dicto Guardianus fidem adhibuit, eoque literas misit,
quae statim Baroni, qui tunc illuc appulerat, reddita fuit.
Unde liquet hoc etiam exemplo spiritum prophetiae fuisse illi
concessum.

46 Quando Religioni nomen dedit, matri valedicens, com-
pepuit, ut singulis Sextis feriis Missas de Christi Passione

Anni Christi 1632	Urb. VIII 9	Ferd. II. Imp. 13	Alex. Kara. etc. Generalis	Religionis 107

celebrari curaret et ornari, ut Deus illi perseverantiae gratiam imper-
tiret. Devota parens ultro huic filii desiderio annuit. Sed praeter mor-
tis eius, quae accidit die sabbathi negligentia, domui sacra hoc fuit omis-
Post mortem Matri apparet. sum. Quapropter Bonaventura vita iam functus, matri apparuit ful-
genti lumine circumfusus, improperans hanc eius incuriam, una in-
quod Missae, quas illi in saeculo commendaverat, minime fuerant ce-
lebratae. Illa vero accurato noverit, rem ita contigisse, sicut mortuus ex-
probrabat, quem ex luce, quam diffundebat, ex vivis excessisse et Bea-
tis aggregatum esse coniicit. Sed hanc conceptam de eius gloria aeter-
nam fidem auxit sanitas impetrata cuidam Albanensi Hydropico, cui
nomen erat Hieronymus Pueglia. Hic morte instante invitat ma-
trem Bonaventurae, ut praeberet ei coronam, cum rosarium, quo filius
usus fuerat; hacque optata reliquia cuti admota, Medicis immi-
rantibus, brevi pristinae sanitati concilatus est.

Provincia Brixiensis. Vita F. Benigni à Mompiano Laici. Floruit hoc anno in Provincia Brixiensi Benignus à Mompiano 47
Laicus, octoginta septem annorum, quem diuturna temporis series a-
stringere haud potuit, ut arctam et longam poenitentiam solveret, quibus
astrictus erat ab incunabulis vocationis suae; quas austera abs-
Assidua eius oratio Parcitas somni tinentia, Narratur praeterea cepisse modica duntaxat quiete cor-
pus reficiens, ut longiori precum obsequio Deus ad copiosam gratiarum
affluentiam animum illius clargiendam efficeret. Tanta religione fuit
Obedientiae Zelus erga notis obedientiae affectus, ut licet malis acerbis obsessus
ob nomine aëris cuiusdam Coenobii, in quo degebat, tamen noluerit
umquam à Superiore alium locum postulare, eligens potius toto se-
ennio diversis ibi cum merito obedientiae infirmitatibus premi,
quam alibi, ubi integra sanitate frui posset, collocari. Similis
Paupertatis Zelus. quoque extitit Zelus paupertatis, qui tantus fuit, ut etiam senio con-
fectus uno eodemque tempore pallio lacero, ad frigus arcendum, quo in-
gebat, minus idoneo uti voluerit, ne si meliori panno membra gelu
concreta vestiret, paupertatem professam vel leviter, ut sibi persua-
Fervor eius in decrepita senectute. debat, violaret. Longaeva eius senectus nihil fervori detraxit, quo
succensus alios incendit. Namque die, quo excessit, infirmorum prae-
fectus eum solum in cella prostratum humi Deum orantem invenit. Mor-
te instante, fuit lectulo impositus, et refectus sacra Eucharistia, to-
tus Dei amore incensus, eius sermo sparsit divina loquens, quibus
astantes sic accendit, ut illo suo incendio omnes auditorum animi
Moritur. conflagrarent. Brixiae mortuus est, statimque post obitum eius facies,
quae prius erat sulcata rugis, adeo mutata est, ut speciem infantis
exprimeret, puritati animae, quam coluerat, consonam. Ut vivens
multis gratias impertijt iis, qui se eius orationibus commenda-

uere; ita Cœlo insertus fuit, ut pie creditur, eorum uota donis non tantum
optatis, sed adjectis etiam aliis pluribus exaudiuit.

§ Vita ac gesta F. Thomæ Bergomensis Laici.
§ Assequitur virtutem cuius speciem fastidiens gerit.

48 Aquam denatare de tumoribus collis, et ad uallis ima defluere, id Prouincia Venetiarum.
est, diabolus esse non posse gratiam in animam, quæ superba nimis Vita F. Thomæ Ber
alte sapit; sed diuinam illam liquorem influere in humiles, qui compara gomensis Laici.
tione sui, in quam homines alti sapiunt, sunt ut ualles in mon Manuscripta huius
tium medio delitescentes, testis est Augustinus. Hoc manifeste appa Prouinciæ num. ii. fol.
ruit in Thoma Bergomensi Laico Prouinciæ Venetæ, homine iiy. et aliis plusibus.
claro uirtutum omnium praxi, et renoto mundo, ac uitenti Dei
famulatu, cuius in corde sic altas radices egit humilitas, ut in mo-
nasterio, nihil aliud cogitare ac diuinum amorem, et sui ipsius contemptum aspi-
te nihil aliud cogne ac diuinum amorem, et sui ipsius contemptum asse-
ribus Fratribus inculcasset. Humilitatis eius singulare specimen
fuit, quod cum omnes eum ut uirum e Cœlo delapsum suspicerent,
ille quasi detracturus ei sanctitatis famæ, quæ de ipso percrebuerat,
vitam ceteris communem sibi indixit in mensa, utendo cibis appo Humilitas eius.
sitis, parce tamen, et multo minus, quam par esset hominem,
qui in labore ingi corpus et animum exercebat. Sed cum uellet eam
simulatione egregiam animæ suæ dotem oculis hominum subducere,
quam declinabat ut fures, non poterat sibi a lacrymis tempera Donum lacrymarum.
re. Cum namque parum cibi corpori indulgeret, eius anima sem
per affixa Deo tanta perfundebatur suauitate, ut nequiret co-
hibere fletus affatim erumpentes: sicque cibos, et potum uel fletu
miscebat, et unde sui æstimationem minuere studuit, hanc inde
magis amplificauit. Quod namque vitæ communi se aptasset,
hoc aduertere Fratres, esse Dei serui industriam: ideoque sunt
ea uirtutis indoles est, ut se tanto magis prodat, quanto ma-
gis latere cupit; ita Thomæ uirtus eo amplius innotuit, quo
uerendus esse suas uirtutes satagebat Fratribus, et similant
bus sundere.

49 Quemadmodum liquor ad ima decurrit, eo plane modo la-
cymarum donum influxit in hunc hominem, qui in infima hu-
militatis ualle degens, soli Deo placere nitebatur, et ab om-
ni aura populari penitus abhorrebat. Colliquebat eius animam præ Orationis assidui-
cipue studio, in qua sæpius insomnes noctes agebat. Nam cum tas.
quæsitoris eleemosynarum officio fungeretur, et omnes ei stipem Somni parcitas.
erogantes ipsius preces commendarent; ille ut eis reciprocas vi- Excubat in oratio-
ces rependeret, statim atque Conuentum appellerat, depositis la- ne pro benefactoribus.
genis, et mantica, ante Altare maius prouolutus, debita pro die
contracta noctis tempore diluebat. Recolebat exemplar omni, in

Anny Chri. 1635	Urb: VIII. 9	Ferd: II. Imp. 3.	Hier. Narn. Vic. Generalis	Religionis 107.

quibus aliquid accipiebat, & magnâ spiritus intentione crucifixum baiulans, sibi videbatur astrictus ad aliqua lenimenta malorum à Deo impetranda. Ut igitur ea omnia, quae comedit, aqua tingere solet; sic Thomas naturam, eas, quas volebat Christo pro suis clientibus praecipuè afflictis preces offerre, ... fletibus irrigabat. Aiebat namque, lacrymis supplicationes condiri, quae ita Deo magis fiunt acceptae, qui saepè eas gratias lingua comedere renuit, quas orantibus lacrymis impertitur.

Daemon ferre non valens hanc ... in viro Dei orationis praxim, omnes lapides astute movebat, ut ille orando in aliquam offensionis petram incurreret, quâ ipsius animus à divino obtraheret: unde viginti annorum spatio illi molestus extitit, quo toto tempore singulis noctibus ei formâ horribili apparebat. In quot serpens astutus gyros se volverit, ut exploraret, unde preces eius infringeret, quisque potest conjicere ex numero annorum, quos hic implacabilis hostis egit, non ut omninò Thomam usum orationis eriperet, sed ut vel minimas etiam aliquam de labe eius precibus affricaret. 50

Nec laborem erat à ... hic Christi Servus; divino ... inimicus suas machinas eò dirigebat, ut cum nocte in meditatione incumberet, illi timorem incuteret, ut se cum ab Ecclesiâ, ubi orabat, expelleret, atque hoc pacto de suo aemulo triumpharet. Itaque istius huic intento propitias fore foedas Daemonis effigies ... saepius assumpsit, eique apparens, post exultans ex profundo faucis ignes evomens, circumsibilando, ne absque horrendum clamore tremendo Dei famulo minabatur. Ast hic animo infracto nihil ... neque eas terribiles, neque minus draconis latus, qui videns sibi illudi ab antagonista, maius animi robur praeferente, quam sibi persuasisset, ad pedes eius orantis victus ... furens decidebat. 51

Industrius in perniciem hominum hostis, conscius horroris, quo Thomas percellebatur, quando foedum aliquid puritati contrarium eius menti obversabatur, sic animi ingenio induebat, ut incursu horrore preces eius interrumperet. Illa tamen secunda veneris momenta nihil viro Dei nocuebant, qui divina solum animo regerebat, volvebat, quando Daemon impuras ei species ingerere conabatur. Cum ergo nihil proficeret hostis, & videret, eas omnes technas, quas tenebat, in Thomae lucrum cedere, quia totius vincebat 52

Thomas

- Diabolus ei per viginti annos apparet, ut eum ab oratione abstraheret.
- Draconis specie ei daemon apparet.
- Daemon specie obscenis eum gerebat, ut illum ab oratione averteret.

Anno Chri 1638	Urb. VIII. 9	Ferdi. II. Imp. 13	Fr. Hier. Neap. Vic. Generalis	Religionis 107

stremuus hic pugil, quo fortior illum impetebat, fortius è certamine
decessere, Idemque decennio toto ante diem eius extremum assiduis demo-
niorum insidijs, quas indefessè toto vigintiannorum spatio crebrius
intentarat

53. Orandi assiduitate spiritus Deo adeo tenaciter affixerat, ut Mens eius in Deum
vix orationem unam aut alteram ore posset referre; statim enim ani- rapiebatur, pre-
preces vocaliter recitare incipiebat, mens eius abrepta in Deum tim ac vocaliter
assurgens verba intercipiebat. Velle Deum adorari in spiritu aie- orare incipiebat
bat, quia spiritus est, ac proinde tales amare adoratores, qui carnis
quasi carne, mente solum preces fundunt. Dicere etiam solebat, o-
rationem mentalem esse velut aurum, quod metallis alijs omnibus
eminet: orationem verò, quae partim mentalis erat, partim vo-
calis, conferebat cum argento: illam demum, cui vox sola sine pec-
tus obsequium, ferro similem esse affirmabat.

54. Praeter eam suavitatem, quam in oratione perfundebatur anima Amor eius er-
eius; cor similiter eius tanto divini amoris incendio æstuabat, ga Deum.
ut eo flagrante, vapor ille, qui somnum conciliare consuevit, per
menses etiam integros exhalaret: Et hæc extitit ratio, quare vigil
in oratione plures noctes impenderat: nempè uni ex nostris pa- Somni paucitas
trijs suo familiari confessus est, se persaepe, se tanto Dei amore
flagrare, ut nec parum somni capere posset, hoc igne totum illum de-
popante, quod ad quietem aliquam modicè capessendam conducere va-
leat. Ut huic ardenti flammae locum daret, ore aperto gemens erupi- Amoris excessu
bat; quando solus erat, in nonnullas voces, et has refractas amoris
eius indices erumpebat. Innotuit hoc Fratribus, qui huius furtum
et clanculo illum observabant, ut viderent, in solitudine cum eo
rasti quidpiam accideret. Ille verò, qui è nemine suas actiones explo-
rari existimabat, quicquid amor dictabat, illud omne suo genio indul-
gens, ore frequenter proferebat.

55. Ratio bonitatis, quae in sui dispositione consistit, Dei seruo sug-
gerit [illegible] divini amoris in oratione etiam [illegible] accenderet, Amor eius in
Hanc potissimum ratione ductus, sermones suos Dei amore proximum.
diebat: et quicquid in corde latens, ac flagrans erat, illa velut igniti Sermones eius
sermones, ut exterius appositis tanquam scintillis circumstantium ani- ignales
mos inflammaret, et undique singulari admiratione dignum erat; dum
de divinis loqueretur, homines etiam dissoluti ob eius ore pendentes,
inundante iugi lachrymarum copia diffluebant. Congrua lyra his
flammis adjiciatur, solitus erat in recolenda Christi Passione, in ni-
meditatione totus in lachrymas diffluebatur.

56. Cum de Conventu egrederetur, ut annorum (cuius cura penes eum

Anno Christi 1637	Urb: VIII 14	Ferd. II. Imp. 3	Ord. Nat. an. [illegible] Generalis	Religionis 107

pluribus annis, et multis in locis fuit, provincias, magis retinebat,
quomodo eloquiis spiritualibus foveret benefactores. Quam ob re-
(Omnes eum audire cupiebant.) pores Fratres referret: etenim certatim omnes illum in proprias æ-
des inducebant, suaveolenti fama Servi Dei illecti, ut eum de cœlestibus
disserentem audirent: quod tanto lepore, ac gratia præstabat, ut nemo
prorsus ipsum loquentem multum vel minime contraheretur audire. Acci-
dit in hoc argumento res scitu digna. Vicentiæ, cujus Urbis Con-
ventus Capucinorum situs est extra muros; vix ille primam viam
subierat cum sociis, ut hinc, et inde panes conquireret, cum in no-
bilis cujusdam domum vocatus fuit, ut ei aliquid solatij impertiret;
Thomas, qui erat charitate flagrans, ultro morem gerit, & tantus
(Quam bene fuerint excepti, immemor eius de Deo.) eum ardor divini amoris invasit, ut per sex horarum spatium, im-
memor annonæ Fratribus, sermonem de Dei amore inceptum nimia
fortiter protraxerit. Demum infante nocte venit illi in men-
tem, se eleemosynas pro Fratribus non corrogasse: cumque time-
ret, ne eius incuria pane Fratres egerent, illam a dicto Domino si-
cum consolata est: Pater, ne diffidas; Deus enim abunde tuis fa-
miliis providit: nempe pistor huc tot panes transmisit, ut to-
ti Conventui sufficere valeant. Hoc dicto Thomas, et socij eius man-
ticas selecto pane impleverunt.
Ibidem Comes Franciscus Valmarana in vindictam inimi- 57
corum, qui illi fratrem occiderant, pene furens anhelabat. Episco-
pus, et Proceres Civitatis se accinxere, ut Comitem redderent
homicidæ propitium, sed omnes oleum, & operam perdiderunt. Cum
ergo nemo posset virum hunc nobilem fratris injuriam ulci-
scendi percupidum ad veniam inclinare, Thomas eum adijt,
& suavibus precibus, ac lacrymis ferum eius animum emolliit;
& quod ab eo nequiverant viri illustres impetrare, Christi
Famulus extorsit. Ob cuius preces vir ille nobilis homicidium
(Nobilem induxit ad veniam inimicis condonandam.) protinus condonavit.
Ibidem puella quædam elegantis formæ, sicut salutem ani- 58
mæ, hoc unum habebat in votis, ut sua pulchritudine oculos om-
nium alliceret. Quippe fuit ornata, & compta supra modum
reperiebatur, in quem amor obscœnus igniculi sua specie inter
quiebat. Fama hæc, quæ de Thoma divulgabatur, perculsa, vi-
dens, eum pro eleemosyna colligenda viri illius circumire
domos, ad januam limina stetit, ut captato occasione panem
erogandi, experiretur, utrumne talis, qualem eum rumor communis
effirmabat

Anni Christi	Vrb. VIII.	Ferd. II. Imp.	Hier. [illegible] Generalis	Religionis
1635	9	13	★	107

affirmabat. Vt itaque Thomas ad illam accersit, desumpto ab Puella aena
eius amictu argumento, brevi sermone ostendit discrimen grave pijs eius elo
damnationis æternæ, in quod incurrebat, dum eo sic compositu quijs ad me
ad turpes libidinem tanquam illecebrâ, vel potius rete dæmo liorem frugem
nes hominum animos venandos, capiendosque utebantur. convertitur.
Dum Christi Servus hæc loqueretur, Deus in adolescentulas
illas influxit, & cor eius pœnitentiæ aculeis penetravit: quod
ubi ille divinorum conscius arcanorum advertit, ait puellæ; vade
in cubiculum tuum, ibi enim te Christus expectat. Abijt illa Dei
illapsum iam ferre non valens. Nempe vitæ rescindens pectore
cito cubiculi sui fores obduxit, auditura quiete vocem Chri-
sti, qui cordis eius intima penetrarat. Sacri huius amoris igne
inardescente, flere cœpit puella defluentibus comis; & ut al-
tera Magdalena lacrymarum imbre conspersa, clamans ait;
vicisti Pater; præteritum abjuro vivendi modum, quem hu-
usque incauta secuta sum. Iam Deo me obstringo. Deo me-
os omnes actus in sacro eius obsequio; statimque pollicitus:
nam depositis omnibus sæculi exuvijs, ita mentem ac vitam
Christo dedit, ut deinceps cunctis illuxerit sancta vitæ pœni-
tentis exemplum, quod omnes imitari valerent.
57 Ad hoc quoque genus pertinet præclarum illud facinus, quod
accidit Coneglanij. Aget serebat Christi Servus, pene animam Mulier He
cuiusdam Matronæ hebreæ, quæ nihil facere videbatur ea om braea ad eius
nia, quæ illi suggerebat. At quicquid Thomæ plures dicere sermones con
rent, dicentes, raros esse Iudæos, qui constanter, et sincere fi- vertitur.
dem Catholicam amplecterentur, tamen non cecidit animus spe
rans, semper Deus huic mulieri fore propitius, pro cuius
salute zelus suus animi sentiebat. Neque irrita fuit spes eius.
Cum namque hæc fœmina sola in suo cubiculo reperiretur
vidit, se undique flammis circumdari, & horrendis crucia-
ri. Accersito itaque Thomâ, & consulto, quid Deus illo
prodigio portenderet, eum urgere cœpit dicens, Pater, quid vis
ut faciam? Respondit ille: depone tuam perfidiam, & crede, et
omnia sancta tecta tibi constabunt. Ad hæc audita Matrona
omnes suos errores detestata, fidem Catholicam professa est, et quæ
in Iudaismo tenax traditionis paternæ Paulum fuerat imita-
ta, nomen Pauli sortita est in baptismo, & Paula Valeria fuit ab

Annales Viennenses Capucinorum

Anni Christi	Urb: VIII	Ferd: III. Imp.	Fr. [illegible] Generalis	Religionis
1635	9	13	8	107

eo tempore [illegible].

> Colloquium eius cum Principe Lutherano.

Cum esset Viennae in Germania, & meritorum ejus fama 60
per omnes illas Regiones diffunderetur, ab Archiduce Leopol-
do Imperatoris Fratre germano rogatus est, ut qua polle-
bat gratia apud Deum, Principem quemdam Lutheranum ex stir-
pe Saxoniae progenitum, qui tunc in aula ejusdem Leopoldi
degebat, reducere ad Fidem Catholicam niteretur. Dei Servus
hoc intellecto accessit ad eum, sed Principe salutato ~~[illegible]~~
statim velut elinguis obmutuit. Arbitratus itaque Thomas
displicuisse Deo digestam orationem, quam Dynastae illius initia-
re paraverat, divinam imploravit opem, quae derepente
Dei Servum eo instruxit eloquio, quod rei huiusce dignitas
exposcebat. Etenim quamvis esset homo rudis, ac penitus
literarum ignarus, tamen tanta efficacia ea, quae spectant

> Convertitur Princeps ad Fidem Catholicam

ad Fidem, elucidavit, ut omnes ibi astantes mirarentur. Prin-
ceps permotus Dei Servi hoc sermone, quippe [illegible] fecit Tho-
mas [illegible], se de Religione nostra bene sentire: sed quia
nondum plene sui juris erat suam professionem differre, ne
intempestive professa Fide Catholica [illegible], ac
proinde minus aptus foret ad resistendum Lutheranis, quos
[illegible], qui ad Ecclesiae Romanae partes transeunti, [illegible]
[illegible] bellum fortiter indicebant: et ne videretur verba
viro Dei dedisse, occulte more Catholico vixit, eoque in bello
occiso, fuit apud defunctum repertus Rosarium, a quo Luthe-
rani abhorrent; unde quisque pie potest conjicere, Principem
hunc veram Fidem amplexatum fuisse.

> Roboreti in Italia Rovereto.
>
> Inimicum implacabilem cum suo aemulo reconciliat.

Sermonum ejus efficaciam similiter abunde probat egregius 61
fructus, quod Roboreti patravit, ubi oppidanus de [illegible] qui
inimicum odio [illegible] prosequebatur. Utque [illegible] ad
omne malum suave fuerit, ita senex hic homo [illegible], qua-
dam [illegible], & concordiae nomine a quocunque animo sibi injuriam
[illegible]. Cassa fuerat omnium industria, qui eum ad remittendam in-
juriam inclinare tentaverant, [illegible] immo eadem omnibus
pene momentis iniquiori animo revolvebat. Adiit ergo Thomas
hunc saxeum hominem, cuius [illegible] sermonibus [illegible]
[illegible] fluxerunt aquae; etenim tanta fuit vis amoris, quam ei impres-
sit, ut repente ad ejus genua provolutus, illius manus de-
[illegible], & gravem injuriam [illegible] aemulo suo de corde remiserit.

Inter

62. Inter eius encomia recensetur hoc pariter insigne donum, videlicet ser-
mones eius adeo vivos, & efficaces fuisse, ut quando perditos ho- *Correctiones eius*
mines arguebat, illi fere quantocius in meliorem frugem reciperent. *quam utiles.*
Siquidem amoris melle sic suos condiebat sermones, ut illos aegrè
nemo ferret, immò, eius cor ille sibi astringeret, quem dictis
suavi illa, ac potenti loquela sic medebatur. Ignis divini amoris, *Amor Dei quo-*
in corde Thomae absconditus, in gemitus, & crebra suspiria, sicut *modo se in eo pro-*
in fumum, ac scintillas exquisit emergere; sed per oculos, & os tan- *debat*
quam per ostium, et fenestras ex eius praecordiis veluti e fornace
globi ignei procedebant. Coelum versus oculi eius erecti flammas
ad remittebant, unde ille ignes acceperat, eiusque vita ut pyram
ista ingens fuit incendium. Sed quando os reserabat, oracula, quae
promebat, erant ut mistice ignes, a quorum calore nemo sese
poterat abscondere. Haec siquidem flamma vorax circumstantium
omnium corda depascebat.

63. Eloquia Domini casta, quae ex ore eius prodibant, praeter
divinum amorem, similiter pudorem, & decus auditoribus insinua-
bant. Rara fuit virgo, quae Thomae sermonibus initiata, voto *Virgines ad votum*
castitatis, quod hic prudens consultor exacte colebat, non emit- *castitatis induce-*
teret. Et quia Monialium clausura plerisque puellis non levem *bat.*
incutit metum, dum sibi persuadent velut in carcere esse domos il-
las, quibus ut cancellis concluduntur virgines religiosae, Tho-
mas caute dabat eis consilium, ut apud se vitam agerent seor-
sum a consortio hominum absque voto clausurae, ut ita assue-
scerent solitudini: sicque prudenter Christo numerosas pue- *Conversatio cum*
llarum greges acquirebat. Neque vero haec Thomae cum adoles- *adolescentulis*
centulis consuetudo labem ullam famae eius inussit: quippe *famam eius non*
pudor ipsius adeo tenax erat, ut nemo quantumvis maledicus *potuit laedere.*
illibatam eius opinionem laedere vel tantisper ausus fuerit. Nem-
pe tota viri huius compositio, scilicet oculi, os, manus, verba
& voces honestatis eius erant indicia certa, & sonora, quibus
ad studium Angelicae castitatis, & ad horrorem actionum omnium
obscoenarum, impuros etiam homines, qui illi obviam fiebant, inducebat.

64. Praestitit insigne suae castitatis exemplum, quando speciosa quaedam mu- *Exemplum insi-*
lier illum sollicitavit ad turpia. Tunc namque toto divini amoris per- *gne eius castitatis*
culsus, eam sic increpavit. Impudentior nimis, ago, o mulier, dum
turpia mihi suggerere audes; quorum odio tanto feror, ut potius
eligerem flammis inferni subiici, quam impudice me ardendo cor
turpi delectationi indulgere. Etenim gehennae incendio uri propter to-
lum castitatis gratiae divinae incremento mihi foret, ut per eam esset cae-
lum; quam gratiam amittere, atque in Dei aeternam indignationem incurrere. Cu-

Anni Christi 1635	Urb. VIII. 9	Ferd. II. Imp. 13.	Hier. Naxo... Minister Generalis [illegible]	Religionis 107

propter insitus demon sui operâ utitur, tanquam igneum [illegible], secum afferre veneris igne eos quoque incandescit, paratus potius mori, quam foedari. Horruit sermone Thomas [illegible], tu foemini in pudicitia [illegible]: tantum namque pudoris amor insitus, ut detestaretur crimen, ad quid ante [illegible], servum illexerat, eundem [illegible] exemplo paucis emendare visus ipsius quos mores imitari.

Singularis fuit & hoc gratiæ divinæ donum, quòd ille 65
qui nec primoribus labiis scientiarum fontes attigerat, multa scripserit, quibus etiam theologos magis insignes sui temporis in admiratione induxit. Quodque sapit hominem Deo afflatum, quando totus absorptus erat in oratione divinis intentus, ferè nesciens quid scriberet, chartis commendabat ea, quæ tunc animo revolvebat. Præcipua argumenta rerum, quas scripsit, fuere penes orationes, & mysteria passionis Christi. Ut enim tractant fabrilia fabri, sic Thomas de iis scribebat, quibus mente semper erat affixus. Unde quia indesinens fuit oratio eius, & meditatio præcipuè versabatur circa acerbissimos dolores, quos Christus in suo agone sustinuit, hæc duo potissimum in suis scriptis fusè & liquidè pertractavit.

Suscepit doctissimè de rebus spiritualibus.

Ut Moyses olim ex consortio divino lumen contraxerat, 66
quo facies eius perfusa mira pulchritudinis radiis spargebatur, Deus influens in interiora huius servi sui, et præsertim quando per [illegible] promebat oracula, ei quosdam mirantes intimæ divitiæ suæ præsentiæ characteres imprimebat. Huius rei [illegible] admirandæ fidem nemo dubiam fecit: publica namque fuit vox omnium, qui virum hunc de cælestibus disserentem audiere, tunc faciem eius tanquam Angeli fulgidam apparuisse: gratia quippe Dei, quæ cor eius inenarrabili lætitiâ gestiens colliquabat, extra redundans plus solito vultum illius irradiabat.

Facies eius immutabatur, quando de divinis disserebat.

Prophetiæ dono clarus extitit.

Inter cætera dona, quibus hic Christi servus à Deo fuit cohonestatus, illud prophetiæ abundè effulsit: quippe Deo revelante vidit, & prædixit ea, quæ sidera omnem humanam superare videbantur. Quando Comes Palatinus Bohemiæ Regno usurpato Pragam decepit, Urbis illius desperata salus videri poterat: neque enim Cæsar tunc habebat, unde opportunè rebus suis consuleret: Thomas attamen divino lumine illustratus, certiores fecit imperatorem Ferdinandum II. fore, ut brevi amissas civitates recuperaret. 67

Prophetiæ dono clarus.

Imperatori victoriam & [illegible] prædixit.

Rursus

Annus Chr.	Urb: VIII	Ferd: II Imp.	Mini: Gen: [illegible] Generalis:	Religiosi
1631	9	13	[illegible]	107

Rursus eidem Cæsari propter mala Patri illata, & præsertim
ob Lutheranos in Mantua inventos, asseruit, toti Germaniæ dura
imminere flagella, quibus erat in discrimen maximum adducenda.
Fuisse verum hanc prophetiam, Urbes pleræque desolatæ clamant
& Ecclesiæ multæ solo adæquatæ aperiorè testantur. Nunquam ipse
obsidionis Mantuæ memor extitit hic vates veridicus, quia suspi-
rans videretur, ipsa mala quæ Germaniæ impendebant, tanquam
præsentia intueri.

68. Archiduci Leopoldo Cæsaris fratri germano nuntius fuit pro- Archiduci Leopoldo prædicit victoriam insignem de Danis
speritatis; siquidem prædixit et insignem victoriam, quam de Danis repor-
taturus erat, quamvis Regis Daniæ exercitus gente numerosa fi-
deret, in Austriacorum perniciem, & capita conjurasset. Hac parta victo-
ria Leopoldus manu propria literas exaravit, quibus Thomæ maxi-
mas gratias agebat, ut illi, quem credebat apud Deum suis precibus e-
gisse, ut de hoste crudeli, qui nihil tale suspicabatur, præclarum
ac celerem illum triumphum auxilio divino adeptus reportasset.

69. Puellam Venetam eleganti præditam forma, videns hic sanctus Puellam ad meliorem frugem convertit.
Vir nimis addictam cum jactura animæ suæ, illam opportune adi-
vit, ut rebus suis caveret: quippe solus eius erat deploratu,
ni tandem longius in Mundo moras abrumperet. Morem gessit adolescen-
tula suo consultori, & vitam religiosam professa, ab omnibus se
Mundi nexibus expedivit. Frater eius, qui erat legis peritus, a-
grè tulit hoc tam velox sororis suæ cum Sæculo divortium: atq-
ue intellexit, à Thoma inductam fuisse, ut daret Mundo libellum re-
pudii, cœpit irâ penitus insanire; & Christi Servo obvias factus
[illegible], supra pontem præcipuum, in eum acriter invectus est, ut in
homines hypocritas, & seductores, qui adolescentulas simulata spe-
cie sanctitatis dementabant; Eo debacchante, nihil Thomas objecit,
sed modestè dedit locum iræ, timens, ne irrundo furoris ignes, quo iu-
venis conflagrabat, augeret. At postquam Doctor parum siluisset,
credidit vir Dei suarum partium esse, sanandi cum illius horrendum, quod
ille commovebat, nisi velocius resipisceret, quapropter cum eo sic huma-
niter affatus est. Injusta sanè est hæc tua querela, Domine mi, quo
te invidere sororis tuæ profectui spirituali, ac animi bono, satis su-
perque ostendis. Illa ut suæ saluti consuleret, ad portum Religionis,
huncque tutum Spiritus Sancti auram aspirante pervenit. Non er-
go potes opus eius, ac pium consilium improbare, nisi Deum graviter
offendere velis. Hic Thomam audiente, recrudvit, qui rursus ore vi-
rulento injurias, & blasphemias despumare cœpit, sic irsi Dei vindictam Prædicit mortem infelicem [illegible] posito

Anno Christi	Urb. VIII	Ferd. II. Imp.	Mich. a Sto. Vito Generalis	Religionis
1635	9	13	2	107

confessione, quam etiam praestigio Christi Jesus esse hoc tenore annun-
ciavit: heu miser, ore proprio horam contra te tulisti sententiam: brevi
namque in necem miserandam incurres, & tota tua familia, quae est
eiusdem piaculi consors, dispergetur. Minarum hoc tonitru nullus imm-
no magnus intremuit, qui ferox, et fremens inde abiit, atque in
domum suam se recepit. Necdum mensis erat elapsus, cum infelix iste
aquis suffocatus interiit, & frater eius explosa catapulta glande plum-
bea traiectus occubuit: & postquam hi duo fratres sublati fuere,
omnis domus illa misere, [illegible], sua clade stetit futura
Thomae praesagio; cui si credidisset vir impius, iram Dei decli-
nasset, & caute toti familiae ac suae ipsius animae providisset.

Wortis miseria praesagitur adimpleta

Solemnis item fuit praedictio ab illo facta Roboreti anno 70
millesimo sexcentesimo decimo octavo. Civis huius loci nomine
Gaspar [illegible] convenit eum in nostro Conventu: sed antequam
verbum ullum protulisset, Deo donante viri huius arcana res[illegible]
eum Thomas est alloquutus: Gaspar, optime novi afflictionem animi tui
male se habet uxor tua; ad illam quaeso una mecum properemus. Longaeva
hoc fuit animo, & sic ambo simul pervenere, Deo commendantes a[illegible]
te vitae, quae in discrimine posita arbitrabatur esse vir eius: pro illius salute
mature Thomae convenerunt: qui statim ac domum illam subiit, tota
mali series ei coelitus innotuit, & quid immineret huic foeminae prae-
sagivit. Consolabatur mulier haec infoecunda, quia viginti quinque an-
nos cum viro suo transegerat absque liberis: ille tamen eam consola-
tus, dixit: nescis, mulier, quid tibi portendat infirmitas ista, quia a
[illegible] inexpectato malo, quo laboras: at bono animo esto, quia gravida
es, & dante Deo, salvum filium enitêris. Obstupuit aegrota, ac visum sicut
olim Sarae: siquidem persuadere sibi non poterat, se effoetam potuisse
foetum concipere: ideoque Thomae his verbis respondit: noli, quaeso,
Pater, mihi ancillae tuae imponere; etenim annus, quo natura com-
piendis filiis indulgere solet, sterilis egi. Praeterea natura mali
quo crucior, si quid haberet in utero, illud omne foras egerere[illegible]
[illegible] mihi satius est cogitare mortem instantem, quam sperare aliquem
Deo vitae illius partus vires ex utero nascituri. Cum haec obiiceret mu-
lier incredula, sic ille fide eam auxit: desine, filia, dubitare, quia
[illegible] filius, qui erit servus Dei futurus, & suo exemplo in hac Ci-
vitate plures virgines alliciet ad vitam desiderabilem: quae omnes creden-
te sunt Christi sponsae perduxerunt.

Mulier sterilis praedicit partum

Incredula [illegible] filio augetur

Tradenti propositum valde exarsit eius prodigium [illegible] 71
quem in [illegible] calumniam viri [illegible] nequiter [illegible]
[illegible] habebat mulier, quae plures testes ac [illegible]

[illegible]

Anni Christi	Urbani VIII	Ferdinandi II Imp.	Min. Gen. [illegible] Generales	Religiosi
1635	9	15	5	107

patrocinaverit, ut de ci illatu pudori eius constitutum in dignitate virum tunc nobilem accusaret. Iniiati plerique scelus hoc verum esse credidere, quin in deportationibus, [illegible] compellebant puellam, & [illegible]. & Dum [illegible] tamen omnes detestati, dicebant, [illegible] esse Personam [illegible] [illegible] erant, invigilare, ne quidpiam mali accideret, illo vero [illegible] reddebant, aliij in [illegible] labrantur. Cum ergo caput [illegible] per ita dies devenissent, neguitia [illegible] praevalente, Thomas praedixit, [illegible] sententiam capitis eventurum. Rediit itaque [illegible] quod ibi Magnus Cancellarius [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] puellae, quae [illegible] malis [illegible] hominem innocentem tradiderat. [illegible] familiae ad [illegible] accessit, in qua detinebatur puella, cuius calumniatrice sibi [illegible], [illegible] ut eam, quae perfrictae frontis erat, aspexit, acriter obiurgavit, dicens: an non, infelix, horrore commotus [illegible] animo, te famam viri innoxij denigrasse, eique falsum scelus quod nunquam aggredi ausus fuisset, imposuisse, ob cuius imputationem iniuste mortis fuit adiudicatus! Nisi quantocius palinodiam cantare curaveris, certo scias, Deum etiam in hac, nedum in alia vita, scelus tuum hoc maximum non impune laturum. Sic eam compellante Christi Servo, flores [illegible] prodidere delictum in perniciem innocentis conflictum, quod demum palam confessa, tanquam rea solemnis calumniae publicae [illegible] [illegible] est. Testes etiam falsitatis huius complices [illegible] dignam [illegible] poenam, et revocata fuit iniqua sententia, quae [illegible] [illegible] effectui [illegible] vitae, ac famae viri illustris [illegible] fuisset, nisi Thomas, spiritu Dei impellente, innocentiam pudoris defendendam suscepisset.

Praedixit damnum innocentis ... mortis liberat.

7. In eadem civitate rogatus accessit ad domum cuiusdam nobilis viri inter illius optimates praecipui, qui summam ducens gloriam videre apud se Christi Servum, quem illi tanquam Angelum ab omnibus habebatur, voluit, ut sua pariter uxor, & quinque nobiles filiae eiusdem boni essent participes. Post praemissa, ut moris est, urbanitatis officia, divina loqui exorsus, omnes, qui aderant, amore Dei [illegible] castitatis virtutis similiter studium eis commendavit, & praesertim adolescentulas illas admonuit, divinam gratiam esse pretiosum monile, quod ut servetur, omnis diligentia adhibenda est. Deinde singularum [illegible] [illegible] aperuit, qui deus, et candorem animi [illegible] quinque [illegible]. Puella maior ut advertit, nihil omnino virum Dei latere, pudore suffusa est quia quidpiam iniquum animo suo tunc revolvebat. [illegible] cum Medici morbis extremis extrema quoque remedia decernant; ita Deo dictante, Thomas hanc puellam superaddetam [illegible] [illegible].

Innocentiam damnati probat.

Occulta cordis revelat

Anni Chri.	Urb. VIII.	Ferd: II. Imp.	Hior. Nass. Vic. Generalis.	Religionis
1637	9	13	5	107

malè commissa ad poenitentiam inducit.

Late errores commissi graviter exegit, quia pudenda crimina
occulta multis effusis lacrymis expiavit.

Duabus puellis futuram sortem prædicit

Conspexit videns duas puellas, quæ simul colloquebantur, præ- 73
dixit earum sortem fore procul ab eo, quod intendebant: uni enim
earum, quæ de profitenda Religione votum conceperat, dixit: frustrà fi-
lia, claustrum animo versas; nam consilium hoc salutare tibi exciderit,
& illud oblita matrimonio copulaberis: at hujus, plerasque tibi im-
pendere calamitates; quæ omnia iuxta hoc eius præsagium
evenêre. Alteri verò, quæ nihil de vitâ religiosâ sibi propone-
bat, sed mente secus ad faustum connubium anhelabat, affirmavit
fore, ut in Monasterio suam Deo virginitatem consecraret. Stupu-
it illa ad hoc audita, cùm nullum unquam monasticæ vitæ con-
silium eius animo insedisset; tempore tamen à Deo præstituto,
suum cælesti inspirationi assensum præbuit, & inter Moniales ad
virtutum omnium apicem assurrexit.

Adolescenti nostram vitam religiosam prædicit

Egregius adolescens in literis satis versatus, sed ad omnia 74
vanè prosperum conspiciens, sic eum est alloquutus: repressè, fili,
intuere fallaces huius sæculi blanditias; neque enim Mundo e-
natus, sed Cælo; quippè Deus te ad nostrum institutum Capucinorum
vocat; hocque tibi veritas intimata post modicum tempus, te lice-
invito, suum plenè sortietur effectum. Abijt iuvenis Thomæ vatici-
nium irridens, ut qui ab omni sensuum mortificatione abhorrebat;
at post quindecim dies cum ille suo genio indulgeret, subita lux cæ-
lestis eius animam circumfulsit, quâ irradiante vidit, cuncta esse vana,
quibus humana libet cupido, ac proinde ad solidiora anhelandum.
Poenitens itaque vitam, quam in Sæculi cultu transegerat, de capessen-
do novo vitæ genere salutare inivit consilium, quod suâ altè radice
agente, memor fuit vaticinij Thomæ, quod paulò ante irridendo
contempserat: talemque arbitratus esse Dei voluntatem, nostræ Religio-
ni nomen dedit, in quâ laudabiliter vixit.

Congregationis fæminarum occultam spurcitiam detegit

Cremonæ vigebat olim quædam Congregatio fæminarum, quæ omni- 75
bus pietatis specie sibi nomen insigne conciliaverant; unde mul-
tæ Mulieres se illarum cœtui aggregabant, ignorantes quid agerent,
sed statim ebibebant commune virus, quod illas omnes infecerat. Hinc
contagio longè latèque serpebat, Vates noster nefas omne detexit, quod
ibi clanculò perpetrabatur. Nonnullæ personæ præcipuæ, in quarum numero
erant & aliqui Religiosi, qui tantæ nequitiæ complices erant, quique
à nullo videri potuissent, nisi eas Thomas revelasset, id eiusmodi talem, &
nominatim unus professione legis-peritus, seu Medicus, qui in ea con-
gregatione filias habebat plus intoxicatas succensus, Dei Benedictum in-
[illegible] minus non cessabat. Illum sæpius benignè Thomas admonuit
dicens: iniquè nimis agis, Domine mi, dum propter opus bonum, quod
te [illegible]

Anni Christi	Urb. VIII	Ferd. II. Imp.	Hier. Narn. Generalis	Religionis
1631	9	13	6	107

tenuiti pottius devincere debuisset, videret semel hanc tum poenitentiae [illegible] requirere ad filio, divinam tibi ultionem imminere. Neque sera fuit vaticinii; namque spatio unius anni cum tota familia periit, stupente Civitate, quae hujus praedictionis conscia extitit.

Timor Dei pudorem in poenitente quodam homine illi inferni.

76. Quidam homo sese peccato nefando obstrinxerat, nec prae pudore illud in confessione manifestare audebat. Praesensit hoc illius angustias vir Dei, ac sua Oratione verecundiam hanc noxiam detersit; quippe pulsi semel, accepta plaga ad dictamen currit; sic ille ad Sacerdotis pedes, Deum placaturus, velox confugit, cui imbre lacrymarum perfusus, occulta intima reseravit.

Pudore ab homine excutit, cujus peccatum praecognoverat.

77. Omni etiam conjectura major extitit praedictio facta Venetiae Capellae venetae, quae Roboreti degebat. Filias habebat illa, quae de Monialium Carmelitarum instituto votum conceperat: Thomae vero revelatum innotuit, voluntatem Dei esse, ut ab illa domus pro construeretur, in qua Matronae secederent, quibus severioris vitae propositum incederet; illico divinum ei consilium intimavit, ~~[illegible]~~ adjiciens, eam infirmitati pessimae fore obnoxiam, nisi se totam ad Dei nutum componeret. Praedixit idem eos, qui praefatam structuram impedire conarentur divinae vindictae sensuros exemplum. Puella tamen obstinata primum noluit mutare consilium, et proinde sua omni industria adhibuit, ut inter Moniales Carmelitas reciperetur: at subito in gravem morbum incidit, quo gravissime afflicta, sex annorum spatio in lecto decubuit; et tres cives, qui domus illius aedificationi obstitere, eos Dei justitia facessente, miserè perierunt.

Praedixit puellae gravissimam infirmitatem, in quam postea incidit.

78. In eadem Roboreti civitate, Helena Foncini puella octennis fuit a Thoma admonita, ut animum procul ab hymenaeis averteret; alioquin futurum erat, ut graves calamitates pateretur. At cum adolevisset puella, sui consultoris monitiones oblita, de matrimonio contrahendo serio cogitavit, sicque Deum illibatae virginitatis mentalis excidit. Deus itaque, qui hanc adolescentulam suam esse volebat, ausitor in eam renovavit: namque plures in corpus ejus sua justitia mediatores, videlicet daemones immisit, qui illam atrociter dilaniabant. Dum ergo a malignis spiritibus diu sic torqueretur, irrevocabili proposito de virginitate omnibus vitae suae diebus servanda se Deo obstrinxit: atque uti, ac firmum fuit hoc ejus consilium, illico ab morbis illis hospitibus liberata est, et suo exemplo virgines alias plures induxit, ut se eidem Sponso Christo Domino mancipatent.

Praedixit puellae multa mala, nisi se Deo conjungeret.

79. Conegliani Paulus Paulini de peccato occulto confitendo parum solicitus, ut olim Moab, quiescebat in sordibus suis, sibique maximo divino pondere conciliabat. Miseratus Thomas hujus hominis sortis iniquae, obviam ei factus, severim illum admonuit, esse valde periculosam poenitentiam differre, ac proinde tale crimen, quod sibi expressit, Sacerdoti quantocyus in confessione explicaret. Acquievit Paulus Thomae consilio, et scelere suo poenitentiae lavacro abstersit.

Revelat peccatori peccatum occultum, illumque ad confessionem inducit.

Anny Chri.	Urb. VIII	Ferd. II. Imp.	Hier. Nap. [illegible] Generalis.	Religionis
1635	9	13	6	104

-ticis, ut aliquis Christi Servo rependeat, tunc gratias [illegible] publicè manifestavit.

Ad hoc etiam revelationum eius argumentum arbitror pertinere quasdam apparitiones, quibus ipsi quædam occulta patefacta fuêre. 80
Dum Viennæ degeret, Comes quidam acerbas cum uxore inimicitias exercebat, nemine prorsus valente durum eius animum emollire. At Viro Dei exhortante, manum se conjugi dare /: quam Thomas de industriâ in vinculum eius induxit :/ astutè simulavit: sed non impunè Christi Servo mentitus est. Quippe, breui post ea defunctus, qui antè esse Dei filius inter pacificos, cum vidibus diaboli manifestè inter se[?]-dicatores ad horrenda fuit tartari relegatus. Acerba eius tormenta voluit Deus Thomam latere. Cùm namque hic preces divinæ Majestati in gratiam defuncti attentè offerret, derepentè homo deformis, atque horribili igne undique circumdatus illi apparuit, dicens: ego sum Comes ille, cuius animum ad concordiam inflexisse credideras: ficta, & non ex corde fuit venia, quam uxori deprecanti indulsi; & quia offensas dimittere nolui, nec Deus pepercit mihi scelera mea. Desine itaque pro meâ salute ulterius deprecari, quia pœnas æternas in loco tormentorum sustineo. Judicium sine misericordiâ illi factum fuit, qui misericordiam facere detrectavit: quod si injuriam abundè acceptam condonasset, foritan Deus ad concedendam mihi omnium peccatorum meorum indulgentiam se flexisset.

Superius etiam vidit unum ex nostris Jacobo Dosibus[?], qui religiosè vitam duxerat, post mortem horâ congruâ Chorum subire, ibique Divinum Officium recitare; talemque pœnitentiam ei à Domino indictam fuisse ob defectus olim commissos, dum divinas laudes cugnâ[?]; quam par erat, cecinerat, à Deo illi revelatum fuit. 81

Ne magnitudo revelationum Virum hunc eximium extolleret, unàm 82
graviter eum excruciavit: illa nimirum, quæ olim Divum Bonaventuram acriter torsit. Cœpit enim dubitare, esset nonne prædestinatus, et eò usque importuna hæc tentatio procurrit, ut tenebris obdutâ mente, nihil volveret præter hoc dubium. At afflicto suas opes tulit Deipara, clarâ voce illi dicens, salvaberis; sicque tota illa caligo fuit hoc Beatissimæ Virginis lumine dissipata. Rursus tentatio eadem eum incessit: dumque preces ingeminare non cessat, ut Deus illi misericorditer assistere dignetur, apparuit ei Laurentius à Brundusio, qui ea hac vitâ nuper excesserat, & peramanter caput eius amplexatus, sic illum est alloquutus: confide, fili, se namque manet salus æterna. Porge viam cœpisti, & vive tuta, nam manent post mortem coronam gloriæ, quam reddet tibi justus judex, in bellis laureandus.

Apparitio Comitis damnati Thomæ facta.

Videt defunctum in Choro Divinum officium recitantem.

Dum graviter tentatur, apparet ei Beatissima Virgo.

Apparitio Laurentij à Brundusio eidem facta.

9 Gratia curationum illustris in honore fuit etiam apud Summos Principes.

83. Humilis & abjecta Thomae conditio non obstitit, quin omnes eum ut expertum animae, ac corporis Medicum consulerent: quippe mala corporis, quorum cura Dei voluntas erat, opportuna apponens remedia, sic curavit, ut salutem antea conquisitam, cujus spes omnis exciderat, saepius instauravit. Excelluit namque triplici illa cognitione, qua velut cancellis medicina tota concluditur; scilicet in diagnosi, quae est naturae morbi sincera notitia; in prognosi, quae praescita futurorum seu vitae, aut mortem imminentem aegro pronunciat; denique in therapeutica, sive in medicatione, in qua parem, dum vixit, nullum habere videbatur. Atque inde orta coepit fama percelebris, quae Ferdinandum II. Imperatorem allexit, ut Thomam honore maximo dignaretur. Medicus erat corporis, & animae.

84. Quoniam vero de exacta cognitione, qua Thomas pollebat in dignoscendis morbis animarum multis, quorum curam ipsimet delinquentes negligebant, satis superque dictum est, cum antea recensuerim, illum privata correctione, & tremendorum horrendorum recollectione plures ad poenitentiam peccatores induxisse; superest nunc, ut aliqua adducam exempla, ex quibus liquido appareat, illum etiam diversis, iisque gravissimis corporum infirmitatibus suis precibus, ac intercessione opportuna adhibuisse medicamenta, membraque infirma pristinae sanitati restituisse.

85. Auspicabor a Caesare Ferdinando II. cujus valetudo temerata febri, praesens invenit remedium perfecti hujus Religiosi laude florentis virtute. Cum namque haec febris, quae erat maligna, pium Imperatorem urgeret, Leopoldus Caesaris Frater dono ei dedit lignum cochleare manu Thomae elaboratum, ut illo pulmentum sumeret: statimque ac Imperator eo usus, Christi Servi merita imploravit, integram sanitatem consequi meruit. Imperator curatus ope Thomae.

86. Utini Pater Comitis Francisci Marini vir illustris, ac literarum peritia insignis, in phrenesim inciderat, quam duodecim annorum spatio nullis peritorum adhibitis pharmacis curari unquam potuerat. Condolebant ei omnes membra ejus, familiae, ac doctrinae, cunctique vota conspirabant, ut mentis sanitatem, quam amiserat, recuperaret; sed vana fuit omnis cura. Ad hanc civitatem appellente Thoma, Comes aegri filius Patri bene cupiens [illegible] Servum Dei rogat, ut Patri mo- Vir nobilis mente captus ab eo sanatur.
pristinum reddat [illegible].

Anni Christi	Urb: VIII	Ferd: II. Imp:	Mior. Nain. Gen. [illegible] Generalis	Religionis
1634	9	17	5	107

te capta ingressus egreditur. Ille confessione Comiti more gerens, Domum infirmi adiit, qui à tot annis usu rationis caruerat, magnaque pro eius sanitate devotè preces ad Deum fudit, cum illum alloquitur, mentis incolumitatem eidem caelitus impetravit. Quodque vitâ praeteritas commiserat, eum ad poenitentiam disposuit, ut cum Dominus venisset, paratus posset occurrere illi. Demum post tres menses in gravem morbum incidit, et mentis compos, sanis orpatus animam exhalavit.

Virulenta febris extincta.

In eadem etiam Civitate, febris virulenta tabe, mortis indubio nuntio, iuvenem infecerat, qui parentibus erat pretiosus. 87
Consultus vir Dei, infirmum invisit, et facto Crucis signo hunc ignem in praecordiis eius grassantem omninò redarguit, ...que illum restituit, penè ex defesso in tumulo suscitatum. Curatio solemnis fuit illa Roberti, quando vitae Corneliam Suidelam, quam Medici omnes morti adiudicaverant, reddidit. Multis hac morbo oppressa extremum vale ... dixerat, de vitâ aeternâ tantùm sollicita, quia ad mortem eam urgebat infirmitas. Vocatur ad Thomas, pro aegrâ orans, et salutari Crucis signo eam praemuniens, praeter omnium spem, illam à nece proxima vindicavit. Huic prodigio, quod accidit anno millesimo sexcentesimo vigesimo secundo, aliud sibi adjectum fuit. Nempè sutor ... huius Corneliae nomine Josephus uno oculo captus, et ad mortem decumbens, propitium pariter Thomam expertus est. Statim enim ac Christi famulus malè habentem Crucis signo benedixit, duo prodigia edidit, quippè oculis lucem, et reminiscens integram sanitatem restituit.

Infirma à Medicis iam desperata sanatur.

Caecitati lucem restituit, et reminiscens sanat.

Oeniponti seu vulgò Innsprugg mulier nomine Elisabeth Spersin acerbo genuis dolore vexata nullam requiem habebat, quia similiter nullum medicamentis malo tali cedebat inveniebatur. Suggessit ei soror eius, ut genui infirmo segmen habitus Thomae apponeret. Aperta arbitrata, Deum visi huius optimi meritis sanitatem restituere velle, protinus tale remedium genui applicuit, statimque dolor omnis evanuit, et toto corpore genui incumbente, velut sunt antea, expiens ..., et animus jubilans, ambulare coepit. 88.

Curationi ... nutrix.

Neque verò sanitatem tantùm aegrotis, sed saepius etiam bona temporalia hominibus Religiosi nostri beneficiis impertivit, ut pluribus constat exemplis, quorum aliqua hic subnectere libet. Vicentiae avarus quidam Capucinis erat malè affectus, ideoque nullam eis eleemosynam erogabat. Voluit Thomas tentare hunc hominem, utrum ad charitatem posset inmitem eius animum emollire. Cum ergo Fratribus provisurus, Urbem ingressus fuisset, ad aedes illius ... 89

Beneficium nostris benefactoribus.

Anno Chri:	Urb: VIII	Ferd: II. Imp:	Alius Noster vir Generalis:	Religionis
1632	9	13	8	107

est. Obstupuit homo videns Capucinum ad suas cauponas accessisse: dum enim ab erogandis eleemosynis penitus abhorreret, idque notum esset omnibus nostris, nullus eum adibat, ut vel modicum panis frustulum, vel pauxillum vini ab eo postularet. Post humanam salutationem Christi Servus illum devotè rogat, ut parum vini in ipsius lagenam infundere dignetur. Atque homo ubi huius Religiosi modestiam aspexit, sensit illico animum suum ad misericordiam inflecti, ac proinde coelesti inspiratione sequutus, unam ex lagenis eius implevit, sic fatus: ægrè fero, Pater, vinum istud melius non esse, illud enim libentius tibi impertirer, et plures pariter hospites ad me diverterent; sed quia infimæ sortis ab omnibus redditur, fere etiam à multis magno meo dispendio derelinquor. Vale Pater, et ora Deum pro me. Noluit Thomas esse indonatus hanc gratiam, sed vaticinans dixit ei: fortè Deus intuitu huius eleemosynæ factæ Servo suo efficiet, ut vinum istud melius evadat, et gaudebis videndo homines undique ad tuam tabernam ad illud emendum concurrentes. Juxta viri Dei præsagium eo momento vinum optimum effectum est; quod ut plebi innotuit, confestim omnes ad illud sibi comparandum confluxere. Huius rei novitate commotus, qui prius tenax erat, adeò liberalis erga Fratres nostros evasit, ut in eleemosynam erogandâ cæteros omnes anteiret. — *Eleemosyna in foenore compensata.*

90. Insignius fuit beneficium erga virum nostræ Religioni addictum, à quo urgente necessitate vinum petijt. Cum enim ille gemens respondisset, absit, ut ego vinum illud tibi impertiar, quod dolio ferè exhausto fæces sapit: quando mihi aliud melioris conditionis suppetet, illud libentissimè fundam, et meum ipsium foenore compensabo: noluit Thomas irritus esse piorum huius benefactoris affectus, sed ut magnum gratiis referret, dixit ei, ut ex fundente vino ad arbitrium suum tribueret. Paruit ille dicenti. — *Vinum multiplicat ad eleemosynam gratiâ repositum.* Statim in cellam vinariam, ut mores gereret Christi Servo, fundendo porrò vinum vas effudit, advertitque, esse clarum, et potens, quod insigniter effluente quatuor ei lagenas implevit: quod usque hanc diem, sufficit eius familiæ satis numerosæ [illegible]: sicque abiit optimus ille civis, facultates suas dividere in egenis, esse Christo Domino fœnerari. Cætera prætereo exempla, quibus possit astruere beneficum omnibus fuisse huius viri indolem; ista enim meo intento sufficiunt, et ex recensitis signis abundè Thomæ virtutes omnibus innotescunt.

Annus Chri	Urb. VIII.	Ferd. II. Imp.	Hier. Novar. Vic. Generalis	Religionis
1631	9	13	5	107

At verò eius merita ex pondere, ad quod [illegible] fuit ipsius existi- 91
matio, magis elucescant, nonnulla hic subijciam, quae ad hanc mate-
riam pertinent. Ferdinandus II. Imperator tanti eum fecit, ut instar
reliquiarum haberet, prout erat, ac vilem Thomae supellectilem, & praeser-
tim ligneum cochleare, cuius obsequio à febre malignâ fuerat li-
beratus, sicut antea praelibavi. Leopoldus huius Imperatoris frater
germanus, eum sicut Angelum in humanis venerabatur. In testem
adhibetur, quod devotus hic Princeps erga Thomam ferebatur, suus ei-
tro fidei oppignoravit, nunquam illud repulsam passurus, si quas ab
ipso gratias expeteret. Et quamvis ut plurimùm rebus arduis
esset occupatus, utpotè & ipse gravissimis Imperij negotijs cum Caesare
fratre suo [illegible]; attamen applicante Thomâ illius palatio, Serenissi-
mus hic in colloquia sacra propensus, statim indulgens negotijs aliis
omnibus indicebat. Saepè tribus & quatuor horis ex ore Thomae
pendebat, stupentibus Germaniae Principibus; & praecipuè Lothe-
rio; Leopoldus Austriacae stirpis praepotentis Dynastes ita Fratris La-
ici sermone illectus, ut suae dignitatis, ac conditionis immemor
videretur, alteriusque rerum omnium oblitus. Statim ac Christi
servus introductus erat in eius cubiculum, non poterat Princeps se
continere, quin rueret in illius amplexus, & devotè manum eius con-
stringeret. Seorsim intima ei sui cordis reserabat, & ab ipso confi-
denter sciscitabatur ea, quae ad animae salutem conducunt, respon-
sisque eius vitae suae aptabat, & ex illo Thomae consortio plus com-
modi referebat, quàm Thomas gloriae ex eius familiari consuetudine:
haec enim solùm erat humana, Principis verò utiliter ad fruitionem aeter-
nae gloriae pertinebat.

Hic idem Princeps, gravi urgente necessitate, quandam voto se Dei- 92
parae Lauretanae obstrinxit, cuius suffragio iam gratias insignes re-
cepisset, non haesit in delectu viri, quem suo nomine mitteret ad
donarium ferendum, quod Deiparae pollicitus fuerat. quippe Thomas
unus ei occurrit huiusmodi honore dignus, cuius etiam obsequium, ac
preces caeteris Patribus anteferret. Missus itaque Thomas, ut
nomine Leopoldi apud Dei Genitricem Oratoris munere fungeretur;
quocunque ille pergeret, bonus Christi odor exhalabat, omnesque [illegible]
[illegible]bantur, eius praesentiam ante[illegible] fuisse famam, quae de illo percrebuerat.
Etenim indagine maiori [illegible] [illegible] [illegible], & [illegible]
eius, [illegible], [illegible] ad [illegible] [illegible] appre-
hendentes, mirantes, et [illegible] dicebant, Thomam esse virtutis
exemplar omnibus imitandum.

Quanti eum fecerit Imperator

Archiducis Leopoldi pietas erga Thomam.

Ab Archiduce Leopoldo Lauretum mittitur votis tamen[illegible]

Anni Chri:	Urb: VIII.	Ferd: II. Imp:	Hier. Mini. Gener. Generalis:	Religionis
1631	9	13	8	107.

93 Carolus Madrucius Princeps et Episcopus Tridentinus, fama permotus, quae de hoc viro Dei audiverat, venit in nostrum Conventum, ubi tunc Thomas degebat, cumque divina misericordia colloquia, adver- tebat, tot in homine illiterato dona Dei effulsisse, hoc insigne habet iudicium; scilicet Spiritus Sanctus, qui super humiles requiescit, in hunc virum omnia sua charismata, tanquam in vas auri solidi omni lapide pretioso ornatum infudisse. Neque profectò vana fuit eius aestimatio: quidquid enim deprompebat, illud erat sin- ceritas [illegible] addidere hunc Praesulem, qui sententiam eius gravitate velut in extasim raptus, procidit ad genua i- psius, et devotè petiit, ut illi suae benedictionis gratiam im- pertiret.

Episcopus Tridentinus admiratur hoc dona coelestia Thomae conversi, et procidit ad genua eius.

94 Cum semel idem Princeps Thomam alloqueretur, vidit lacinias linteoli, seu strophioli de eius manicâ exeuntes, quapropter industriè illud eduxit, ut tanquam reliquiam asservaret, nec unquam Christi Servo, qui instanter illud repetebat, reddere voluit. Cum ergo Thomas adverteret, Prae- sulem hunc mendicissimum aliquid ab ipso munusculum de- siderare, dono illi dedit duo cochlearia lignea, quae tanquam rem pretiosam devotissimus ille Princeps de manu Thomae ex- cepit, eaque inter illa reposuit, quae praecipuo ac pio affectu deperibat.

Idem Princeps Episcopus Thomae strophiolum eripit, et asservat ut religuam.

95 Magnates omnes, Optimates, et Proceres Civitatis, ad quam Vir Dei appellabat, illum sicut hominem Coelo natum suspiciebant, et venerabantur, et beata censebatur domus illa, quam Thomas subibat: statim enim atque sacra eiusque erat eloquia, ori- nu frena laxans, et auditoribus divinum amorem insinuans, sine aliquo fastidio plurimas horas impendebant. Nonest hic silentio praetereunda lepida Thomae responsio, quando viri nobi- les eius potentes illi [illegible], cumque hi vobis salutabant, salve Pater, sit tibi gratus obsequium nostrum, quia sumus tui nobile, quasi subridens aiebat; ò Domini, e- mur: quippe ad haec ille quasi [illegible] hominem, cuius est [illegible] Dei Servi; nos ego sum vilis, et abiectus servire potius, quam habere viros illustres in servos. Unus est omnium Dominus Christus, cui vos omnes [illegible] fideli animo mancipari. Hac responsione perculsi viri illi nobiles sibi i[llegible] mebant, eo quod in obsequia humana conversa [illegible] et ad reverendas Christo pijs, ac devoti, et viros Dei maiori quam antea veneratione suspiciebant, qui vice [illegible]

Responsio lepida Thomae, quando eum [illegible] nobiles salutabant.

Anni Christi	Urb. VIII	Ferd. II. Imp.	Hier. Nap. Vic. Generalis	Religionis
1637	9	13	2	107

...buerat, conjunctione animi rependebat.

Divini Amoris jaculis confossus obit

Amoris Divini incendium immediate Thomae ... pavit.

Tot jacula divinus amor in corde Thomae confixerat, adeo flagrabat, ut somni prorsus esset impatiens, & noctes ac dies vigil in oratione transigeret, nihilque fere aliud praeter divinam dilectionem mente revolveret, ac semiclauso ore proferret. Quia verò natura tales impetus sustinere non poterat, in gravem incidit morbum, qui demum ei necem conciuit. Licet verò hic vir admirabilis rerum futurarum praescius esset, ut ex pluribus recensitis constat exemplis, noluit tamen affirmare, diem sibi extremum imminere, donec Exuvij Rectoris conciperet, ut ille velut oraculo mortis sententiam proferente, absque periculo jactantiae suis rebus providere valeret. Ut ergò febris incanduit, supplex adijt Guardianum Oenipontanum (ubi ad instantiam Archiducis Leopoldi de Vicentina suum Superiorum tunc morabatur) & humiliter ab eo petijt, an morbo illo gravatus ex hac vita migraturus esset. Respondit ille, crebris Deum orationibus super hac re esse consulendum, quas ut commodo frequens repetiit, caelitus accepit, finem Thomae instare, quem illico fecit de divino consilio certiorem. Ille tali nuntio accepto, ineffabili spiritus suavitate perfusus fuit, ut qui juxta revelationem sibi à Deipara factam, certus de salute semper. Exutus itaque omnibus Saeculi huius ideis, caeteris Sacramentis in illo agone dari solitis, singula cum pietate suscepit, cum tot, ac tanta dederat argumenta, ad transitum ex hac vita ad caelestem se aptavit. 96

Guardianus Oenipontanus praedicit ei mortem

Acriter febri, deinde insuper doloribus podagrae torquebatur, qui cum cancinarent illum acriter, & astantes advertissent, hi tormenta dira ei afferre molestiam, ab illo petiere, cur nec ea sentiret cruciatus, quorum pleraque indicia facies exprimebat. Respondit ille vir, cum quo sua spiritualia arcana sub sigillo secreti conferebat, se quidem acerbè cruciari; sed tantam esse divini amoris dulcedinem, quâ perfundebatur anima ejus, ut ad afflicta membra omnia redundaret, adjiciebatque, eas amoris divini delicias tantas fuisse, ut Deus saepè coëgerit, ut tales inenarrabilis suavitatis influxus temperaret. Nihil ille praeter hunc divinum amorem, & humilitatem loquebatur jacens in lectulo mortis. Quicquid enim ei virium suppetebat in morte, hoc totum hisce sanctis eloquijs impendebat, quibus sicut stabilis ad charitatem, ac sui contemptum audientium animos inflammabat. Fortior morte fuit eius dilectio: obliviscebatur enim mortis instantis, ut insinuaret ea, quae ad Divinam hanc spectant dilectionem. Et quemadmodum lampas in extremis suis tota simul collecta clarius splendet, ita Thomas 97

Doloribus morbi cruciatus

Amoris divini suavitas demulcet ei tantorum dolorem

Amorem divinum & humilitatem in morte commendat.

Anny Chri	Urb. VIII	Ferd. II Imp.	Minist. Generalis	Religionis
1635	9	13	5	107

Ita Thomas in morte amore Dei plus solito visus est conflagrare.
98 Dum enim atrociora torquerent tormenta, neci praeambula, Frater eius
familiaris suggerebat illi sententias, quae Dei bonitatem commendant; sed
eo pergente, Christi Servus exclamabat, siste Frater, non enim possum
ferre Dei illecebras: deinde totus charitate incensus ita Christo loque- Delirium amoris
batur: ô desiderate, ô dilecte, supersede vel tantisper, alioquin ille Dei quanta in
suavis amor, quo intima cordis mei perfundis, praecipiti morte corde Thomae
meam ex hac vita egressum antevertet. Subinde Fratres ei astantem
interrogavit, utrum musicam audirent, et praesertim noctis tempore, Musica Angelorum aegrotante
crebro namque fuit audita quaedam vocum caelestium concordia, auditur.
quod erat suave melos Angelorum de instante viri Dei triumpho
collaetantium.

99. Thomam tantisper quiescente, crediderunt Fratres, eum illo momento
spiritum Creatori reddidisse: at ille modeste oculos suos attollens,
ait: non tollar e medio, quin Pater Minister Provincialis adve- Moriens prae
nerit, et morituro suam benedictionem impertiat. Obstupuere dicit adventum
omnes hoc audito, quia ipsum animam exponere videbant, et Provin- Ministri Provin
cialem Praefectum inde procul abesse sibi persuadebant. Sed vix ille cialis.
hoc dixerat, cum auditus fuit sonus campanae Provincialis ad-
ventum nuntiantis, qui statim ac Conventum ingressus est, ad
morientis cellam se contulit, qui eo viso gratias Deo egit, et eius
benedictione accepta, quasi corpori fatigato sopor suavis influe-
ret, placidus in Domino obdormivit. Visitabat tunc Pater Pro-
vincialis Conventus Provinciae, aliamque in illo decursu iuxta
morem institutum viam prorsus ob Venipontem arripere debuisset:
sed consulente Deo, et pedes eius dirigente, ad illud Monasterium Provincialis
praeter intentum appulit, ignorans, quare primum ei consilium divino spiritu
de lustrandis locis aliis excidisset: at quando limen huius Coeno- appellit ad eum
bii subiit, et intellexit Thomam in extremis constitutum, statim ag- benedicit
novit se percellente Deo viam illam cepisse, et cum summa gra- ei.
tiarum actione, videre se potuisse Dei Servum adhuc in humanis degen-
tem, et benedictionis solamen, quod moriens concupierat, ei, antequam
ex hac vita migraret, praestitisse.

100 Rumor quo facto eadem hora non solum in urbe, sed etiam extra
plerisque in locis percelebris huius viri transitus divulgatus fuerat: et
nimirum undique confluxere hominum greges, ut pietatis causa funus Confluxus
illud attingerent, et tantus fuit devotae plebis erga defunctum populorum ad
affectus, ut singuli quique rosaria, oculos, ora et manus pedibus eius exequias.
eius afferrent. Illius habitus in minutissimas partes discerptus Vestis eius fra-
fuit, quem a pluribus inter alias sacras Sanctorum reliquias repo- menta reposita
situm fuisse; siquidem nullus erat, qui Thomam Beatorum choro in tabernaculis
ascriptum fuisse non sibi persuaderet. Ut hunc hominum conven- ut reliquiae.
aggregatum esse non sibi persuaderet.

Anny Chri 1638	V. B. VIII. 9	Ferd. II. Impr 13.	Mor. Num. Vic XXX LXX Generalis	Religionis 107

...rum attulerat Matrona quaedam ipsi P. Thomae bene affecta, vehe-
menter; ea ad nostram Ecclesiam contulit, ut corpus eius, quod ibi erat ex-
positum, veneraretur, & forsitan aliquam particulam habitus, ho eque
salutari medicamento filiae caecitatem curaret. Sed tanta fuit Po-
pulorum frequentia, qua feretrum circumstabat, ut cum ad illud nun-
quam accedere potuisset propter irruentes subinde novos homi-
nes, moerens et lacrymis perfusa ad ostium Conventus perrexerit,
Janitoremque supplex rogaverit, ut vel tantillum vestis defuncti ei tri-
bueret. Interrogata a Janitore, quo intento gratiam hanc peteret,
respondit: ego Domi puellam habeo oculis captam, quam firmiter re-
de lucis usura dignandam, si oculis eius vel minimum
Thomae habitus frustum applicetur. Comparuit Janitor piis pe-
titioni, particulam attulit desideratae vestis, quam protinus illa velut
elapsum e Caelo pignus, a quo visus filiae pendebat, summa reve-
rentia osculata est. Appulsa domum, puellam hortata est, ut
precibus Christi servi, quem omnes ut Beatum vocitare publice ex
solebant, confideret, & illud panni segmentum ex veste mor-
tui desideratum reverenter acciperet. Caeca ad hanc suasionem
spe plena concepit gratiam defuncti intercessione assequendam,
& male affectis oculis reliquiam imponens, Deum rogare coepit,
ut servi sui intercedentibus meritis lumen oculorum ei conce-
dere dignaretur. Non est dedignatus benignissimus Deus has
vota audire; namque novos adolescentulae oculos efformavit.
Quapropter ipsa coepit summe gratias agere Majestati Divinae,
quae tantum donum Thomae precibus illi fuerat elargita.

Segmento ve-
stis eius caeca
illuminata est.

Alio etiam argumento prorsum Deus expressit merita, 101
& gloriam, qua dignatus erat hunc suum Athletam, qui in alea
virtutum strenue se gesserat; & hoc fuit corporis illius exi-
mia suaveolentia: exhalabat enim tantam fragrantiam, quantam
spirasset, si selectis undique floribus fuisset aspersum. Denique
qui moribus Angelorum vitam duxerat, triduanas a Beatissimis
illis Spiritibus exequias meruit; quippe tribus diebus supra ejus
tumulum melos Angelorum a multis auditum est.

Post mortem
corpus eius sua-
ve fragrat.

10 Vita ac gesta P. F. Laurentij Veronensis Concionatoris.

Hoc pariter anno Thomae fuit adjectus in caelo vir eximius 102
ejusdem Provinciae Venetae, videlicet Laurentius Veronensis Concionator,
cuius succinctae nimis actiones illustres descriptae fuere; atta-
men ex paucis ad me transmissis, quantae fuerint virtutes eius
ac merita, facile conjicere licebit. Hoc ille sibi proprium indixerat,
videlicet ita corpus suum edomare, ut nihil omnino dactilo...
...

Eiusdem Provinciae Venetiarum.
Vita P. F. Laurentij Veronensis Concion.
Manuscripta Provinciae...

Annales Minorum Capucinorum

Anno Chri.	Urb. VIII.	Ferd. II. Imper.	Hier. [illegible] Generalis	Religiosi
1635	9	13	5	107

& Sacerdoti praeter ea, quibus unusquisque obstringitur, tribuit, ut
vigilant tertiamque Dei obsequio semper addictum tueri posset. Parum Somni parcitas.
erat in somno, ut quies animae eius longior esset in oratione. Fre-
quens erat in Ecclesia, dum Missae celebrabantur, & quotidie
quatuor, aut quinque Sacerdotibus ministrabat ad Altare, pudens,
insignius fructuosiusque tempus insumi, quam in hoc Sacro Angeli-
cam ministerio.

103. Quamvis Zelo salutis animarum percitus totum ferè annum Totum ferè an-
in Plebe ex pulpito instruenda impenderet, ut esset ad observantiam impendit in
legis divinae componeret; tamen in frequentanda oratione valdè Concionibus.
sollicitus erat. Antequam suggestum conscenderet, ut concionaretur Frequens in o-
ad Populum, in Choro, donec sonus campanae Plebem adunatam ratione.
detineret, orans perseverabat, tuncque plenus Spiritu Sancto, quem
in altâ meditatione ebiberat, auditoribus eructabat. Aegrè ferebant
Fratres hunc ritum, dicebantque nullis ad instruendos sermones
uti libris esse Deum tentare. Sed ille librum scriptum intus, et foris,
Christum scilicet Crucifixum in oratione legens, inde suis concionibus
virtutem, et gratiam effundebat.

104. Adegit concionando duas meretrices in illa Civitate famosas ad Duas meretri-
poenitentiam, & Legisperitum insignem, qui à sexdecim annis nun- ces famosas, ac
quam sua peccata confessus fuerat, ad confessionis Sacramentum Legis-peritum à
induxit. Hactenus ille divinae legis incuriosus vixerat immemor suae pluribus annis
salutis, sed hac tubâ Dei auditâ, velut à profundo somno experre- inconfessum con-
ctus in quo jacebat immersus, crimina sua poenitentiae lacrimis abster- vertit.
sit, moresque mutavit in melius. Erat ibi magna juniorum hominum ma- Rodigium Italiae
nus, quos Italae atrox, et procax in omne vitiorum genus proruere efficiebat Rodigio.
non sine magno Urbis illius scandalo. Res erat plena periculi ex pul-
pito in concione palàm succurrere viris durioris, & insanis, quorum
oculi, manus, lingua, ac pedes ad nefanda tantum perpetranda opera
agebantur: attamen in Laurentio huic timori, qui potuisset alios
similes è incepto proposito deterrere, Zelus honoris Dei praevaluit.
Cùm ergò phalanx haec invenum curiositate magis illecta, quàm
voto mores, ac vitam emendandi ad sacras illius voces Dei auditura
convenisset, clangore tanto haec tuba insonuit, ut ad castra Christi Alios scortatores
eo classico desertores revocaverit. Tantus enim illis stupor obrepens ac in- juvenes ad poeni-
pudor perfudit, ut qui prius laetabantur, cum malè fecissent, & ex- tentiam reducit.
sultabant in rebus pessimis, illicò scelera sua detestati, moerorem
ac dolorem de perpetratis commissis publicè ostenderent. Fuit sanè
solet miraculum, videre in illa Civitate, quae facta erat, ut Babylon,
adolescentes perversos Laurentij concionibus, ad poenitentiam conversos
vel valedicere Mundo, & vitam religiosam, vel perfectam, quam Concionator

ter praebat, non sine ingenti omnium admiratione professi. Dum ergo ceu Dei verbum illum, & relapsis hominibus emundavit Capucinorum claustra vitae poenitentibus auxit, unde crebrò ob plures conversiones Angeli iubilarunt.

Celebris pariter fuit Veronae selecta cuiusdam mulieris conversio, quae audiens anno Christi sermonem ex pergamo in urbis detonantem, tanto fuit horrore concussa, ut absoluta concione, illum conveniret, atque horrenda scelera confessa fuerit. Dixit ei, se tantis luxuriae flammis exarsisse, ut daemonis unius consortio, specie incubi uteretur. Adjecit, se duos gemellos parturisse, quos membratim discerptos miserat in latrinas, & multa huius generis detestanda exposuit, conscientiae tot conscientiae, ac doloris stimulis se agitatam sentiebat, ut si langentius deciperet, parata esset omnia perpetrata crimina publice confiteri. Ille volens consulere foeminae huius infelicis saluti, praecepit, ut post confessionem dies octo in lacrymis, ac suspiriis transigeret, antequam ad sacram communionem accederet, quo toto tempore quotidie à daemone flagellis atrociter excipiebatur; sed postquam sacro Angelorum pane refecta fuit, crudelis spiritus neque illo[s] ire, quam in mulierem audebat, nec in posterum quaquam molestia et infero ausus est.

Mulier horrendis peccatis obnoxia convertitur

Diabolus flagellat atrociter feminam.

Quemadmodum speculum objecto sole nihil aliud referre potest, quam radios, ac lucem; sic ille jugi oratione Deum semper aspiciens, hausitum inde splendorem, concionando, suis auditoribus infundebat, qui unà cum fulgore ardores pariter concipiebant, quos flagrante fletus concusso animorum poenitentiae indices exemplorabant. Neque verò concionibus solùm, sed etiam privatis eloquiis his Dei amor accendebatur in cordibus hominum, quos ille ad legis divinae observantiam inflammabat. Quippe Deo semper affixus, eiusque Sancto Spiritu afflatus, non poterat inutilia, aut profana loqui; sed ea dumtaxat, quae illi caelitùs fuerant communicata, eructabat. 106

Unde fructus concionum eius.

Conciones eius publicae, ac privati sermones magnum pondus à vitae austeriate, et solitaria, quam agebat, accipiebant; procul enim erat ab omni saeculari, ac fratrum consortio, nisi à recessu, vel solitudine eum charitas revocaret. Quamvis praedicaret quotidie tempore Quadragesimae, nunquam adduci potuit, ut pisces manducaret: cibum sequentia, & acetarium ex iisdem herbis confectum erant illius cibus. Et quia frater ei adjunctus in socium erat ipsi importunus, dicens, interesse animarum saluti, ut commodiorem vitam ageret, ne labore [illegible] deficeret; ille prudens ingenioso respondebat, [illegible] magis illos illuminare, quam alios delectatione conjungere [illegible] 107

Solitudo probatae vitae illustrat eius.

Anno Christi 1635	Urb.	VIII 9	Ferd.	II. Imp. 13	Gen. [illegible] Hier. Nara Vic. Generalis X	Religionis 107

tore toto sua producebat jejunia, & quidem austera; quia pulmento ex solis oleribus composito nihil Sorbiij volebat adjicere. Quodque mirum Dei munere erga hunc Servum manifestè probat, eo sic jejunante robur eius non excidebat, sed tanto fervore animi, ac vocis strepitu concionabatur, ut omnes stuperent, audientes eum ardore tanto in nefarios homines, ac vitia contonantem.

108. Loquela, & cibus indubia sunt argumenta, quibus se anima nostra prodit; etenim inde solent esse nobis insinuare omnium servum electorum; à quibus nemo expedire se potest, nisi studeat gulam, & inanem verba velleitati: at hic homo austeram gradiendo gelavit lingua prohibitione. Ardebat, ut tempore hyberno sicut corpus attereret, simplici habitu pro vestitu illud tegebat. Rigente certo illud gelu non obriguisse, divina providentia ejus censeri debet: nam corpore jejunio, crinomi, ac nudo frigore tolerare, ad quod ut plurimum etiam benè pasti, ac vestiti homines vix sunt, prohibitionis singularis erat, quæ huic homini tot virtutibus, meritisque instructus placere Deo præ alijs ostendebat.

Liber corporis eius inter tot vestitus, ac victus assuetudo; Somni patiens

109. Quando Rodi[illegible] curam habuit tempore Quadragesimæ, noluit sibi in villa parochi domum, ut moris erat, ob magnam distantiam, quæ inter locum nostrum, et Ecclesiam intercedit; sed in Conventu sibi cellam elegit, unde nihil obstantibus temporum injurijs, quotidie suetus accedere adibat. Media nocte in Choro simul cum Fratribus persolvebat officium, nec post Matutinum cellam repetebat, sed vigil in oratione perseverat, ut Deum progrediens, quod divini verbi pabulo pascendum recepperat, salute consuleret, ut deprecaretur. Cum ergo vitam omninò labis expertem, & abstractam ab omnibus sensuum illecebris agerent, ægrè nemo tulit unquam illam in concione acriter reprehensores homines perstringentem: imò auditores in eum oculos conjicientes, & vitæ modum, quem observabat, intelligentes, efficacius operam eius exemplo, quam sermonibus ad pœnitentiam inducebantur.

110. Humilitatis eius indicium erat tum horror auræ popularis, & honoris tum affectus, quo viliora Communitatis officia exercebat, præsertimque vero insignis patientia, quam semper ostendit, quando verbis, signis, aut factis ab hominibus diversis impetitus fuit: nullus enim unquam Laurentium turbatum vidit, nedum irâ commotum, licèt plures ei sæpè animi frequentes præbuerint. Cunctis erat affabilis; potissimum verò infirmis: et hoc singulare adhuc viget omnium in laudes eius, scilicet virum Dei eâ virtute præstitisse, ut omnes ægri, sive aliâ quacunque tribulatione afflicti, aliquod sui mali subsidium, et solamen ab eius eloquijs sibi comparasse sentirent. Idcircò frequens erat in illis visitandis, quorum sensus

Humilitas eius; patientia

Consolabatur infirmos, & afflictos suis sermonibus

Anni Christi	Urb: VIII.	Ferd: II. Imp.	Hier. Narn. [illegible] Generales	Religionis
1635	9	15	[illegible]	107

torquebat, vara ambulabat immunde, & angustias suas praeferentes tolerabat: hacque ratione sibi [illegible] auctoritatem conciliabat, quam omnem infirmorum promovendae saluti, & conquirendis commodis impendebat.

111 Cum aegris ac sanis esset humanus, atque beneficus, sibi soli durus erat, ac inhumanus. Praeter enim dies, quos saepe impastus praeteribat, sicut & noctes insomnes, acerbis adhuc, iisque crebris flagellationibus usque ad sanguinis effusionem carnes suas dilaniabat, ut inflictis plagis familiares, & [illegible] Christi passionis memoria ei altius insideret. Per medium circiter horae hanc exercebat carnificinam, donec se flagris vexando, vires illi deficerent. Factus erat ut jumentum, cui pro labore nulla merces rependitur; immo crebris ictibus afficitur: nam & ipse, licet multos doctrinâ, et exemplis consuleret, tamen pro stipendio diurno nihil praeter [illegible], & super corporis molestias sibi comparare volebat.

Somni parcitas
Flagellabat se atrociter.

112 Singularis pietatis affectu erga Beatum Felicem ferebatur, & [illegible] habens sibi lucernae appensae eius sepulcro, eo infirmos ungebat, eorum exigendo fidem, & vitae sanctioris propositum, plures à Medicis desperatos, à mortis instantibus faucibus eruavit. In his celebris fuit cura foeminae illustris uxoris Comitis Ludovici Marini, qui tunc erat in villa sua Piscivani. Inter extremos constituta erat haec Domina, et omnia ad exequias necessaria iam parabantur; ita quòd etiam Sartor advenerat, ut vestes funerales [illegible] [illegible] certiori facto, dilecti coniugi morte imminente. Sed opportune Dei famulus ad Capellam illam accessit; nam confessione munitam, ac precibus B. Felicis, eius oleo unxit infirmam, quae hac unctione, sicut olim athletae, facta fuit robustior ad pugnandum contra mortem, quam superavit.

Devotus erat B. Felicis, cuius ope plures à Medicis desperatos à mortis faucibus eripuit

113 Hoc anno demum post multos agones fuit Laurentius in Coeli-[illegible] [illegible], quam eo praesertim nomine meruit, quod salutem animarum anxie deperibat: unde & nihil aliud ambiebat, quàm munus Concionatoris, sine intermissione exercere, quia noverat multitudinem gratiarum, quae illo praedicante in peccatorum animas influebant. Cùm Fratres ei condolerent, quod concionando nihil de vitae austerae rigore vellet remittere, consueverat hoc responso atque singulari cum querimoniis retollere: ego pluris facio salutem animae unius, quàm mille corporis actus; quos libens contra mille impenderem, ut vel unam tantùm animam à mortis aeternae faucibus eripere possem.

Mors eius

Vita.

Anni Christi	Urb: VIII.	Ferd: II. Imp:	Hier. Narn. Vic. [illegible] Generalis	Religiosi
1632	9	13	[illegible]	107

Vita ac gesta F. Michaëlis à Roboreto Laici.

114. In eadem Venetiana Provincia hoc anno Deus remuneratorem in- Eadem Provincia Venetiana.
caelis habuit Michaël à Roboreto Laicus, cuius virtutes Ædhuc Vita F. Michaë-
suave fragrant, ubi aliquando commoratus fuit. Toto tempore lis à Roboreto
vitae suae religiosae quaestoris munus exercuit, quod sanè multis Laici
est distractionis occasionibus obnoxium, ac proinde grave eis, qui in illud Manuscripta
incumbunt, quorum animus ob sollicitudinem rerum quae Conventui huius Provinciae
sunt necessariae, tot curis implicatur, ut difficulter Deum quietè, & n. 58. 230. 380.
attentè orare valeant, propter obversantes eorum mentibus spe- & alibi
cies importunas. Illa tamen anxietas à Michaële nostro procul
extitit, qui ita Deo erat addictus, ut etiam in magna Plebis frequen- Solitudo mentis
tia, perinde ac in eremo vitam ageret. Videbatur nautis in eodem pisci- eius in magna
um, qui in vasto natant Oceano, sine tamen ullâ maris salsedine Plebis frequen-
contracta: nam licet inter homines Saeculi conversaretur, nullam tia.
inde labis suspicionem unquam contraxit; immò bonus odor virtu-
tum eius amplius se diffudit. Quippe Viri huius aspectus obviis homi- Modestia oris
nibus omnimodae virtutis imagines ingerebat, qui propterea illum tan- eius.
quam Sanctum suspiciebant, nullo alio ducti argumento, nisi quia ovis
vix eius habitu ingentes cumulos divinae gratiae ei impertitos esse cerne-
bant.

115. Cordium erat inspector & Deo revelante pleraque vidit arcana, quo- Cordium arcana
rum cognitione urgentibus plurium saecularium angustiis occurrere stude- cognovit.
bat. Cum degeret in nostro Tridentino Conventu, semel habuit obvium
Joannem Baptistam Sardignam Legis peritum, qui alto maerore vitam con- Revelat Docto-
fectam agebat. Apprehensa manu eius, seorsim allocutus est illum ri quae animum
dicens: Depone tale consilium; exue quamprimum cogitationes eius vexabant.
has, & illas; & securus esto, Deum tibi fore propitium, exacuit
tui cordis intima dispiciendo. Doctor iste intelligens adeò apertè à
Michaële sua arcana haberi, prudenter, & castè vitam suam instituit
iuxta modum, quem ei optimus hic consultor praescripserat, & illum
velut Prophetam veneratus est, ac saepius in illa Civitate eius sancti-
tatem praedicavit.

116. Cum in Urbe Tornisii Capucinorum Conventus construendi spatium
situsque angustior evaderet, quàm ad Coenobii aedificationem requi-
reretur, nonnulli Cives Religioni nostrae devincti rogavêre quandam
Matronam, ut domunculam, quam loco praefixo contiguam habebat, ven-
deret, non recusaret. Respondit mulier, charas sibi esse illas aedes; ac
proinde nolle se eis privare, quia pretium illi appenderetur pondus
auri, quod duplo pretium illius domunculae pretium excedebat: et cum

Anno Christi	Urbani VIII	Ferdinandi II. Imp.	Mtr. Marini [illegible] Generalis	Religionis
1631	9	13	II.	107.

mulier umquam peccatum flecti potuisset, ut minori summa contenta esset, necesse fuit pretio à relictum mulieris conspicito aedes illas compa-rare. Degebat ibi tunc Michaël quaestoris munere fungens, qui ut illius Matronae avaritiam audijt, praedixit illud aurum fore, ut holocaustum, quod ijs omnibus malè cessit, qui in proprios usus illud transtulerunt; huiusque infausti prodigij mulierem quoque auri impedimentis [illegible] fecit, ut malè parta suis dominis restitueret, & ita animae suae discrimini provideret. Itaque de industria eam convenit, sicque affata est. Erras, ò Domina & turpiter sanè, arbitrata, lucrum te ingens fecisse: quippè nec tibi, nec tuis cedet illa pecunia summa, quam pretio iniquo pro vendita domo exegisti: Eo enim ulciscente lucrimur, ac tuae auri cupidinis omnes tuae facultates in consulendis Medicis, & plurimis comparandis impendentur. Ut autem auri sacra fames nullum admittit consilium, praesertim quando avaritiae modum imponit; sic mulier ista consilium nullum de restitutione facienda accepit propositum; immò sibi delirium habuit infaustum illud praesagium; at non pede lento venit vindicta, qua scelus eius ulcisceretur; nam paulò post filius egregiae indolis ab ea unicè dilectus, pessima & diuturna infirmitate decubuit, cui ut mater mederetur, aere magno plures conduxit Medicos, qui tamen adolescenti huius impigitudo illud proximè incubant; ut mater opes demutaverit. Tot namque abiliis fuere devota remedia, & hac pretiosa, ut mulier praeter domus venditas, alias quoque vendere coacta fuerit, omnesque suas facultates in Medicis, & medicamentis insumpserit: & sic extremâ egestate fuerit illius avaritia castigata, nec erat, qui in tota Urbe, in qua divulgata fuit ultio divina, illi compateretur, cùm ipsa sui infortunij ministra extitisset.

Praedixit inopiam mulieri avarae.

Mulier illa, ut Michaël praedixerat, castigata fuit.

Dum vir Dei hoc anno stipes pro Fratribus in Urbe Paduae 117
emendicaret, in qua lues grassabatur, lethale virus contraxit. Quamvis enim cautè eas tantùm domos subiret, quas à morbo immunes esse videbat ne posset contrahendo, Conventum inficeret, illa tamen eius cautela malum hoc arcere non potuit, quia pestilentiâ crudeli correptus fuit, ut ut ille primus impetu correptus, in angulum ab alijs remotum, ne ulli contagium communicaret, recurrit. Adiutus ergo Fratrum obsequijs ad animam, & corpus spectantibus, ita occubuit ut vitam, ac preces hoc intendebat oo Divinae Majestati oblatas neminem prorsus morbo illo pesti-feros inunxit. Quamvis enim munera essent illius Conventus familia, & Fratres absque discrimine, dum Michaël à Civitate ceu desolatus, solita ei pietatis officia exhiberent, illius tamen omnes, ani-

Moritur peste: sed post eius neminem infecit.

Anni Chri.	Urb. VIII	Ferd. II Imp.	Hieron. Narniensis Generalis	Religionis
1630	9	13	5	105

augenda Deo votis serviens, sospites extitere.

12 Pestis Paduanae descriptio, ac mors Joannis à Lendenaria Concionatoris verè pia, & singularis.

118. Si fideles, & sinceri sunt facti Patavinae Civitatis, orbibus? [illegible] erga Capucinorum memoria. Namque lue pestifera totam illam urbem populante, insigne fuit obsequium ab illis praestitum aegris, quos praefecti Sanitatis, uno in loco promiscuè transtulerant, nulla prius facta rerum provisione, quae ad infirmorum curationem, victus, ac pharmaca pertinebant. Saecularis Sacerdos confessiones audiret, sed multi eò mortui fuerant, qui aegrotantium confessiones audiret, sed multi eò morbo? fuerant, qui aegrotantium [illegible] intellexere, Capucinos vero non arridebat. Ulterius statim atque intellexere, Capucinos vero pio illi operi mancipasse, distulere usque ad eorum appulsum, qui fuit hebdomada ante festum Pentecostes, cum peccata confiteri. Patienter erant, & velut sine pastore grex hominum eò conducti, quando Fratres nostri Nosodochium pestiferum designatum invisere, quod jam octingenti desinente tabo male habentes compebant.

Provincia Venetiarum. Manuscripta huius Provinciae. 76. & 246.

119. Ut primum devoti illi Religiosi Civitatis miseriam percepere, aemulatione quadam pietatis perculsi, sese ad Guardiani pedes prostravere, utrosque ad ministrandum peste infectis destinaret; cumque Superior dubius haereret quos mitteret, omnes enim urgebant, tandem praemissa oratione Deo commisso, duos Sacerdotes unà cum Laico ad hoc ministerium designavit, quorum sortes ut archam praedestinationis caeteri amnos? invidere. Quinque dies tantum supererant ante Pentecostes solemnitatem, ad quam celebrandam ut hi duo Sacerdotes aegros disponerent, hortati sunt illos ad animas suas exacta confessione generalis obsequio expiandas. Omnes suum assensum praebuere, & tanta fuit poenitentium turba ut Confessarijs via semper ad horas canonicas recitandas, & ad refectionem sumendam suppeteret.

Aemulatio pia Fratrum in gratiam aegrotantium.

120. Dum Sacerdotes accuratè suis poenitentibus invigilarent, Laicus Frater erat solicitus de ijs, quae ad Nosodochij mundities, & victum infirmorum spectabant. Etenim ante Fratrum accessum tanta ibi erat rerum confusio, ut desperatis ordinatè cibaria, alij vero nimijs escis distenderent, qui deinde magis à gula, quam à peste jugulabantur, alij vero nonnè fame conficiebantur. Hic itaque Frater Nostri, pervenere modum, qui sicut aspera benevola sic in illud influxere locum, ut plerique suum conditionem alijs, qui in Civitate in proprijs degebant domibus, praeferrent: namque ibi Christiano, sicuti virum decebat Catholicum, vivebatur, & consona erat Dei obsequium:

Qualia essent Capucinorum erga illa in Lazaretto

Anno Christi	Urb: VIII.	Ferd: II. Imp.	Minis. Gen.	Religiosi
1635	9	13	X.	107

& morientes ex pietate animas agebant, ut aegrotis adhuc spiritu
moriendi cupidinem facerent, ut Paulus multo vitae cumulatè, & ab
ergastulo corporis ad libertatem filiorum Dei evolare possent.
Interea Capucini omnes nimio huic labori, qui erat assiduus,
impares decumbere, eorumque duo ex hac vita excessere, quibus 121
tertius addit & ipse peste corruptus omnes, quas potuit, opes im-
pendit. Sane dignus his nostris Annalibus est primus illorum,
qui ibi fatis cesserunt, siquidem semper ejus cumulos fuit vitae,
quam Dei, ac proximi amore flagrans generosè cucurrit, unde
etiam in morte ad divinam gratiae cultum verbis eo spiritu ardo-
ris, quo ille aestuabat, circumstantes aegros inflammabat. Hic fuit
Joannes à Landenaria Concionator olim Legisportis, qui nocte
instante, Cruce una manu, & alterâ coronâ aurea arreptis, re-
sidens in strato suo multos ibi astantes lue pestiferâ infectos
ad patientiam, & ad meliores fugas hortatus est. Cum alter Sacer-
dos, qui & ipse malè habebat, vellet ei dicere extremum vale,
rogavit, se ad eum transferri, ut commilitoni strenuè depugnanti
eam, quam poterat, in ultimo illo agone opem conferret. Ut moribun-
dus socium aspexit, sic eum affatus est: hora nobis diu expecta-
ta, dilecte Pater, quae nostris molestiis finem imponet, jam in-
stat. Quantuscunque noster sit labor, ille profectò levis cen-
seri debet, ut & pugna brevis; quam corona manet aeterna. Con-
fluxerant multi in ejus cubiculum, quorum ille prius confessiones
exceperat, & prae nimio fletu immaturam sui directoris mortem la-
crymabantur; at ploratibus omnibus ipse unus laetitiâ gestie-
bat, memor illius versiculi Regii Psalmistae: Laetatus sum in his
quae dicta sunt mihi; in domum Domini ibimus. Antequam spiritum
Deo redderet, vidit Sanctissimam Virginem, & Beatum Felicem sibi
obviam venientes: quibus conspectis ait: ecce Beatissima Dei
Genitrix Virgo cum Beato nostro Felice: sed quare Seraphicus Pa-
ter Franciscus non est in comitatu eorum! Deinde paulo subsistens
dixit: ecce Beatus noster Pater Franciscus & ipse adest. Valete
omnes dilecti mei. & hoc dicto vitae mortali finem imposuit, ut a-
liam aeternam inchoaret. Hoc itaque, & altero Sacerdote è medio
sublatis, in eorum locum alii duo successere, qui & ipsi contagio sau-
ciati interierunt; quibus defunctis nostris à Civitate Paduanâ [illegible]
currit, quae Capucinos vitae suae prodigos pro salute civium suo-
rum experta, se nostrae Religioni multum debere, confessa est.

Pestis

Joannis à Landenaria mors cum pia, & singularis

Apparent ei in morte Beatissima Virgo, Seraphicus Pater, & Beatus Felix.

Ann. Chri.	Urb. VIII.	Ferd. II. Imp.	Min. Gener. Generalis	Religionis
1631	9	13	4	107

13 Pestis Venetias populatur, at Capucini infectis strenue inserviunt.

122. Hoc similiter anno tabo pestifero Civitas Venetiarum afflicta fuit, cuius charitas insignis erga Capucinos enituit. Tunc enim quae continet Reipublicae liberalitas, ut centum viginti Fratres de familia in illo Conventu degentes ab omni egestate providè vindicarit. Cum ergo Provincialis Minister adverteret, pestilentiam totâ civitate invalescere, duodecim Sacerdotes, in Sacramentis habentibus ministranda destinavit, quorum sex eo modo sublati, alii successere, suae ultrò vitae impendentes, ut infectis salutem animae, & corporis promoverent, & insuper scripsit ad omnes Conventus, eos hortando, ut iugi oratione Deum afflictae Reipublicae conciliarent. Divinus etiam egregium cor excitavit, Rempublicam gratam reddenti, se paratos esse vel sanguine vitam profundere in gratiam urbis, Capucinorum Congregationi adeo benefica: quod ut Reipublicae innotuit, visum est illi, Capucinos sufficere posse ad ministrandum infirmis, quos propterea solos toto tempore pestis adhibuit. Res sanè onerosa esset, pia omnia charitatis officia recensere, quae nostri Venetae Plebi exhibuere, praecipuè in curandis, quae ad sanitatem praecipuum animarum consequendam conducere poterant. Sed & non levis gloria nostrae Religionis censenda est, inundante Dei flagello, videlicet grassante tot epidemia, nemini praeter Capucinos Civitati in tanta afflictione consultum, ut suam vitam obtulisse: ut fuit sive debita Fratrum nostrorum gratitudo, ut pro Republica, quae suis eleemosynis vitam illorum tam liberaliter sustentabat, generose mori minime cunctarentur.

123. Ante Fratrum nostrorum in Lazaretum ingressum, erat miserandum sanè spectaculum, ac lacrymis dignum videre mala, & scelera, quae in illo loco committebantur, ubi promiscuè in iisdem cubiculis virgines, & iuvenes, puellae, & mariti degentes, etiam virginitatis proprietatem, & Matronae honestae mutabant; unde & plures adolescentulae, & Matronae honestae malebant domi perire, quàm cum pudoris iactura in illo loco portu quae erant infectae, opportuna quaerere pharmaca. Ut itaque Capucini tanto huic malo occurrerent, suam foeminis loca procul à viris disposita designarunt: quibus separatis ab invicem, collatis infirmis quae impedientes, instituebant illos ad illa pietatis studia, quorum compotes esse poterant; statis horis preces, quibus & ipsi intererant, recitandas indicebant; aegros sanosque simul ad confer-

Provincia Venetiarum.

e Manuscripta Autor provinciae p. 516. & seq. 53 usque ad 60. & aliis.

Gratitudo Fratrum erga Rempublicam Venetam.

Lazaretum ante Capucinorum ingressum erat infame.

Capucinorum cura in reformando Lazareto.

Exercitia pia in [illegible] in loco Lazareti.

Anno Christi 1632	Urb: VIII. 9	Ferd: II. Imp: 13	Minis. Genera. Io. [illegible] Generalis [illegible]	Religionis 107

sionem geruntur, commendationes vitæ nostræ reprobata, quibus divinas indignationes placarent, hortabatur: itaque Capucinorum opera Babylon illa, quæ prius igne venereo conflagrabat, valide hoc astij residente, mutata fuit in sanctam Hierusalem, ad quam deinde etiam magis, perdita mulieres, quæ contagiis inhæserant, ut curarentur, vel ..... Christiano concluderent, libenti animo confluebant.

Capucini benefici corpori, et animæ infirmorum.

Quamvis Capucinorum cura præcipua esset circa animarum salutem, 124
adhuc tamen erant valdè soliciti, ut infirmis ea providerentur, quæ ad corporis sanitatem conciliandam prodesse valebant. Anthraces, venas & plagas ægrotantium diligenter observabant, & referebant ad chirurgos, ne cunctante manu illam emundare, plures inde malum multo peius emergeret: & charitatis huius obsequio plures convaluere, qui procul dubio periissent, nisi Fratres nostri illos præsertim, quos videbant in discrimine vitæ constitutos, opportune, importunè Medicis commendassent.

Leprosus curatus à Fratrum medela.

In hoc argumento fuit singulare, et prodigiosa cura morbi 125
infirmi, in quem multa mala, & hoc horrenda vere confluxerant. Scabies fœda ad instar lepræ toto corpore diffusa, cutis speciem omnem ademerat; corpus profundis ulceribus hians, cui quibus magis alios quoque luer accessit, quæ carbonibus & glandulis illum adeò torquebat, ut quasi in extremis ~~vitæ~~ animam ageret. Miseranda homines huius afflictissimi sors compassione Fratrum viscera dulciter emolliunt; & licet omnis cura inutilis videri possit, quia sani nihil ægroto inerat, ac integri supererat, quippè membra omnia, instante iam morte, vitæ nova marcescebant; non tamen destitere Fratres, illi quamprimum tot morbis oppresso subvenire, quia videbantur graves eius angustiæ; sed Deus in humanis fuit leproso perspicuus in illo meditantur, tantâ auditâ curationi natura eius opportuna remedia promovere, atque ut æger à medicis iam desperatus non solum à peste, sed et omnibus quoque aliis ... ipsum vexantibus liber, non sine ingenti omnium admiratione, qui sanitatem hanc inde ferre vigilatur ~~Fratrum~~ [illegible] curabit.

Charitas Capucinorum ... fuit ...

Omnium affectus erga Capucinos.

Hæc insuper Capucinorum circa infirmos solicitudo omnium ~~infir~~ ~~mor~~ affectus illis conciliavit, qui ideò maioris autoritatis pondus apud ægrotos nacti, ipsos etiam facilius ad pœnitentiam, & virtutum praxim, ne in peccatis perseverantes ingratitudinis notas incurrerent, inducebant. Fratres enim nullum aliud præmium suis rependi laboribus, quam pœnitentiam, & iuges gratiæ divinæ 126

custodias effugitabant.

127. Ea charitate Capucini exarsêre, ut pestilentiae aquae inun- Fratres etiam
dantes eas extinguere non potuerint. Quamvis enim ipsi quoque peste afflicti pe- | infirmi alios in-
que lue infecti, & acerbè hoc morbo afflicti decumberent, non necessariò | visebant.
lubre tamen hîc illorum tormenta modus ullus fuerunt impone-
re, quod permulti nihilo temporales vitas facientes, visitabant, & so-
lobantur infirmos. Quamobrem si quis nostrorum Fratrum ex hac
vità migrarat, ingens erat moeror circumfusae Plebis, quae gra-
tiae ab illo acceptae memor, ea obsequia, quae aegrotis olim, dum
viveret, exhiberat, altè servabat. Quicunque solùm convenire
poterant, quando Fratris alicuius extincti celebrabantur exequiae, om-
nes ultrò eis intererant, & copiosis lacrymis, animìque compunctis,
funus usque ad tumulum comitabantur.

128. Quando demum indulgente Deo lues haec virulenta extincta
fuit, & infirmi sanitate recuperatâ suas domos repetiêre, tanta
tantam Plebem invasit erga Fratres illos, qui malè habentibus
Sacramenta administraverant, ut cum eos in Civitate obviam habe- | Gratitudo Ple-
rent, illico gentis plenis attollerent voces, dicentes: ecce viros, quo- | bis erga Fratres
rum pietate pestis procul à finibus nostris amandata est, & tam | nostros post pe-
tur expiata. Capucini verò, quibus nimium encomia haec displi- | stem
cebant, affirmabant, Dei beneficium, & non hominum opus illam salutem
fuisse; Populùsque gratiae acceptae memores, & grates admonebant,
ut Majestati Divinae grates persolvere agerent, & alpinenter à vi-
tiis posthac nuper receptae abstinentis; quod Deo polliciti fuerant,
sedulò observarent.

14 PP. FF. Zeno Veronensis, Claudius Cinzanus nobilis
Venetus, et Aegidius Bergomensis Sacerdotes moriunt
Justinopoli pestiferis obsequentes.

Hoc similiter anno mira charitate exarsêre Fratres nostri, | Provinciae Ve-
129 qui Justinopoli morabantur, ubi peste saeviente Plebis pars tertia | netiarum.
succubuit. Ibi enim ob huiusce mali atrocitates erga infirmos nos- | Infirmis injecta huius Provinciae
trationes commoti, omnes ultrò suas vitas exposuêre, ita ut nemo Ca- | num. 229, etc.
pucinorum illius loci, uno solo excepto hoc virus effugerit, quod qui-
busdam minimè fuit lethale, alios verò plurimos interemit. In his,
qui fortiter occubuerant, duo praecertim magnum sui desiderium
reliquêre. Horum prior extitit Zeno Veronensis Sacerdos, homo
Dei cultor eximius, & omninò sui ipsius immemor; omnes enim
sensuum illecebras, bello corpori indicto, declinabat. Ne profundus | somni gravius
ei somnus irreperet, nudas sibi tabulas substernebat. Erga Deiparam
sic affectus erat, ut singulis sabbati diebus solo pane vitam tole-

Anno Christi 1632	Vrb. VIII. 9	Ferd. II. Imp. 13	[illegible] Generalis	Religionis 107

Iterum devotionis Sacerdos moritur in exequiis potitus, videt in morte Beatissimam Virginem Mariam.

ret, & ferè sextâ medio pani parum pulmenti tantummodò adjun-
get. Cum igitur omnes huius vitæ delicias Christi Servus aver-
saretur, infestus Plebi ministrando, rem cito ad huius Saeculi no-
xium expedivit. Magnâ pietate functus re Sacris subsidijs muni-
vit, & morte superstite vidit Cælorum Reginam ad se venientem:
quapropter eâ visione delinitus, se continere non potuit, quin
Beatissimæ Virginis præsentiam his vocibus testaretur exclamando;
ô Maria, ô Maria: quas cum iterum repeteret, animam exhalavit.

Vita P. F. Claudij Cinnami Sacerd. nobilis Veneti. [illegible] Veneta [illegible]

Alter fuit Claudius Cinnamus nobilis Venetus, & ipse Sacer- 130
dos, qui ubi vitam innocuam inter nos ducebat, ita peste Superinqui-
sita invadente, mori non timuit, immò vitam tam miseram, &
periculis plenam pertæsus, audacter obviam morti procurrit, cum
illâ in arenam descendens, quando pestiferas domos ingressus, Ec-
clesiæ Sacramenta, quibus animæ in extremis constitutæ consuluntur,
administravit. Hic licet in Saeculo Patre nobili genitus, cui tanta
Mundi delicias magis optatas exhibuisset; in Religione tamen sibi ijs
omnibus interdixit, quæ carni adblandiuntur; ita ut toto fere anno

Abstinentia eius & orationis [illegible]

ingis esset eius abstinentia, stupente Fratrum coronâ, quomodo vir
delicatus in voluptatibus enutritus, durius illis exercitijs, quibus non
assueverat, superstes esse posset. Absoluto matutino perseverabat
orans usque ad Primam; & ne Fratres eum in Choro meditationi insi-
stentem offenderent, paulò antequam illi vigiles consurgerent, furtim in
cellam redibat, ne inanis gloriæ aura bonum eius opus corrumperet;
hacque cautelâ preces fundendo, Divinam sibi Majestatem deme-
rebat, & Fratrum applausum declinabat. Erat pariter humilitatis
amator, extremas sua abstinentiæ ponebat modum, quando aliqui
ex nostris benefactoribus prandebant in communi mensâ cum
Fratribus: sicut etiam si aliquando Guardianus decerneret, ut epulis,
quæ alijs apponebantur, vesceretur; illico præcipienti Superiori
morem gerebat; satius esse ducens obedire, quàm dictu rebellantis
animi jejunare.

Sermones eius de Deo

Conjiciebant omnes ex eius eloquijs, quod Christi Servus ani- 131
mo volveret: quando enim illi contingebat è Conventu egredi &
cum Saecularibus miscere colloquia, nihil aliud præter ea, quæ spe-
ctabant ad Dei amorem, & proximorum salutem resonabat. In componendo

[illegible] pacis compo[nebat].

hominum dissidijs singulari pollebat gratiâ. Cum enim plures ad
eum confugerent, tanquam ad virum æquè prudentissimum, & clari
ortûs natalibus noverant, ut lites, quæ inter partes intercedebant,
dirimeret,

Anni Chri:	Urb: VIII.	Ferd: II. Imp:	Hier. Nam. Vic. Generalis.	Religionis
1632	9	13	*	107

Dimiserat, ille diligenter perpensis rationibus utrinque adductis, ita
gnar dirigebat Subditos, ut omnibus satisfaceret, & nemini displiceret. Desiderium illius
Hoc praecipuè in votis habuit, scilicet pro Christo mori: & illius pri- patiendi pro Christo
usquam postea plagas illas adeundi coeperat, omnem lapidem movens,
ut ad Infideles suos, ad ibi fidem disseminandam à suis Superioribus desti-
naretur; cuiusque desiderij ex parte compos fieri meruit tempore, dum sua e-
gis praestaret obsequia, decumbente cum dua tabes inuasit, tantisque cru-
ciatibus torsit, ut omnes timerent, ne illis sustinendis impar esset. At ille
secus aestimabat, se in illis atrocibus tormentis divinâ quadam sua-
vitate perfundi, quia illi sic contingebant Christo Crucifixo conformi.
132. Paupertatis amor cum usque ad mortem comitatus est, Etenim Paupertatis a
nimi nihil habuit, quod in transitu ex hac vita Superiori resi- mor
gnaret, utpote Christo dives, qui ei sufficiebat. Morte dominante Mors eius
instante veniam ab omnibus petijt, & devotè, sicut vixerat occu-
buit. Ut verum contagiosorum lues propter obsequia divina malè
habentibus praestita assumserat; ita eius vita poterat esse prole- Mortis illius
xior; sed ille divini amoris urgente zelo, necem sibi, et quidem im- occasio.
maturam conscivit. Nam pestiferos Oppidi infirmos, quos omnibus
pietatis officijs prosequebatur, aestuante sole ad Lazaretum tria
dispars millaria pergebat, ut aegros ibi jacentes consolaretur, & eo-
rum confessiones exciperet: quod cum assiduè & improbo labore per-
fecisset, statim celeri pede, sanguine accenso, ad suam stationem redi-
bat: & fructu eo provectus, quod sibi gratis indicerat, ad nova se o-
bat: & fructu eo pronsus, quod sibi gratis indicaverat, ad nova se accingebat. Sed quia robur animi
pura homo generosi impatiens accingebat. Sed quia robur animi,
quo praestabat, in fatigatum corpus redundare non poterat, infirma
[illegible] succubuit, & ictus febri violentâ dedit, quam luis epidemi-
cae stipata glandulis, & maculis ad Coelum prius hunc Religiosum
in dudum Dies huius Saeculi nauseantem trajecit. Mortem eius
omnes uberrimis lacrymis sunt prosecuti, ut illum, qui omnia sibi
affectus obstrinxerat: nam absque discrimine distitis, aut men-
dicae personae ad decumbentes omnes accedebat, & singulos,
quantum poterat, adjuvabat.
133. Tertius athleta, qui suas partes in hoc certamine egit egregiè, Mors P. F. Ae-
fuit Aegidius Bayonensis Sacerdos, qui pestiferis obsequendo gidij Bayonen-
& ipse pestem contraxit. Hic dum sensit capiti morti appropinquan- sis Sacerdotis
tem, vidit diabolum supra lecto cubiculi sui ulterius progredi nequi- in obsequio
rentem. Nefarius ille Spiritus pro manibus librum habebat, sin- pestiferorum
gulatim. Nefarius ille Spiritus pro manibus librum habebat; sin- Daemon insidia-
tè vitae huius morientis compendium & eius singula folia sedulo per- tur ei.
revolvebat, ut aliquid ei crimen objiceret, quo pacem illius animi perturbaret.

Anno Christi 1635	Urb. VIII. 9	Ferd. II. Imp. 13	Hier. Mont. vic. ~~[illegible]~~ Generalis	Religionis 107

257. & 314.

habuerit: at cum Sagittas eius fuisset intuitus, nullo timore perculsus ait: apage nequam, & spurcissime daemon: namque Deo miserante fidei, quam ipse me in solemni professione constrinxi, caelesti gratia adiutus etiam servavi: quibus dictis signo Sanctissimae Crucis se munijt, ad cuius ictum malignus hostis evanuit, & aegrotus faciei serenam laetitiae illius induens, qua anima ipsius perfundebatur, subridenti similis expiravit.

18 PP. FF. Aemilianus Bergomensis, & Andreas Vicentinus Sacerdotes, Bernardinus Utinensis Concion. & Cyprianus ab Ampettio Sacerdos, & Paulus à Castra Laicus inserviendo infectis in civitate Clodiae, & oppido Lactus Iranis fatis cedunt.

Provincia Venetiarum 1 incoeptae huius Provinciae num. 310.

Clodias: Italice Chiozza, infelici sorte Venetiarum vicina fuit. Pestis enim grassata est ibi atrociter: quodque lacrymis erat dignum, spatio mensium septem contagiosa lues locum illum populando, pestiferi, qui septem erant concursus per cumulos, absque Sacramentis Ecclesiae miserabiliter perierunt. Non potuere suum diutius continere zelum. Aemilianus Bergomensis Coenobij Capucinorum Vicarius, & Andreas Vicentinus ambo Sacerdotes Seraphicae professionis cultores eximij, sed cor urgente Dei, & proximi dilectione, locum illum, ubi infecti deponi solebant, subiere, arbitrati, se gratum Christo obsequium praestituros, si pro charitate vitam prodigerent. Vix audiere infirmi, atrium illud ingressos fuisse duos Capucinos, ut ipsis ea, quae ad salutem potissimum animae pertinebant, ministrarent, animos resumpsere, & Sacerdotibus exhortantibus vere constanter ad mortem disposuere, cui ubi fortius occurrerent, confessionis ope suas animas expiarunt. 134

Immediate interea spatiosa curaverunt Fratres nostri, satis amplum Sacellum ex lignis aedificari, ut undequaque male habentes Sacrum audire valerent: cellas enim infirmorum per circuitum versus huius aediculae sic finxerunt, ut commorantes aegri ex lectulis suis Sacerdotes celebrantes intueri possent. 135

Moritur Aemilianus Bergomensis Sacerdos in obsequio pestiferorum.

Aemilianus in illo agone prior succubuit, forte jam meritorum suorum pondus ad cumulum à Christo Domino praestitutum pertigerat, cuiusque mori relinquens in Ideo dereliquit Andream, cui uberes illas messes, & ardua illius obsequij negotia curae commendavit.

Gesta P. F. An-

Videns sanitatis Praefectus hunc Christi Servum ardente 136
Sole

Anno Christi	Urb. VIII	Ferd. III. Imp.	Hier. Nursin. Ord. Generalis	Religionis
1638	9	13	2	107

Estes: erat enim tunc mensis Julij, quo tempore aer accenso plus dum viventi
solito omnia conflagrare solent; indefesso labore die, ac nocte ut Sauciis cum pe
agris sacramenta conferrentur, & Eucharistiam ministraret decum- stiferis.
bentes, cum graviter caepit, quaeri impendenter manifesto morbi
discrimini vitam exponeret. Cui Andreas: charitas Christi, re-
spondit, nos urget, qui pro salute omnium acerbissimam mortem
oppetiit. Hac charitate incensus, non tantum solis ardores, sed Ardor pietatis
& flammas ipsas, non timeo, modo mihi contingat, unam vel ani- di huius Chri
mam a gehennae incendio liberare. O quam felix, et pretiosus la- sti servi pro
bor ille censeri debet, qui ad gloriam Dei concedit, cuius intercessu salute anima
ut aeterna salus animarum etiam cum dispendio fragilis huius rum.
vitae, quae flores ad instar citius evanescit, aestimatur. Ab hoc non timenda
proposito nemines debent absterrere angustias, quas occurrant pro salute ani-
pestilentia infectis obsequendo: siquidem non coronabitur, mae proximi
qui decertare noluerit. Attendite, unde hoc certamen generat-
quidem inquit Attendit, unde hoc certamen generat-
pietatis officia,
pia, & ardua audenda, cuius generis sunt illa pietatis officia,
quae aegris in extremo salutis periculo constitutis praestantur,
quibus Deus inseruimus, nobis simul vitae aeternae comparamus
Itaque tantum abest, ut hac praefata censura Zelus eius intepue-
137. rit, quin immo prior ille charitatis aestus, quo ardebat, majora
incrementa sumpsit: etenim Praefectus sanitatis rogavit, ut nullis
nocturnis horis ei parceret, si graviter lue pestifera laborante, ali-
qui ex infirmis vellent sua peccata denuo confiteri: utque illa
caritatis obstringeret, conscientiae eius ea vinxit obligatione, ut ra-
nimas pro anima redderet, si eius negligentia aliquis inconfes-
sus periret. Cum ergo loci illius Patres ex Andreae sermone Assiduitas la-
dilectionis eius fervorem agnovissent, cum rapissime vocabat, bor eius
ut male habentium confessiones audiret, ipsumque semper somni parcitas
vigilem reperit, & orationi intentum, nescius quando ei sopor
obreperet; quippe omne tempus nocturnum vel in contemplatione,
vel in ministerio decumbentium sedulus impendebat.
138. Oculos ita compositos in loco illo gerebat, ubi erat jacens multi- Oculorum eius
tudo languentium, qui in lecto prope nudi, & fere sui impo- compositio
tentes inquiete totum jactabant corpus; ut semper humi acies ocu-
lorum dirigeret: & singularis, qui eum minorem observavit, testatus
est, se nunquam viri huius oculos apertos vidisse, nisi cum ce-
lebrando, lumina aliquando in Caelum, ut moris est, in missa
attollebat.

Anni Christi	Urbani VIII	Ferdinandi II Imp.	Hier. Rom. Vic. Generalis	Religionis
1631.	9.	13.	6	107

Morbo corripitur.

Non potuit diuturna cruciata tot morbi contrahendi periculis exponitur: ideòque binis hebdomadis vix elapsis in febrim incidit glandulis, & rubris pustulis; quae morti praeire solent, stipatus, languendum tamen toto pectus fortiter: quamvis enim acriter urgeretur, adhuc tamen inviseba(t) infirmos, eisque Sacramenta administrabat, donec invalescente morbo sentiens se morti appropinquare in lectulo se composuit, ~~donec ...~~ ~~morti appropinquare~~ pro manibus habens Crucifixum tanquam praevalidam contra daemones armaturam. Licet verò quatuor dies in agone egerit robustus hic miles, & diris maxime crudeli fuerit tortus: ille tamen inquies non extitit, sicut caeteri solent, qui peste vexantur; sed ita quietè se gessit, veluti si animam exhalasset. Interea diffluebat toto corpore ejus sudor ad instar violarum suavè fragrans. Nomen Jesu et Mariae, quae Crucem complectebatur, anima ex hac vita migrans Caelum designavit. Corpus exanime non destitit gratum illum odorem afflare, quem violae ineunte vere spirare solent; & tanta fuit illa fragrantia, ut inde fuerit compertum: unde sicut olim insulae fortunatae suavi odore procul spargebant, quo illecti transfretantes eo accedebant; ita nova haec suaveolentia ad adorandum corpus Andreae plurimos excitavit. 139

Ante, & post mortem suaviter fragrat.

Egregiè quoque suam operam alibi Fratres nostri navarunt vigente morbo epidemico, qui totam illam ditionem vastabat, & praesertim in oppido Portus Naonis, vulgò Pordenone; ubi aliqui ex ipsis, post multa suae pietatis edita argumenta, quibus Religioni nostrae Oppidanos illos obstrinxere, constanti animo decesserunt. 140

Plerique Fratres moriuntur in obsequio infirmorum.

In his excelluit Bernardinus Utinensis Conversator, qui post quamplurima exantlata suae charitatis praeclara facinora, ut melius aegris ministrare posset, & ipse eodem morbo correptus. Quamvis autem febris pestifera plures illi angustias facesseret, noluit infirmus culcitras laneas sibi substerni, sed tabulis ligneis fere nudus incubuit, ut nec moriendo suo corpori quidpiam indulgeret. Sensibus integris, & sana mente obviam morti processit. Sumpto namque Sanctissimo Viatico, dum Oleo sacro ungeretur, attentè precibus tunc fieri solitis respondit. Completis Litaniis Beatissimae Virginis, dixit, suam horam instare: ideòque dictis brachiis in modum Crucifixi explicuit, & porrigendo pedes, unum alteri supposuit, sicque animam exhalavit, 141

Bernardinus Utinensis conversus moritur.

Anni Christi	Urb. VIII	Ferd. II Imp.	~~[illegible]~~ Generalis	Religionis
1635	9	13	5	107

exaltavit, ut qui in vita Crucis bajulus fuerat, moriendo Cruci
fixi socius imitator existeret.

Deum huius Servi sui curam singularem gessisse, multiplici
142 exemplo sit manifestum. Cum namque Bernardinus anno
millesimo sexcentesimo decimo sexto missus fuisset in Sti-
riam, ubi in Oppido, quod vulgo Bruck dicitur, tempore Qua-
dragesimae conciones haberet ad Populum; per loca invia, et
saxosa iter carpens, praeoccupatus fuit nocte in loco deserto. Erranti nocte lumen apparuit et duxit ad Ca-
Dum itaque in hoc periculo constitutus esset, subita quaedam
ac caelestis lux ei affulsit, quae opacam noctis detersit caligi-
nem; hacque praeeunte, post quatuor horas appulit ad Ca- stellum.
stellum, ubi lautè à benefactore nobis propitio exceptus
fuit, qui statim atque successum hunc intellexit, manifestè di-
xit, Deum Capucinis humanâ ope destitutis tempestivè
de Caelo, ut illorum necessitati occurreret, adfuisse. Postridie
Bernardinus, & socius eius prosequuturi, quò tendebant, viam
salebrosam, totamque lapidibus occupatam reperere, ut saepius in-
lapsi graviter offenderint, sed praecipuè Bernardinus, qui in
crure fuit enormiter laesus. Quamobrem statim ac loco suae
stationis applicuit, consulti Medici judicavere, plagam illam esse
plenam periculi ratione puris inibi residentis. Itaque ipsis
sic decernentibus nonnulla cutis repurgari debuit caro e-
mortua, & ne gangraena crus totum corrumperet, viva quoque
resecanda fuit, circa hoc supplicia Bernardino aequo semper Patientia eius invicta.
animo subeunte. Licet verò tantus eius dolor incesserit, ut
in lecto fere motus esset impatiens, toto corpore cruri dis-
secto compatiente; adhuc tamen percitus zelo, quo ardebat,
iussit, se quotidie in suggestum deferri, unde veluti tonans Concionandi
magno animarum lucro virtutum praxim insinuans, acriter dolor et dabat
in vitia detonabat: sed absolutâ concione dolor, qui inducias inducias.
dederat, haud levi eum foenore redux, eum torquebat atrocius, ut
illam in adversis constantiam, quam verbis praedicaverat, factis de-
monstraret: sicque jacens, & animo hilari manum Dei ferien-
tis exosculans, donec patientiam efficacius suadebat
143 Eidem similiter anno Bernardinus divinam opem, & hanc insuper Magnum Dei
tem expertus est. Cum namque inter Imperatorem, & Venetos providentia
forum bella arderet, eratque vir Dei in castris Venetorum Concionator, tum
unde parum abesset Carniani: hinc & inde bellica expedi-

Anno Christi 1631	Urb: VIII 9	Ferd: II. Impe: 13	Hiero: Nar: [illegible] Generalis	Religionis 107

bantur tormenta, quae frage magna edebant. Cum itaque in una parte sui cellulae terreretur, quasi voce interna admonitus fuit, ut confestim loco illo cederet. Obsequitur ille Deo providenti: cito pedem inde movit, & eodem momento globus exussus locum ipsum, ubi prius degebat, pervasit: providentia divinâ sic perhibente, quasi sibi gratus esset Vir ille, qui invigilans jugiter excubabat.

Ostendit item Deus, quanti fuisset huiusce servi sui pietas. Dum moraretur in Conventu nostro Sulmonensi, damnatus fuit ad furcas miles Batavus perfidus haereticus, qui in illa statione positus erat. Aucto Praefectus, illius anima simul in corpore pereuntis ingemiscens, hominem Capucinorum conventum destinavit, ut inde aliquem ex nostris vocaret, qui militem illum ad mortem damnatum sanae Fidei Dogmatibus instrueret. Missus est Bernardinus, dubia cuncta, unde suis erroris patrocinium homo infidelis quaerebat, dilucidè solvit, eiusque animum sic permovit, ut Sanctae Romanae Ecclesiae daret manus, ingrederet. At alii praesidij milites, qui & ipsi malè de Sancta Fide sentiebant, illum deterruere: quapropter protestatus est miser, se velle in ea Religione mori, cui vivens dederat nomen, ne aliaquin moriendo mente turpiter excidisse videretur. Aegrè tulit Bernardinus hanc inconstantiam, non ideò tamen despondit animum, verùm cum hunc infelicem ad patibulum comitaretur, rogavit astantes, quorum aliae erat multitudo copiosa, ut in gratiam animi illius periclitantis funderent preces. Interea cohortis eiusdem haeretici eum ad finalem impaenitentiam nutibus hortabantur: at illicò impius miles, Divina miserante gratia, in animam suam Dei sensit illapsum, simul & interna lapsum praesensit, veri quantocyus resipiscens, haeresim illico atque professam abjuraret: quapropter dum carnifex ad supplicium urgeret, exclamare coepit, Pater Bernardine, volo mori catholicus. Christi servus hac voce recreatus, ait ad illum: perge fili, & Deo grates immensas age ob tuam resipiscentiam. Sic plebe, quae circumstabat, applaudente, miser factus jam felix renovet nomen dedit Ecclesiae, & praevios omnes errores, quos antea acriter dogmata propugnaverat, detestatus est. Bernardinus verò licet hunc hominem converteret sic bene dispositum, ab eo tamen professionem extorsit explicitam omnium

Insignis haeretici conversio ab illo facta.

Anno Christi	Urb. VIII.	Ferd. II. Imp.	~~Jo. Maria a Noto~~ Hier. Nam. vic. Generalis	Religionis
1630	9	13	6	107

vellent, quos Calvinistae impugnare contendebant, & praesertim Sanctae Romanae Ecclesiae veritatem, ac Pontificis Christi vices gerentis primatum, gentibus omnibus publicè profiteri, dixit nihil, se libentius, ac ignominiosâ morte vitam concludere, qua inde suae salutis aeterni pignus illud reciperet argumentum. Acceptâ demum absolutione ab heretici, & à peccatis, quae pro temporis angustiâ succinctè fuit confessus, suspendio interijt. Cùm ergo Bernardini vita fuerit tota Dei, & proximi dilectione succensa, nil mirum si eodem charitatis incendio, quo antea conflagrarat, eam terminarit.

145. Successit eius loco Cyprianus ab Ampettio Sacerdos, qui Bernardinum totum aemulando, mira fecit, tulitque multa, quibus eam mortem, quam ardenter optavit, sibi praematurè conscivit. Pestis enim atrox fuit, & crudelis, unde clamans etiam insultus agebat; ò grande malum: Assistebat ei Frater Januarius Religionis Laicus, vir omnium virtutum illustris splendoribus, qui consolationis opportunae dabat ei congrua lenimenta. Cùm ergo gemens Cyprianus praefatas voces emitteret, Januarius haec respondebat; grande malum, grande bonum; nam grandia bona eos manent, qui laeto animo grandia mala patiuntur. Tunc animosior factus aeger, socium suum sic est affatur: ò dilecte, tantum abest, ut aegrè malum hoc feram; quo acerbè discrucior, quin immò libens ipsum amplector; ad hoc enim veni, ut ultrò vitam profunderem istis miseris obsequendo. Invalescente febri novit ille, suum finem imminere: ideoque sciens, quantum possent apud Deum Beatissimae Virginis Dei Genitricis, ac omnium nostrum parentis ferventissimae preces, eius imaginem piis manibus accepit, ut in illo supremo agone suis subsidijs proficiscentem ipsius animam adiuvaret: hancque sacram effigiem tam arctè amplexatus est, devotissima ei oscula infigendo, ut eam velle suo cordi imprimere videretur. Et haec tabella fuit res ultima, quam aspexit, oculis enim in illam attonitè defixis feliciter expiravit. Cypriani ab Ampettio Sacerdotis mors. Manuscripta Provinciae Venetae n. 71. 72. & 77. Patientia eius

146. Ille locus Portus Naonis fuit palaestra, in quâ se strenuè, ac fortiter gessere, plures ex Fratribus nostris, quorum tres ibi succubuere, videlicet Bernardinus, Cyprianus, & Paulus Lyrensis, seu à Curiâ Laicus, qui eos praecessit, quorum extincta corpora suavissimi fragrantiam exhalabant. Manuscripta eiusdem Provinciae n. 75. & 152.

147. Sunt profectò memoriâ digna Fratrum nostrorum ardua opera, quae in obsequio pestiferorum, diu noctuque in loco ipso exercuere, ut solius ipsorum temperatio cedat posteris in exemplum. Non sol-

Anni Christi 1631	Urb. VIII. 9	Ferd. II. Imp. 13	[illegible] Generalis 5	Religionis 107

Ministrantium Pestiferis exactitta diminatur tarna.

fuerant, in atrio illud amplum, in quo jacebant aegroti, sed etiam capellas, fagos, & domos lustrabant, ubi infirmi tabe illa pessima vulnerati decumbebant; neque pluvia, neque sitis, neque solis aestus salutis proximorum compendia potuerant, quo ardenter flagitabant. Quicquid eis Praefecti sanitatis mitterent, illud fere totum male habentibus praesertim pauperibus distribuebant. Si dum medicas superent refectiones, veniret nuntius solicitans, ut aliquos aegrotos inviserent, nulla interposita mora imparti, ac hilares eo convolabant, quo vocabantur. Et si nocturno

Somni parcitas.

tempore levi sopore membra defatigata reficerent, statim atque eos ad excipiendas aegrotantium confessiones agiles reciti accurrerent, illico velocius surgebant e lectulo, ut absolutionis gratiam in vitae discrimine constitutis impenderent. Denique ministerium illud, in quo se Fratres Nostri exercitavere, area magna fuit, in qua plura virtutis specimina, quam narrentur, edidere: sed haec pauca recitata sufficiant, ut aemulatione quadam ad eadem pietatis officia, quando similis lues ingruerit (quod Deus avertat) prosperi fortiter excitentur.

Plures Capucini morte interfecti serviendo peste infectis in Oppidis Arci, & Artignani.

Cum similiter Oppida Arci, & Arcitani (vulgo Artignano) 148 pestis crudelis populabatur, Capucini suum insigne animi robur contra pestiferum hoc malum fortiter opposuere; ita promissum propriae vitae discrimine curavalentes. Utrobique pestilentia illa totia aliquos ex Fratribus sustulit, alios vero, in quos sua spicula intorsit, non interemit. Quamvis pepercit atrox illud flagellum; sed tutiores arbitror fuisse illorum sortes, qui peracti charitatis oestro, generose vitam in gratiam infirmorum prodigentes, in hac pietatis palaestra occidere; nam vita haec mortalis pro futura immortali commutata est: alterum autem vita, quae superstes in hoc saeculo extitit, salutis eorum, pluresque periculis vitam beatam amittendi exposita reliquit. Utcunque sit, standum est incrutabilibus Dei judiciis: quippe sua quemque corona manet praestituto a Deo tempore servanda.

146 P. F. Augustini Veneti Sacerd. & F. Joh. Vicentini laici mors.

Augustini Veneti Sacerdotis mors. [illegible] Provinciae [illegible] & 113. Tac. [illegible] sepul.

Hoc similiter anno pestilentia haec crudelis tulit e medio 149 Augustinum Venetum Sacerdotem & Concionatorem nostri Montanensis Guardianum, ubi cum ad ignes accessisset, atque operis has paucos, sicut postquam fuerint elapsi tres dies; humo superinducta contegas ejus tempore condito tuos alios velut condenta illos multa Artibus, & gratiarum copia maturum morte salute reddit; eoque sepulto saeculi accensi supra illius tumulum apparuere; forsan ut meritorum lumen

Anno Christi	Urb. VIII.	Ferd. II. Imp.	Hier. Neap. Vic. Generalis	Religionis
1630	9	13	[illegible]	107

men, quo splenduerat anima ejus, palam fecerunt. Dum adhuc viveret, apparuit Bartolo Rigo, qui filium Capucinum habebat nomine Silvium. Cum ille pestem contraxisset, & unus ex propinquis rogasset, ut per epistolam filium admoneret de morbis discrimine, quod ei imminebat, Silvius litteris acceptis Guardianum rogavit, ut Patrem Fratrum orationibus commendaret. Eadem nocte dum infirmus visitaret, vidit in suo cubiculo tres Capucinos simul junctos humi prostratos ante Crucem quam ille juxta Cubile suum appenderat, & ab Augustino vitae certitudinem accepit, quae profecto fuit effectus orationum, quas Fratres, et potissimum Guardianus Divinae Majestati obtulerunt pro aegrotantis salute. Nesciebat aeger, quisnam esset Capucinus ille, qui ei nuncium sanitatis attulerat, sed cum locum nostrum Mestrensem post recuperatam salutem adiisset, ut Silvium filium suum visitaret & in ingressu Conventus Augustinum loci Superiorem obviam habuisset, illico agnovit, eum esse illum, qui illi apparuerat, & de sanitate ipsi concedenda certiorem effecerat.

sepulchrum ejus. Dum adhuc viveret, apparuit aegroto.

150 Voluit hoc quoque anno Deus Fratris Job Vicentini virtutes, et merita manifestare. Egerat ille vitam Seraphici Patris filio dignam, & dum quaestoris onus Venetijs gereret, luem in Urbe pestilentem contraxit, eamque in Conventulum, qui hactenus fuerat illabatus, invexit, ubi nonnullis transactis diebus, fatis cessit. Fratres munere sanitatis Praefectos, locum nostrum esse contagio infectum ob morbum ab uno ex nostris in Civitate contractum, qui eum de medio tulerat: cum tamen enixe rogavere, hanc sibi gratiam concedi, ut defuncti corpus, utpote viri omnium virtutum decore insignis, communi Fratrum tumulo sepelirent. At noluere Praefecti Fratrum votis indulgere, timentes, ne cadaveris illius contactu sepultura posse inficeretur, sed jussere, illud loculo ligneo inclusum in foveam caeteris omnibus, qui in Lazareto moriebantur, destinatam deferri, in quam statim, nostris licet aegre ferentibus asportatum fuit. Cum itaque pestilentia omnino extincta vellent aediles locum repurgare, ut fossas ampliores efficerent, quae majoris numeri defunctorum capax existeret, arculam, in qua corpus Job conditum erat, eduxere, ac quadam curiositate ducti tabulas disjunxerunt, ut cadaver illud aspicerent: quippe fama grande nomen c-tium post fata ei conciliaverat. Dum ergo defossum humi loculum

Fratris Job Vicentini Laici corpus post novem menses integrum et suave olens repertum.

Manuscripta cujusdam Provincialis.

Anni Christi	Urbani VIII	Ferd. II. Imp.	Mutii Vitellesci Generalis	Religionis
1630	9	13	6	107

aspectabis. Christi servi corpus, perinde ac si viva esset, flexibile ac integrum invenerunt. Praeter eam integritatem, suavissimum odorem inde exhalans illos omnes, qui aderant, recreabat. Ideirco nemo pestiferum luis contagium exhorruit, quamvis ille tabo periisset: dicebant enim omnes, Jos. & tanta vitae signa, quae in corpore illo exanimi conspiciebantur, non posse necem inferre piis fidelibus illuc undique confluentibus, ut in reliquiis illis Christum Dominum integritatis authorem adorarent.

Concursus populi ad Josephi reliquias.

17 Vita ac Gesta PP. FF. Dominici Camberiensis, Eusebii a Sancto Caecilio, et Seraphini Rothomagensis Concionatorum.

Provincia Sabaudiae. Vita P. F. Dominici Camberiensis Conc.

Hoc eodem tempore suo agoni coronam laurea auxit Dominicus Camberiensis, Provinciae Sabaudiae Concionator, cui Camberia nascenti thalamum, & morienti tumulum dedit. Virtutum apex eum ad culmen suae Provinciae dignitatum evexit, quem magno regularis observantiae zelo, ceu Minister Provincialis, moderatus est. In augmentum annorum, quo eum Dei dignabatur, insignem virtutum splendorem singulari prophetiae gratiam cumulavit.

Anno millesimo sexcentesimo duodecimo, appulsus ad oppidum Divi Mauritii in Valleria, advertit, plebem illam incuriam esse in celebrando Sancti illius festo, in cujus tutela erat locus, quia in colligendis uvis tota occupabatur. Ut itaque populum hujus irreverentiae acriter objurgaret, die sequenti Dominico sono campanae cum ad concionem vocavit, & in magno plebis numero, Xumiliae astante, in oppidanos invehi coepit. Die sacro loci hujus Tutori Sancto Mauritio, de festa indicta servanda parum fuistis soliciti; & Deo, ac Sanctis injurii; in illa sacra solemnitate vacare debuistis Religioni, ut in vineis, providendo botros, omissa sacrorum illius sanctitate, Deus pro salute hujus urbis Deum solicitat; sed non inquieti divi, qui pro salute hujus urbis Deum solicitant; sed non inquietis, qui sanguine omnium vestrum hoc scelus evadet: siquidem currus, qui vinum vestrum portare consuevere, piis quibusque vinis vindemiae fuerunt, sanctis Divos praeterundo, piis quibusque viris grandem fuerit, ... ventante vehent cadavera hominum, quos desaeviens tirocinia pestis trucidabit. Praedicta clades tempore praefixo consortita fuit effectum: quippe lues contagiosa talem edidit in Urbe stragem, ut currus, olim die festo botris vehendis ad torcularia occupati, vindemiae recurrente, jubente pestiferum extinctae corpora foras cohiberent, sic Divo incurrente, hoc flagello cumulante, Dominicus Divo Mauritio factam vindicante. Hoc flagello cumulante, Dominicus noster illuc denuo rursum ultima die Octobris ejusque idem eo

vaticin-

Prophetiae donis a Deo cumulatur.

Prophetae Dominici ... venere in effectum.

152

Anno Chri.	Vrb. VIII	Fed. II. Imp.	Mini. Nam. Vic. Generales.	Religionis
1634	9	17	1	107.

cenissent Proceres Urbis, & lacrymantes, ne iuste à Deo castigatae obcontemptum Dei forti conferri fuissent; Christi Servus illorū malis ingemiscens, & Alia prophetia illi Oppido propitia
meliora ominatus, Plebem ad concionem invitavit, quae die sequenti infesto Ec-
cunnissionis erat ex pergamo habens. Magnus sanè fuit Populorū concursus
non modò quia omnes eum ut Prophetam habebant, sed etiam quia fortunā
propitiā illis pollicitus fuerat. Itaque suggestum ingressus, ita sermonem suū
exorsus est. Anno praeterito divinus ad vos nuntius missus fui in poenam
sacrilegij, quod patrastis, violando operibus servilibus diem festum Sancti Mauritij huius ciuitatis vestrae Patroni. Jam satis poenarum est. Desiste
iustitiam moniti ne non temnere Divinae. Hodie primo Nomen JESV ab
hominibus Christo Dei Filio inditum fuit, quod nominatum ab Angelo
fuerat, priusquam in utero Virginis conciperetur: invocate, sicut par
est, salutare hoc Nomen, & illud postibus aedium vestrarum inscribite. Efficacia salutaris Nominis JESV.
nullam namque magis tutum contra pestilentiam, quae grassatur, antidotum inveniri potest. Quisquis ergò sacrum hoc Nomen foribus suis effixerit, pestem, si quae jam invaserit, inde procul amandabit, & obstabit, ne
ulterius illi aditus pervadat. Omnes uno excepto, morem gessere
Dominico sanè hoc consilium suggeranti; & Nomine JESV influente
lues extincta est. Vocabatur ille Philibertus Burdetus, qui sua salutis
incurius, cum sanctum hoc Nomen, quod veneramur, domus suae ostio
affigere neglexisset, tabe mortifera cum alijs de familia correptus, simul
cum illis sublatus est, unius impietate fidem aliorum omnium astruente.

153 Fulgentius à Sancta Caecilia, Massiliensis Provinciae Concionator, nobili stirpe satus, ac dives; post oppignoratam Ministro Provinciali fidem Provincia Provinciae. Vita P. F. Fulgentij à S. Caecilia Conc.
de profitenda vita seraphica, visa elegante puella, prius mutavit consiliū,
& de matrimonio ineundo ei chirographum fecit: sed Avenionem appulsus,
ut emeret ea, quae ad nuptiarum pompam spectabant, & recreationis cau- Conversio admirabilis
sâ Coenobiū nostrum ingressus, ibi auditus ex nostris sermone fuit in hac
legiorē proposito confirmatus. Eadem die, quâ ad Novitiatū pervenit,
sacro seraphicae militiae habitu, tanquam forti armaturā contegi voluit. Ista sibi similes à futura sponsa invitans; quae statim Avenionem advolavit, ut nova sua pulchritudine cordi eius faces amoris submitteret,
sed frustrà: namque nullis illius blanditijs illectus, et abstractus adolescens, in sancta vocatione firmiter perseverans, anno elapso vota
solennia emisit, eaque omnibus vitae suae diebus rigidus extitit observator. Ut hanc adolescentulam ad sectandum vitae genus,
quod ipse sibi elegerat, inflecteret, constituit illi pondus auri, quod
pro dote exegeri solet Virginibus, quae institutum Monasticum am-

Anni Christi	Urbani VIII	Ferdinandi II Imp.	Hier. Nap. Vic. Generalis	Religiosi
1631	9	13	*	107

plectuntur, si momento fieri vellet. Praebuit illa assensum, ut quae erat pusillanima, et Monasterium ingressa, religiose ac laudabiliter vixit. Tanta suavitate perfundebatur Fulgentius, dum in meditatione incumberet Carpentoracti in Choro a sensibus abstractus, longe extra se raptus inventus fuerit. Charitate eximia excelluit, praesertim erga male habentes; ac timorem, quo saepe pudor incessit, ne a Superiore ea, quae ad sustentationem naturae sunt necessaria, petant. Hoc virtutum satellitio stipatus in nostro Sancti Spiritus conventu animam caelo laetam, quae inde coelo cum matura velox ad sydera transmigravit.

Extasis eius. Charitas eius.

Provincia Normanniae. Vita P. F. Seraphini Rothomagensis Conc. Linguarum ac eruditionum laude clarus.

Provincia Normanniae hoc anno dedit Coelo novum Seraphinum, in quo non sola fuit magni nominis umbra, sed etiam virtus, quae huic vocabulo conveniebat. Seraphinus iste fuit patria Rothomagensis, et Concionator officio, quod charitate Seraphica exercuit. Praedictis scientiarum omnium supellectile erat instructus, et callebat omnium praecipuarum linguarum notitiam. Nam hebraice, syriace, et graece fuit apprime doctus. Praeter enim theologiam, cuius arcana palam fecit multis discipulis, etiam linguas sanctorum professores esse sicque patet, viri huius egregii animum fuisse multarum scientiarum officinam. 154

Orationis assiduitas. Somni parcitas.

Licet vero profunda omnium rerum cognitio multas species et ideas doctiores in animum invehat, ita levius idonea ad fundendum absque distractione preces, ille tamen a media nocte hymnis, psalmis et orationibus vacans, a scientiarum omnium fonte inexhausto Deo Opt. Max. supereminentis lucis hauriebat. Naturaliter omnes homines scire desiderant, et una scientia velut alterius illecebra est; et sicut non satiatur auris visu; ita neque intellectus in discendo ullum sibi terminum ponit. At huiusce viri doctissimi praecipuum scire practicum fuit: namque vitam ita composuit, ut quod noverat esse rationi consonum magis, et propius ad perfectionem accedens, illud congruis actibus impleret. 155

Scientia eius erat practica.

Missae singulari pietate inserviebat.

Pietas eius erga Deum inter ipsius virtutes decoro primum locum obtinet. Praeter enim orationis donum, a quo se frequenter exercuit, erga sacrum Missae mysterium adeo propensus erat, ut hyeme saeviente nudis pedibus, et absque pallio, dum esset Guardianus, et Theologiae lector, Sacerdoti celebranti, postposito omni alio munere, ministraret. Aemulabatur ita sanctum Divi Bonaventurae, qui dicebat, se plura sacris astando Mysteriis quam alio vel additam scientiis didicisse. Et tota viri huius doctrina fuit simplicissima: nam concionando, faces ad instar caelestes, ignem divini amoris cordibus ingerebat. 156

Amoris ardor erga Deum.

Hic charitatis ardor obstabat, ne hyeme invalescente, quando gelu omnia rigent, frigore conficeretur, qui sibi vere simplici ... per lecti stratum, et ... hyberno tempore ... Omnes 157

gelu

Anni Christi	Vrb: VIII.	Ferd: II. Imp:	Hier: nam: vic: Generalis	Religionis
1632	9	13	X	107

gula illecebras aversabatur. & pane tantum, & pulmento vitam sustentans, ab alijs usquequaque cibis penitus abstinebat. Cum Guardiani munus obiret, volebat ab architriclino panis frusta ab alijs pridie derelicta sibi in mensa apponi; idemque circa vinum sanciebat: quicquid namque noluit abjectum erat, & incipiebat acescere, illud erat ipsius potus: at ne qua vanitatis aura talis operis meritum corrumperet, dicebat, se hoc praestare, ut suis subditis posset congrua providere. Malo (aiebat,) probans deteriora, noui an meliori pane, ac vino valeant Fratres vitam propagare: unde cum mea intersit, ut quisquis mea curae commissus oneri imposito satisfacere queat, illos selectioribus escis uti volo, ut eis omnem querelarum occasionem demere. — Abstinentia eius.

158. Biennio ante mortem missus est Lexovium (: gallice Lisieux;) ubi erat palaestra, in qua Novitij exercebantur. Licet vero iunioris, et Tyronum praesertim fervor in rebus spiritualibus totus incandescebat iuxta vetus adagium, principia fervent; attamen veteranus hic miles in mistico ipso agone omnes superabat, unde & omnes eum ut omnimodae simulacrum virtutis suspiciebant. Saepe genuflexo pane, & aqua pastus humi prandebat, & quasi insomnis orans in Choro, iugis in oratione agebat excubias, suoque exemplo novos illos pugiles ad Christi militiam instituebat. Veteranis olim militibus, leges ut quieti vacarent, indulgebant; at iste miles triarius, ingravescente aetate, sibi ferias indici noluit, (imo se dura magis militia aptavit,) severioribus poenis corpus suum castigans, ut ita sua corona maius gloriae pondus compararet. — Quid ageret in novitiatu degens. — Somni parcitas. — Senescendo magis austerior erat.

159 In propagandâ fide zelo fuit insignis: namque omnes de Christiana religione male sentientes in sui admirationem rapiebat, & eorum multos, confutatis energice ipsorum dogmatibus, ac detectis erroribus, qui a tenebrarum magistris disseminabantur, in Ecclesiae Sanctae caulas induxit. Cum enim non possent Haereticorum Ministri Viri huius eximij argumenta solvere, multi etiam ex nobilibus convertebantur ad Fidem. — Propugnator et conversor Catholicae Fidei.

160. Dum Lexovijs moraretur, eius fama plures Haereticos viros praecipuos Cadomi degentes perculit, ut optarint, eum palam cum suis ipsorum Pseudoprophetâ disputantem audire. Rogatus eo se transferre non est cunctatus morem rogantibus gerere, ut generose Fidem Catholicam assereret, & ita Proceres loci, qui respectam suam sectam habere incipiebant, Christo Domino lucrarentur. Vt illi Optimates Seraphici appulsum in Vrbem intellexere, sectae suae Magistrum, seu Symmistam celebriorem admonuere, ut condictâ die ambo in arenam

Anno Christi 1632	Urb: VIII 9	Ferd: II. Imp. 13	Hilar. Nann. [illegible] Generalis [illegible]	Religiosi 107

Disputat publice cum Ministro haeretico. — docerendorent. Hic enim se ad certamen accingit, & in aula compositioni destinata sacrae Scripturae Codicem hebraicis typis excusum deponit. Christi Servus ea prior ingressus, coepit huiusce libri folia revolvere, & advertit mutilum esse illud volumen, & tota serie Prophetarum truncatum. Paulo post Minister errore eo fartus, quo tumere solent omnes Haeretici, & ipse aream subijt, & ubi Seraphinum attente illius libri lustrare conspexit, arbitratus eum esse sacrae linguae ignarum, ait dedignanter ore;

Ministri haeretici superbia. — nihil proficies tibi, & huic Codici, bone vir; quia linguam hebraeam haud callide excipiat. At Capucinus subridens, ait: aliquid profer Codicem sanum integrum, quia hic omnes Prophetae desunt, ac proinde minus idoneus est ipse liber ad difficultates, aliaque dubia dissolvenda. Novit hoc sermone Minister anulum suum esse illius idiomatis peritum, eiusque eruditionem subodoratus male sibi ominatus est: non illico tamen destitit pro omnibus suis propugnatoribus multifariam pompatice, ut ei multifariis tentaret illudere, & vires suas praecipuas in Secta sua professa nutantes, & dubias affirmare. Modeste

Confundit Doctorem haereticum. — totum huius sermonem Seraphinus excepit, qui industrie, et docte fecit enervationem omnium, quae fuse satis ille male digesserat; deinde productis sacrae Scripturae textibus, & liquidis adductis rationibus Haereticorum Fidem pravam, ac spuriam eius esse probavit, ut Minister ludibrio habitus, turpi fuga sibi consulere coactus fuerit. Indeque extitit in hac disputatione magis insignis, Optimates illi, quorum intuitu Doctor noster Seraphinus contra Sectarium decertaverunt, Sanctae Romanae Ecclesiae dogmata

Conversio plurium Haereticorum — professi, suam haeresim abjuravere. Quamvis autem plebeij Haeretici vocarent ipsos Magnates desertores militiae Christi, & transfugas ad impia castra Daemonium, nihil tamen inde profecere, quia ita universo plures alios insignes homines Catholicis ipsis aggregavit, unico Capucino de superbiente contra haeresi triumphante.

Reverentia eius erga Summum Pontificem. — Quotiescunque Papae arma, seu insignia, aut nomen occurrebant 161
ei, reposset, ea oculis dignabatur; ita quoniam; quam alte in eius corde radices egisset Fides, cum ipsi quoque nudi, et simplices Summi Pontificis typi animum eius tanta laetitia perfunderent, ut non valeret ille sibi ab exteriori jubilo temperare. Nec mirum, cum in Summo Pontifice Christum Dominum Fidei Nostrae arrectorem contemplaretur, cuius Doctrinam, primo vitae integritate, deinde argumentorum efficacia, aliisque modis Doncis strenue propugnabat.

Post illustrem illam victoriam Cadomi de Haereticorum Antesignano reportatam, dum Lenovium ad Conventum, in quo de familia degebat, revertebatur, maligna febris eum corripuit, monuitque, dies ultimum imminere. 162

Mors eius, et omnium — Quapropter sanctis Ecclesiae Sacramentis instructus, et ab omni labe purgatus

Anni Christi	Urb. VIII.	Ferd. II. Imp.	Hier. Nam. vic. Generalis	Religionis
1628	9	13	11	107

patris migravit ad Dominum probatae sanctitatis famae, qua de illo concepta Populus ad funus.
fuerat, omnes qui mortem ipsius intellexere, ad eius corpus venerandum
attraxit; & in argumentum aestimationis, ad quam defuncti merita appenderat
Coronenses, ut videre funus eius exportatum, habitus ipsius particulas tu
pias reliquias prudenter, illas domi devote asservarunt.

19 Vita ac gesta F. Ludovici à Monterelaxo Laici.

163. Ludovicus à Monterelaxo Laicus Provinciae Britanniae, e fas- Provinciae Britanniae Vita F. Ludovici à Monterelaxo Laici.
gio nobilitatis, ad quod in saeculo erat evectus, se in imas Religio-
nis nostrae deprimens sedes, humiles laicorum sedes, natalibus claris,
et opibus, quibus inter saeculares clarebat, praetulit; eligens potius
in domo Dei abiectus esse, ac despectus, quam degere inter arces
clar mundi, ubi ratione illustris prosapiae, plurimis titulis au-
ctus aliis poterat eminere. Adolescens iuxta genium aliorum no-
bilium ad arma pronorum, militiae se inscripsit, pietatem, armaque
foedere raro connectens. Quamvis enim

Nulla fides, pietasque viris, qui castra sequuntur:

ille tamen in castris vitam divinae legi semper consentaneam duxit; et
procul ab indole castrensium militum, qui ut opipare vivant, Plebem
expoliant, se in pauperes liberalem ostendebat. Tantum aberat, ut, cum Erga pauperes adhuc saecularis bono affectus erat.
legiones in statione manerent, molestus esset hospitibus, quin
immo semper erat egenis beneficus, ac tanta miseratione ferebatur
tur in pauperes, ut dum semel cum aliis equitibus iter haberet, vi-
dens mendicum intra arboris truncum latentem, ex equo exiliens, ita
suos affatus comites: beatus sane est hic homo, si sua sorte contentus
vivit: ego stipitem vacuum plumbo huius excavo pluris facio, quam pa-
latia Principum; & utinam dignus essem sectator talis inclytae paupertatis
tis. Hoc dixit ima trahens è corde suspiria; nam paupertas iam erat
ei cordi. Saeculi opes ut ad homines beandos ineptas, immo potius ei-
habendi cupidines accendentes, ut erudite monet Augustinus. Quomodo Divitiae Saeculi non sunt verae divitiae. D. Aug. lib. hom 33.
ergo vere sunt divitiae, quibus crescentibus crevit inopia? quae amato-
ribus suis quanto fuerint ampliores, non afferunt satietatem, sed in-
flammant cupiditates? Num maior pecunia fauces avaritiae non clau-
dit, sed extendit, non irrigat, sed accendit.

164. Ad veras igitur opes anhelans, ad thesaurum non deficientem in
Coelis, hunc pretio, ad quod Christus caelestes appendit divitias, videlicet
et paupertate mercatus est. Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum
est regnum coelorum. Unde opta facultates eius amplas, domumque magnam,

Anni Christi 1635	Urbani VIII. 9	Ferdi: II. Imp: 13	Hier. Narn. vic. Generalis 5	Religionis 107

rum omnis supellex sibi à Patre derelicta cum paupertate ~~non~~ univi-
rire non poterat, vale dixit Saeculo, & ex omnibus Religionum insti-
Vocatio eius ad Capucinos. tutis ei se obstrinxit, quod Capucini paupertatis huius studiosis-
iores profitentur. Inter Novitios adscriptus, octo menses inter Clericos
egit, aliquando sacris ordinibus initiandus; at percitus humilitatis
affectu, radi sibi petijt clericalem coronam, conatus literas, quas olim
didicerat, sibi è memoria excidisse. Quia vero Fratres eius petitioni
annuere cunctabantur, importunè hanc gratiam sibi concedi rogavit,
affirmans salutem animae suae sic tutius consultum. Ego, inquit, insignes
dedi vanitati adolescentiae meae primitias. Ut ergo poenitentia cul-
pae respondeat, tollite, obsecro, omnes reduces gloriolae ansas, & ad su-
perbiam edomandam humilem Laicorum statum mihi indulgete. Subscri-
Ex Clerico fit Laicus. bentes ibi Fratres Spiritus Sancti aspirationi, illum in ordinem Lai-
corum redegere.

Ut rerum hominum procul absunt à Dei consiliis, qui humilia re- 165
spicit, et alta à longè cognoscit; quando cognati, & affines intellexere,
Ludovicum Clericorum sorti renuntiasse, dolituri, hoc se ceu
degradatione injuriam nobili eorum prosapiae irrogatam fuisse, id aegre
tulerunt. At Ludovicus statim ac lones huius rumori aures per-
Responsum illius generosum. cepit, illud egregium dedit responsum, quod olim Agatha Sancta Quin-
tiano exprobranti Christianorum vitae servitutem dedere, vixisset non
clarus vitae natalibus. Multo, inquit, praestantior est religiosa hu-
militas, et servitus Regum opibus, & superbia: licet enim inter homines
vilis, & abjectus in Religione Laicorum status videatur, ille tamen ante
Deum sublimior est sceptris, & corona.

Quia Deo suggerente novit, statum illum maxime ad deprimendum 166
fastum conducere, idcirco sibi non perfunctoriè, sed serio hoc studium
humilitatis indixit. Dum quaestoris eleemosynarum officio fungeretur,
si quando Fratrem juniorem Clericum haberet in socium, solebat eis prae-
se, cum aliquam subire domum esset necesse, immo eos cunctantes urge-
bat, ut primi intrarent, sic dicens: nos Laici in honore vestros praep-
onere eos, qui sacris attendunt officijs; idcirco nefas est cum pari loco,
quo eis debetur; & idcirco illis convenit super nos praecedentia, qui
illustriores tandem, & digniores in nobili corona imposita capite Cleric-
Quantus honoraret Sacerdotes. orum. Semel socium Sacerdotem habebat, cui ut ostium aperiret, primus ad illum
accessit; sed eo aperto volens retrocedere, rogatus est à socio, ut progrederetur,
quandoquidem erat in limine. Obstupuit ille, videns Sacerdotem velle sibi pri-
mas deferre, quamobrem in genua procubuit dicens: absit à me scelus tan-
tum, ut Sacerdotem ego miser, & vilis Laicus antecedam.
Alias quidam Saecularis eum convenit, & rogavit dubius rogavit, ut 167
solveret

Anni Chri.	Urb. VIII.	Ferd. II. Imp.	Hier. Nars. etc. Generalis	Religionis
1632	9	13	8	107

solaret quendam conscientiae nodum, quo anxius eius animus tenebatur.
Hoc audito Ludouicus, manu fricans apertum caput, illi respondit: Domi- *Ignorantiam suam fatetur.*
ne mi, vides hoc caput, atque sine literis est, sicut absque corona; ego
Frater sum Laicus, cuius doctrina certior est scire, se nihil scire ad-
proinde indulge mihi, si tuum nequeo dissoluere dubium; quippe mea
sunt partes discere, et non docere: sed ne te poeniteat venisse gratis
in hoc Coenobium, consule Sacerdotem.

168. Quoniam eodem partu mater eum effudit una cum pauperum affectu; ita *Quantum teneri tus sit diligere pauperes.*
simul cum eo adoleuit miseratio erga mendicos, quae non leue post dum
tum Religioni nomen augmentum suscepit. Etenim quantoties mendicos eorum
cum, quotiescunque egenos ad ostium appulsos cernebat, toties eis aliquid
eleemosynae afferre, si quid panis, aut pulmenti suppeteret, satage-
bat; quod si nulla foret copia aliquid illis erogandi, per humanis
exceptos, ut suam egestatem aequo animo tolerarent, hortabatur. Quando
e Conuentu egrediebatur, et apud aliquos ditiores diuertebat, aliquid
ab eis subsidium pro mendicis efflagitabat, quos tanta dilectione prose-
quutus est, ut cum illis auidius, quam cum nobilibus colloqueretur. In-
vitatus semel ad prandium a sorore sua in quodam Castello, sum pro-
die sequenti peruenit ascensurus. Dum itaque Castellum versus carperet
iter, mendicum obuium habuit, quem annue interrogauit ubinam prandery
sperabat. Cui pauper, neruis inquit, non neque frusta panis mihi
esset. Cui pauper, nescio; inquit, non neque frusta panis mihi
suppetunt ad edendum. Tunc Ludouicus: confide fili, nam oculi Domini
respiciunt in pauperes, et si mecum venire volueris, videbis, Deum opportu-
ne tui memorem fuisse. Annuit pauper, et ambo simul applicuere Ca-
stello, ad quod similiter conuenerant plerique nobiles Ludouici noti ab
eadem Domina inuitati; qui statim ac eum aduenientem aspexere, oc-
currerunt illi, et comiter in hospitium induxere. Interea ille unum oste- *Exemplum singulare amoris pauperum.*
ndens, nolebat eum a se diuelli. Sed ut delicata Soror pauperem hunc
diuertit foedum illius aspectum dedignata, ut domo excederet, nausea-
bunda clamare coepit. Cui Ludouicus: supersede dilectissima soror:
si qua est culpa, mea est omnis: hic enim pauperculus sua sponte hanc
domum non adijt. Ego sum, qui ipsum rogaui, et inuitaui ad epulas, ut
consortem meum, et collegam, eadem terrena paupertatis sodalium; unde
mitior facta Soror hoc eius sermone patientur tulit egenum. Instru-
cta mensa iussit Domina, ut singuli quique suo loco accumberent: sed
contendentibus alijs, donec Ludouicus discumberet, ille sedem ultimam in
angulo elegit, paupere sibi comite adiuncto, cui sua manu cibos aptauit,
et epulis absolutis iussit ei dare reliquias prandij, cuius spatio nihil omnino
cum illis nobilibus inuicem confabulantibus dixit, sed deuote submissum cum

Annus Christi	Urbani VIII	Ferdi: II. Imp:	[illegible] Generalis	Religionis
1635	9	13	[illegible]	107

mendico tantum est colloquendum. Gentiles viri erant & nobiles qui eum ad con-
ferendum illud convenerant, ut antiquam cum eo amicitiam [illegible]; ast
ut adverterunt, magis illi cordi esse vile & abjectum pauperis fratrum, quam
vestes Mundi decus, tantum abest, ut frequentari fuerint quam contem-
ptui habiti; quin immo Dei gratia [illegible] fuerit, qui Mundi amore in-
[illegible] cordi [illegible], ut ei potior esset amicitia pauperum, quam
divitum, quos et ipse dives olim coluerat, et nunc [illegible] opibus nec
[illegible] colloquii gratia dignabatur.

Paupertatem amando, Regis Caelum sibi affectu obstruxit; sed paupertatis 169
Paupertas Reges facit. professione sibi Regnum Caelorum conciliavit; nam ex Bernardo: Paupertas
amor facit nos amicos Regis Caelorum, sed paupertatis amor Reges facit.

Huius paupertatis induto vestitus erat contentus: siquidem [illegible] pau-
per indutus [illegible], notas et symbola praedilectae suae dominae paupertatis
profitebatur. Quando volebat aliquid scribere, quod sibi tantum [illegible]
chartulas humi jacentes hinc & inde [illegible] colligebat, & inter
lineas, quae sibi erant necessaria, notabat. Quanto affectu [illegible]
Exemplum altissimae paupertatis. illam prosequeretur, ostendit egregie in patria sua. Cum namque
fuer ibi [illegible], & ille [illegible] [illegible] fuisset adjectus, [illegible]
[illegible] ambo in [illegible] ex solis genistae ramis [illegible], ut tan-
tisper ibi quiescerent, donec domus ipsis designata instrueretur. E-
rat locus ille adeo angustus, ut nemo nisi inclinatus illum subire, nec
illic nisi utroque genu flexo degere posset. Illuc ingressus, & humi
prostratus exclamare coepit: Deo immortales gratias ago, eo quod meae
Regulae esse professor incipiam, & promissae paupertatis altissimae ob-
servator. Ecce typum cellae Seraphici mei Patris Francisci in Monte Alver-
nae, quam ex solis ramis construxerat: gestio nunc esse huius Sancti fra-
tris aliquo modo filius. O cellula benedicta monens nos hic non ha-
bere permanentes civitates, sed futuras inquirere: o cella beata, demon-
strans in hoc saeculo esse nimis in arcto positos, ac proinde Caeli esse
illi inquirendum, [illegible] illuc dirigenda vota, ut soluta brevi hoc
ergastulo possit ad libitum in Caelis spatiari. Cum haec diceret, tanta prae
gaudio lacrymarum copia perfusus est, ut suos quoque socios eiusdem
Poli participes effecerit. Interea instructa sunt aedes congruae pro [illegible]
habitatione, unde & rogati fuere, ut ab illa cellula ad domum paratam
se conferrent. Ut Ludovicus instructae domus mentionem fieri audivit, ex
loco illo, velut Pythonissa ex antro promens oracula, exclamare coepit:
sufficit mihi ista cella, nullas alias habitationes [illegible]: quid mihi [illegible]
[illegible] esse non video: nempe mihi erit haec cellula domus, sepulchrum
[illegible]; ubi dominantis habitu paupertatis [illegible] opus factum, [illegible]
[illegible] divitem Mundi supellectilem [illegible], licet illa [illegible] omnium sit
[illegible] glorioso triumphabit. Quicquid tamen illi objiceret, noluere [illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Anno Christi	Urb. VIII	Ferd. II Imp.	Minister Generalis	Religionis
1638	9	13	8	107

Propositi degere Frater in loco tam angusto, qui vix pro humili refectione po-
tuisset, & idcirco unum illis facere, ut Alverniam alibi praeparatum subirent. Dum
vero summus Ludovicus assensum huic transmigrationi praebuerit, indices sin-
ceri fuere fletus, qui ubertim ab eius oculis effluxere.

170 Quia Seraphici erat amor, quo paupertatem deperibat, quotiescunque de
hac virtute loqui, aut alios de ea loquentes audire poterat, toties in lacry- Dono lacryma-
mas dissolvebatur. Sermones similiter de Christi passione, de Beata Vir- rum pollebat.
gine Maria, de iniuria, quae Deo, peccando, irrogatur, sic illum afficiebant
ut cohibere fletus non valeret; hos tamen discrimine, ut pro natura
rei affectus compassionis, aut amoris in desiderio eius facie legerentur.
Quippe Crucis, et tormentorum Christi recidiva memoria lacrymas sic Affectus eius
excitabat, ut etiam invito ex oculis eius ubertim erumperent: erat enim erga Christi
hoc naturae indefiniens, et ratiens in immensum; nempe memor offen- passionem.
sarum, quae Christi angustiis ansam dederant, se quoque reum mortis
eius reputans, reciproca morte vices ei rependere optabat. Si au-
tem solus admirabiles Deiparae dolores, et gratias, quas haec alma Parens Pietas eius in
nobis elargitur, recoleret, tum facie serena fletus uberes prodebant a- Sanctissimam
nimi laetitiam, qua gestiebat vir Dei; sicut & amores, quo Virginem pro- Virginem.
sequebatur; quam multis obsequiis excolebat.

171. Hoc insigne lacrymarum donum indefessum eius orationis evidens Orationis do-
erat argumentum; quidquid enim ageret, se Deo sistebat assidue. Inaptus num
erat officiis manualibus, idcirco saepius comes iis adjiciebatur, qui
ad missiones pergebant per Castella, Pagos, et Oppida: tum vero Sacer-
dote poenitentium confessiones ab aurora usque ad noctem excipiente
ille Deo vacabat indefessus, nullo prorsus fastidio praeter eius interrumpo
te, unde mira suavitate Plebem, quae ipsius erat omnia pietatis, hoc a-
nima suo semper Dilecto unita persuadebat.

172 Orationes vero faciles, & familiares conciliaverat ei puritas cordis; quae Puritas cor-
tanta illi extitit, ut saepe confessionis vix aliquid in conscientia eius dis eius quanta
cubiculo, quod possint overtere, reperirent. Etenim eo defuncto Sacerdos, esset.
qui ipsius audiebat confessiones, affirmavit, tanta studio munditie, qua
nitebat anima eius, ut haereret in illo absolvendo, ne iniuriam Sacra-
mento irrogaret deficiente materia, cui absolutionis remedium applicaret.
Porro ego tales cordis nitores necessarium animae pii huius exercitii studiosae Munditia cordis
docuit olim Abbas Isaac, teste Cassiano, cuius haec est sententia: Si volumus necessaria ora-
orationes nostras non solum caelos, sed etiam quae super Caelos sunt, penetrare, cu- re volentibus.
remus mentem cunctis mundatam faecibus passionum ad subtilitatem perducere na- Exemplum singula-
turalem, ut ita ad Deum oratio nullo vitiorum pondere praegravata conscendat. re.
Cum ergo nulla vitiorum molestia [illegible] opprimeret animam, illa orationis ob-

Annales Minorum Capucinorum.

Anni Christi 163[illegible]	Urb. VIII. 9	Ferd. II. Imp. 13	Hier. Marg. [illegible] Generalis [illegible]	Religionis 107

semper omnes expeditior alios ad summam facilè pertingebant. Vendicat sibi meritò illa
Cassian. collat. 9. c. 3. & 5.
fratris Isaac doctrina verba sic decernens: Hac puritate servulenter animæ,
ac de terrenis situ ad Angelicam similitudinem reformato, quicquid in se
receperit, quicquid tractaverit, purissima ac sincerissima erit oratio.

173 Horum dierum orationes, & aliarum virtutum propositio adiectas, cujus se
per annos tulit quamquam atrox, & acerbum ei duxit: quibusque alios hu-
manas execuit, certo dicas dentium, calculi, et rigabilis doloribus urge-
retur, non sufficiebat ei, tormenta sua alto silentio tegere, ut ita sibi
præcluderet medicamentis; quæ versis illius supplicijs esse poterant le-
nimenta; sed prætereà, ne patiendo famam aliquam sanctitatis aucupa-
ri videretur, à planctu, & gemitu vel hic malè habens, & ad stuporem
patiens abstinebat. Et vere cedo fletus, & gemitus, quos aliquo
laminante dolore crebros damus, probare, nobis docet causam illam
virtutis omnium armaturam, quâ instructus erat hic Christi miles, in qui
fructia pleraque mala sua spiritu superius intorserunt. Convenit ille
Cass. Collat. 24. c. 24.
Abbatum apud Cassianum his verbis: virtutibus patrocinantibus instrumen-
tis, omnes vitæ præsentis angustiæ, & cuncta, quæ inimicus inferre po-
test dispendia non modò patientissimè, verùm etiam jucundissimè susti-
nentur: quibus rursùm exulantibus, elatio tam perniciosa succrescit, ut
etiam pro levissimâ contumeliâ mortiferis impatientiæ ictibus vulne-
remur.

174 Quemadmodum pretiosa gemma solet aureum annuli circulum conde-
corare ita Ludovicus vitæ totum, tantisque ornatus virtutibus, ad morti pro-
ximus dies aliquod monile adijceret, charitatem exercuit. Quamvis enim
illa omnibus vitæ sui diebus, etiam ante ingressum in claustra flagrans
extiterit, ut ex dictis manifestè apparet; hæc tamen virtus, vitâ in-
Se offert ad inserviendum in fectos.
clinante magis rutila evanuit. Namque lue in suam Patriam grassante
ibi sanctè mori decrevit, ubi primò vitæ peccatis obnoxiæ consueras acce-
perat. Annuère votis ejus Superiores, illudque Sacerdoti, qui se ipse erat
à Monterelano & ouilis pariter charitate, se ad serviendum infectis
obtulerat, comitem adjecère. Cùm pergerent ambo per Oppidum, atque
possessorum obsequio essent expositi invenerunt in plateâ corpus exani-
me hominis, quod carnifex è furcâ depositum insepultum reliquerat. Lu-
Hominem è furcâ depositum sepelit.
dovicus miseratione commotus; cadaveri illud suis impositum humeris de-
tulit in cœmeterium, quod procul à plateâ distabat, ac sepelivit demirantibus
bus omnibus, virum tam nobilem aliàs in delicijs enutritum, & ratione meri-
ti, atque famuli ab omnibus summo in honore habitum, sese ad officia
tam vilia demisisse.

175 Ingressus tandem Christi servus in Lazaretum, quod erat amplum spatio,
sus, ubi multi peste vulnerati jacebant, singuli quique in suis tugurijs, redi-

Anni Christi 1635	Urb. VIII 9	Ferd. II. Imp. 13	Hier. Narn. Vic. Generalis 1	Religionis 107

dit sibi locum illum velut theatrum, in quo futurus erat spectaculum Deo, Angelis, et hominibus: quapropter omnem, quam potuerat, in adiuvandis ægris diligentiam, atque industriam conferre apud se statuit, ut exercitæ charitatis egregium specimen omnibus exhiberet. Invisit ille semel, et iterum omnes invisebat infirmos ægrotos ubique alios, quos ipsemet paraverat, afferebat, tantaque alacritate ministrabat, ut eorum omnium sibi affectus obstrinxerit. Nulli parcebat onori, ut infirmis opportunas praeberet opes: [illegible] lagenam capacem amplam vino plenam collo alligatam, canistrum ovis [illegible], et prima victu varie magno collecta gerens; cuncta lustrabat tuguria, et infirmis ea omnia, quae illorum gratiam apparaverat, distribuebat. Post ministrata pastilla, et ea, quae ad sanitatem corporis [illegible] conducere poterant, domi ad ipsos redibat, ut majora praestaret obsequia, illa scilicet, quae ad salutem animae pertinent, namque devotis sermonibus Dei timorem eis insinuabat, illosque hortabatur, ut sicut natura epidemicas [illegible] procul a corde vitae principio, [illegible] expellere satagit, ita ipsi virus peccati in confessione evomerent. Admonebat eos, esse magis deplorabile malum, quod peccata nobis afferunt, quam sint detrimenta luis pestiferæ, quae nos excruciat: quippe morbus pestilentialis, licet sit lethalis, tamen corpus corruptioni [illegible] momentaneum tantum interimit; peccata vero æterna morte animas immortales occidit. Significabat, Deum, qui providus cunctis invigilat, pestilentiam illam forte immisisse, ut sic rebus suis consulerent homines; qui alioquin salutis æternæ immemores extitissent; ac proinde manum Dei plectentis esse toto corde osculandam, quia non tam castigare, quam emendare venit, quando plagas infligit. Hæc et alia plerraque suggerebat Ludovicus infirmis, ut æquanimiter ferrent eas, quas patiebantur angustias, et generali poenitentiae confessione animas expiarent. Post exhibita a Sacerdote morientibus Sacramenta, eos ad subeundam infracto animo necem hortabatur, annuendo Dei beneplacito, ad cuius arbitrium omnia vitae nostrae momenta decurrunt, ne aliquando nobis auribus, et ad æternum animae detrimentum, [illegible] nostram vivendo peccemus, et sic a salutis æternae praestituta regula declinemus.

Quanta solicitudine infirmis inserviret.

Ægrotos ad poenitentiam hortatur.

Infirmis in extremo constitutis suadet, ut mortem æquo animo tolerent.

176. Fuit profecto insigne Deo, Angelis, nec non hominibus, spectaculum, videre hunc virum adeo claris ortum natalibus, infirmis, atque viliæ plebeculæ genibus flexis sæpius ministrare: nempe animo recolens Christum, qui infirmitates nostras portavit, et cuius livore sanati sumus, cum in decumbentibus ægris contemplabatur, eosque ut viva Dei in humanis simulacra venerabatur.

Ministrat ægrotis flexis genibus.

Anno Christi	Urb. VIII.	Ferd. II. Imp.	Hieronymus Narniensis Vicarius Generalis	Religiosis
1631	9.	13.	2.	107.

robatur, illos ea reddens obsequia, quae ipsimet Christo Domino, si habuisset praesentem, praestitisset. Cum enim omnes illum agnoscerent, pudore suffundebantur, videntes hominem tam illustri satum prosapia ante viros illos plebejos provolutum, qui honori duxissent ipsi in saeculo famulari. Porrò eius humilitas illud obtinuit, ut infirmi quamvis [illegible] repugnantes, non illum duntaxat revererentur, sed patienter etiam eius consiliis aures accommodarent, & congruis ad salutem monitis obedirent.

Humilitas erga aegrotantium utilis.

Sed & hac humilitate sibi necem conscivit; dum enim nullo fastidio [illegible] vomitu, seu sputo pestiferorum infecit, labiisque in hac actione eius [illegible] hiantibus insinuavit, eandemque tabem ad cor usque extendit; unde reversus in domum, ait socio Sacerdoti: Ecce Pater, ego sum hic correptus: faciat Deus, ut illa corporis mei [illegible] & contingat in hoc charitatis certamine ex hac vita migrare. Postea brevi intervallo temporis interjecto, facies eius tribus carbonibus notata apparuit, & cum eius peste erumpente tumores illum admonuit, diem ultimum imminere. 177

Peste corripitur.

Ut Ludovici infirmitas Urbi innotuit, sibi ingemuere omnes: Quemadmodum enim cum domus fundamenta nutant, aut validè concussa labant, necesse est, ut tota aedificii moles permoveatur: eadem ratione visum est multis, nocivam valdè Civitati fore huius Christi famuli necem, cuius vita civibus erat velut firma basis: nam propter eximias virtutes, & merita ante Deum, cumulo gratiarum eius, tanquam solido fundamento velut fulcro nitebatur. Sua igitur interesse arbitrata Urbs afflicta, virum tam charum funeri morti eripere, publicas supplicationes cepit ad aedes Divi Sebastiani, ut sua intercessione apud Altissimum virum illum servaret, quo extincto, cuncta [illegible] perturbabatur. 178

Supplicationes publicae pro ejus salute institutae.

Ingravescente morbo, mirum est, quanta patientiae animi specimina cunctis exhibuerit. Quamvis enim sit atrox pestis acerrimus dolor, ille tamen perinde ac si esset sensus expers, nullo unquam signo eas, quas tolerabat, tormenta expressit, quibus profecto nemo solita aequanimitate, nisi copiosa Dei gratia illabente, sufficere potuisset. Dum acerbis his cruciatibus torqueretur, expertus, quam pestis esset acerba, caeteris infirmis majori dilectionis affectu compati didicit; Deumque exoravit enixè, ut in ipsum poenas adhuc Populo illi infligendas, pro quibus se offerebat in hostiam, transferre dignaretur. Grata Majestati Divinae fuere istae preces, quas a charitate aestuante suggestas ingratiis flagellatis [illegible] 179

Stupenda eius patientia.

Oratio ipsius ad Deum ingrata [illegible] afflictis [illegible].

Anno Chri.	Urb: VIII	Ferd: II Imp:	Hieronymus Narniensis Vicarius Generalis	Religiosi
1631.	9	13	2	107

sis tadeuim obstiterat: namque ipso moriente statim pestifera hæc
flagella è manibus Dei antea sævientis exciderunt.

180. Ne forte Dæmon ansam arriperet aliquas vanitatis sordes
puræ huic animæ labes aliquam affricandi, subtraxit illi Deus
omnes illas suavitates, quâ vir iste stationes suas omnes leniebat
angustias; tantâ caligine menti eius offusâ, ut abundè habue-
rit, unde suam nihilitatem, & divinæ benignitatis in animas eius
influxus agnosceret. Esse hos Dei intentus, quando suos ani-
mæ sanctæ negat amplexus, docuit Abbas Cheremon apud Cas-
sianum his verbis: Cum coeperit quis diuturnâ cordis, & cor-
poris puritate gaudere, necesse est, ut dum se credit ulterius jam
non posse ab illa sinceritate devolvi, intra semetipsum quodam-
modo glorietur, et dicat: ego dixi in abundantiâ meâ, non mo-
vebor in æternum: sed cum utiliter à Domino relictus, illum
puritatis statum, in quo sibimet confidebat, senserit conturbari, se-
seque in illo spiritali viderit titubare successu, recurrat pro-
tinus ad illius integritatis auctorem: & agnoscens infirmitatem suam
confiteatur, & dicat: Domine, non in meâ, sed in tuâ voluntate
præstitisti decori meo virtutem. Redeunte demum sole præsen-
tis divinæ, illa nubes opaca ariditatis spiritus, quæ diu serenum
vultus obtenebraverat, dissipata est; quippè mœror omnis ani-
mi cecidit, & pristina consolatio faciem eius depinxit colore ve-
lut Angelico illius lætitiæ indice, quæ perfundebat animum eius.
Interea sentiens pluviæ inundantis diluvium, suspirans obortis
ingemuit: quod cum advertisset socius eius, interrogavit illum,
quare sic fleret. Cui ille: infirmorum tuguria sunt pervia
cunctis tempestatum injurijs; & idcirco ingemisco, quia ista a-
quarum colluvies infirmos pauperculos ibi iacentes penè ob-
ruebit. O quàm altas in corde Viri huius radices charitas
egerat. Mors instabat, & tamen beata illa anima sui imme-
mor, paupertatis alienæ memor erat: & pestilentia, quæ vitã
à corde abigit, non potuit ex ipsius visceribus flagrantem pel-
lere charitatem.

Magnas ante mortem patitur animi angustias.

Cassian. coll. 2 cap. 6.

Psalm. 29

Ante mortem consolatione solitâ fruitur.

Compassio eius in extremo constituti erga infirmos.

181. In illo supremo agone sui proximi angustias lacrymis
prosequebatur, qui proprijs ærumnis, & acutis doloribus ne quidem
ingemuit: sic testatus, verum esse hanc Divi Chrysologi sen-
tentiam: Verus amor passionibus comprobatur: & angustias
amici suas facit esse angustias. Quia verò amor Dei, & proxi-
morum dilectio sunt concordes, & mutuò se intendunt, plus

In morte totus ardet divino amore.

Anni Christi 1631.	Urb. VIII. 9.	Ferd. II. Imp. 13.	Hieronymi Narniensis Vicarii Generalis 3.	Religionis 107.

hic vir amore proximi flagrans, divino quoque ardentius aestibus succensus videbat. Quapropter illas divinae charitatis faces ei febris incendium augebant; sicut advertit eius socius, qui post Ludovici mortem quam saepe affirmavit, se observasse ardorem febrilem ex divini amoris flamma incrementum sumpsisse. Hinc videns eum febri pestilentiali torqueri, non audebat illi divinum amorem restinguere, ne ita febris igne adaucto necem illi consisceret: sed ille vitae suae prorsus immemor, flocci faciebat morbi incrementa, modo sacer ignis in eius corde jugiter aestuaret.

Humilitas eius morientis.

Sumptis devote sanctis Ecclesiae Sacramentis se ad mortem 182 accinxit, rogavitque socium, ut suum corpus exanime carro impositum simul cum aliis communi tumulo conderetur. Adverterat ille, plures horruisse extincta sua corpora carro imponi debere, quia sic videbantur reorum more potius ad supplicium rapi, quam duci ad sepulchrum; et ideo ut plebis opiniones corrigeret, more ad tumulum avehi voluit. Hora demum extrema imminente Crucem arripuit, et tanto fervore pedes Crucifixi deosculatus est, ut Crux in faciem eius impingens fortiter illam tota lividam effecerit. Porro sicut phoenix collecto sibi aromatico ligno, applicatis alis ignes excitat, quo amore flagrat, et absumitur: sic Ludovicus Crucem amplexans, ut lignum idoneum ad excitandum dilectionis incendium, hac succensa pyra, ipse flagrans amoris animam exhalavit.

Amore divino flagrans moritur.

Quamdiu decubuit, tres carbunculi, seu anthraces speciem 183 vultus eius horridam efficiebant ita ut nemo posset absque horrore aspicere; sed eo defuncto velut insigne prodigium evenit, nullas huiusce horribilis mali notas apparuisse, et sic detersa fuisse trium anthracum vestigia, ut inde livor emergens nullo remanserit. Quodque magis auxit stuporem, facies eius tali caelesti venustate decorata fuit, ut astantium oculos ad sui ipsius intuitum alliceret.

Facies eius caelesti venustate adornata.

Statuerat socius Ludovici illum sepelire in caemeterio, sicut ipse 184 rogaverat: sed obstitit Civitas grata accepti beneficii memor; homo namque lue infectus ibi mortuus est, cui Christi servus opem aliquam non praestitisset. Itaque funus hoc in Parochialem [illegible] ornatu delatum est, et post quas [illegible] honos contra morem consuetum lacrymis suorum omnium [illegible], et decenti humo commendatum. [illegible] istae exequiae, licet confluente populo magno

Solemnes eius exequiae.

Anni Chri. 1631.	Urb: VIII 9.	Ferd: II. Imp. 13.	Hieronymi Narniensis Vitrij Generalis 2.	Religionis 107.

magna fragrantia, tempore praesertim Clero, Nobilitate, et Magi-
stratibus, qui tali pietatis obsequio adesse cupiebant; sed postri-
die simul omnes in proximam Ecclesiam convenere, et triduo toto
solemne officium celebratum fuit; primo corporis Urbis, secundo
Cleri, et tertio a Nobilitate, qui adjecto funerali sermone mirifi- *Oratio funeralis in laudem eius recitata.*
cis verbis eximij mortui virtutes, et merita decantarunt.

185. Qui infirmis obsequendo saepe tetro fuerat odore infectus, postea- *Corpus eius extinctum suave olet.*
quam vita excessit, e corpore suavissimos odores afflavit, et
complures eas excepere fragrantias, quae omnes pigmentariae
artis industrias superabat: siquidem omnes, qui eas senserunt, te-
stati sunt, nihil esse, quod apud nos suave fragrant, posse
gratas illam referre suaveolentias omni balsamo praevalentem.
Et quod majori dignum est admiratione etiam a corpore tumulo
condito spirabat hic odor, quem se percepisse plures affirma- *Lumen in sepulchrum eius caelitus illabitur*
bant; adjicientes, se vidisse lumen caelitus in sepulchrum
eius illabi. Atque plane visum est Deo Opt. Max. defunctum
hunc honorare caelesti luce, quem viventem virtutum omnium
lumine decoraverat. Sed et Monialis Congregationis Montis Cal- *Moniali post mortem apparet.*
variae Ordinis Divi Benedicti, Francisca nomine, cui Ludovicus
dum viveret, multa praestiterat obsequia pietatis, eius visio-
ne saepius dignata est, et ab illo pleraque arcana caelestia au-
divit; unde et pluries quasi in extasim rapta exclamare
audita fuit: o quam magnus in caelesti gloria est Ludovicus.

186. Recensentur nonnulla prodigia eius meritis in gratiam *Edit nonnulla prodigia in gratiam infirmorum.*
infirmorum edita, inter quos enunciatur infantulus, qui
desperatus a Medicis, apposito illi eius amuleto ex frust-
lo habitus Ludovici confecto, derepente fuit sanitati inte-
grae restitutus. Qui seriem texere vellet infirmorum, quos ille
suis precibus e faucibus mortis eripuit, totas Montis rela-
xensis plagas deberet describere: namque, ut dictum est supra,
parte correptus preces enixe fudit pro salute afflictae Pa-
triae: hac ratione vitam sibi aliis deprecans, ut morte tranqu-
illa eligeret poenas subire noxijs hominibus debitas; qui
adhuc superstites ad victimas servabantur. Exaudita fuit
oratio, quam charitas expresserat; et quemadmodum Sampson
moriendo hostes cecidit, in quorum potestatem devenerat: ita Lu-
dovicus peste praeoccupatus, quae necem Patriae inferebat, dum
ea praevalente fatis cedit, eam extinxit, et mortuus fortiter
pugnando, eandem Patriam ab hoste pessimo vindicavit; ...=

Anni Christi 1631.	Urb: VIII 9	Ferd: II. Imp: 13	Hieronymi Neritoni Vicarij Generalis 5.	Religiosi 107

hoc peracto facinore aliquo modo Ludovicus Maurocenus
deleri petijt de libro vitae, nisi Deus fulminatam in caput Populi
mortis sententiam retractaret. Unde Ludovico conveniet perfe-
ctissime hoc elogium à Richardo adscriptum: Caret, sicut magnus
potentia, caret justitia, ubi charitas de corde tuo purgo non-
tus vocabat, quam urgebat. O quantam talium virorum penuri-
am patimur, qui pro nostris delictis Domino se opponerent,
placarent iram, averterent ultionem! Non est, sicut Prophe-
ta, qui invocet nomen tuum, qui consurgat, & teneat te.
Sola, quae Deum tenere possit, vis amoris est. Quae haec tanta
fuit in Ludovico, ut divinis è manibus ad infligenda
verbera praeparatis flagra pestis excusserit.

Richard. à S. Victore tract. de gradibus charit. cap. 8.

19 Vita ac gesta P. Francisci à Roda Laici, & PP. FF. Hieronymi Salvaticensis, et Clementis ab Arcueja Sacerdotum

Provincia Castella. Vita P. Francisci à Roda Laici. Lacrymarum donum.

Provincia Castella Coelo dedit hoc anno, virum omnigena 187
pietate clarum, virtute Franciscum à Roda Laicum, cuius tan-
ta fuit humilitas, ut animo versando sui nihili vilitatem,
totus resolveretur in lacrymas, quas iugi praesertim in ora-
tione fundebat. Nam ut Auster reflando, nubes abunde re-
git, unde imbres defluunt crebri; ita preces fundens homo Dei,
gemitus cohibere non poterat, quando ipsum velut ventus vehe-
mens flatus cordis eius intima colligebat. Quando Sacerdoti
in Altari ministrabat, tanta animi serenitate perfundebatur,
ut ab corpore, quae omnes sensus eius à terrenis abstraheret,
ubi temperare nequiret. Cum semel ampullas vini & aquae
prae manibus accepisset, ut eas Sacerdoti ad offertorium porri-
geret, extra se raptus est, in quo mentis excessu duo ei vas-
cula vitrea excidere, absque eo tamen quod guttula vini aut
aquae effusa fuerit, vasis fragilibus licet solo allisis prorsus
integris remanentibus; ita Deo testante, casum hunc ampullarum
non fuisse hominis stolidi incongruitate, sed divinae ecstasis
argumentum. Frequentes ei fuere tales animi raptus, quia die
ac nocte preces fundere assiduum fuit eius exercitium: ideoque
velut Deo semper intentus, & afflatus spiritu prophetiae prae-
dixit plurima, quae magnam [illegible] eius fama conciliavere.
[illegible], qua vixit, puritate diei eadem concessit; quippe die

Ecstases ei frequentes.

Propheticum donum.

secunda

Anno Christi 1631.	Urb: VIII 9.	Ferd: II. Imp. 13.	Hieronymi Nemiensis Vicarii Generalis	Religiosis 107.

secundâ Augusti, post obtentam indulgentiae plenariae gratiam, iubilans, ait: o si ipso mori contingeret, quale donum acciperem! Hoc dicto febris eum incessit, ac gloriae aeternae compotem fecit, ad quam fervidius anhelabat. Mors eius.

188. Hieronymus Salmaticensis eiusdem Castellae Provinciae Sacerdos Eadem Provincia
annos octoginta quinque natus, in decrepitâ senectute robur animi Castellae.
infractum se habere ostendit. Aetas enim haec longaeva nihil detra- Vita P. F. Hierony
xit jejuniis, vigiliis, assiduis orationibus, et austeritati vivendi, in mi Salmaticens.
stantes, ubi corpus integrâ sanitate vivens, & vegetum antea mancipa- Sacerd.
verat. Dies omnes Sabbati, & vigilias festorum Deiparae panis, et a- Austeritas eius, ac
quae jejunio conservabat, quamvis eum Fratres ad mitiorem abstinenti- patientia.
am urgerent, ne praecipiti morte sibi concitâ vitam extingueret.
Quasi vero parum esset necessarios vitae sustentationi cibos subtra-
here, insuper nudis pedibus abiectis sandaliis hyberno tempore in-
cedebat. Atque semper animo graves toleravit angustias, quas vari-
as, et acerbas adeo patienter perpessus est, ut omnes, qui noverant,
quam permolestae essent eius cruces, in admirationem raperentur.
Diem suae mortis praecognovit, quam fore dixit ipsâ die Seraphico
Patri nostro Francisco dicatâ, quâ iuxta verbum praesagium ex hac vi- Mors eius, & post
tâ migravit. Post mortem uni ex nostris apparuit, illumque his ver- mortem apparitio.
bis affatus est: ego Dei misericordiâ divinâ visione fruor in Caelo:
Laus sit aeterna bonorum omnium largitori, qui largâ manu suorum
fidelium merita praemiator.

189. Hieronymus comes in morte adjectus fuit Clemens ab Arbeca Provincia Catha-
Provinciae Cathalauniae Sacerdos, cuius vita charitate tota incan- launiae.
duit. Nam statim atque inauguratus est Sacerdotio, onus eleemo- Vita P. F. Clemen-
synarum quaesitoris suscepit, in quo se viginti annorum spatio exer- tis ab Arbeca
cuit, morte sola valente grave hoc pondus ab illius humeris de- Sacerd.
ponere. Bimembris erat eius occupatio, ut eorum omnium esse solet,
quos amor Dei, & proximi accendit. Deo, quae singulari dependebat
affectu, dabat primitias: immo totum id, quod agebat, illud divini
amoris instinctu, vel melius dicam, impulsu praestabat. Quamvis
cura omnium rerum, quae ad Conventus pertinent oeconomiam, penes
eum esset, & in magnâ Plebis frequentiâ versaretur, non potu-
êre tamen aquae multae, scilicet Populi multi charitatem illam Charitas eius sera-
extinguere, quâ animus eius verè seraphicus inardebat. phica.

190. Noctu ad [illegible] Matutinum semper conveniebat, licet lon- Jugis eius assi-
gum iter confecerat, & in Conventum exhaustis viribus, luto infectus, duitas Choro tem-
& imbre uptioro madens reverteretur. Missae celebrationi se con- pore nocturno.
quo apparatu optabat, omnes que terrenarum rerum ideas, quae
illum ab attentione divertere poterant, penitus excutiebat. Offi-

Annus Christi 1631.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. Imp. 13.	Hieronymi [illegible] Vicarij Generalis 5.	Religiones 107

Religiosorum [illegible] *(margin)*
[illegible] ambulando, visus sibi invigilabat, utroque [illegible] gerens, hac re-
ctorum compositione, omnes, qui illi occurrebant, ad sensuum mortifica-
tiones excitabat. In media turba adeò attente, ut in abditis Ecclesiis
penetralibus preces fundebat; neque enim strepitu, aut strepitu aut
ullâ rerum occurrentium specie ab unione divina deturbari poterat.
Pijs eloquijs ex omnes devinciebat, quos suis colloquijs [illegible]
Seminas aures quæ- *(margin)*
[illegible] rerum ei omnium copia suppeditabat, ubi quæsitorum munere
fungebatur. Cum namque eo vivendi modo, cui assueverat, insigne
pietatis nomen sibi conscivisset, ducebant omnes loco gratiæ illi
eleemosynas tribuere: sciebant enim illum abundè frequenter erogatas
suis fratribus comperisse.

Orationis affectus. *(margin)*
Animi pacatus *(margin)*
Tanto jugis orationis desiderio flagrabat, ut cum rationes mi- 191
officij per Oppida, Pagos, & Castella discurreret, continuo ad [illegible]
sitam domus divertere, noctu [illegible] ad orandum: et in Urbe
Fratrum necessitatibus obsequens, eâ industriâ, et arte suis negotijs fi-
nem imponere satagebat, ut domum repeteret horâ orationis mentalis,
quæ post Completorium fieri solet: quò cum appulisset, statim deposi-
tis sarcinis ad Ecclesiam pergebat, illicque totus orationi instabat [illegible]-
re eorum, qui post exantlatas sævientis pelagi tempestates, ad portum ap-
pellentes, Deo grates immensas agunt.

Noverat, Eleemosynarij officium, quod gerebat, nobis esse dæmonum 192
insidijs obnoxium, & præsertim spiritus fornicationis spiculis, qui maxime
solitum species ab incautis oculis haustas in oratione, et in somnis [illegible]-
tur et animæ refricare. Ne ergò obscœnæ aliquæ labes clementi
affingerent varia objecta, quorum ille typos ebiberat, ad orationis as-
siduitatem clypeum validam aliam armaturam adijciebat. Siquidem quotidia-
nis flagellationibus calcitrantis equi, seu prurientis carnis lasciviam
cohibens, animam ab impudica Venere tutabatur. Jisdem flagellis etiam
in ædibus sæcularium, dum iter ageret, corpus castigabat, ut ubi major
erat culpæ alicujus contrahendæ periculum, validioribus quoque
remedijs uteretur. Per spatium semihoræ carnem hujus tormento
subdebat, quo [illegible] dolor omnem libidinis sensum extingue-
bat. Stupebant Fratres, quomodo posset tali supplicio superesse:
nam per singulas quasque vices sese verberando, novis ulceri-
bus priora vulnera exulcerabat. Præter hæc tortura, duobus
cilicijs, quorum unum annulis ferreis intextum erat, insertis clavorum
capitibus; alterum verò ex subtili vimine fabricatum nodis asperis in-
serpentium, corpus acerbè dilaniabat.

Quotidianis flagellationibus se excruciabat. *(margin)*
Cilicijs austeris utebatur. *(margin)*

Glorioso obitu [illegible] *(margin)*
Glorioso fabri pleuritide correptus decubuit, & de morte instante 193
certior

Anno Christi	Urb. VIII.	Ferd. II. Imp.	Hieronymi Narniensis Vicarij Generalis	Religionis
1631.	9.	13.	7.	107.

cortex facto à Medico, iubilans ei occurrit. In extremis constitutus,
à duobus germanis visitatus fuit; quibus æterno vale dicto, raris om-
nibus insputatis, in adorando Crucis amplexu, Christo Domino spiri- *Mors eius.*
tum suum commendans, insinuante sese in morte sopore, placidus obdormivit.
Post consuetā defunctorū ablutionē corpore spoliato, tota corporis
à humeris regio, quam cilicium vestiebat, livida reperta est; et post
duorum septem hebdomadas ab eius sepulturā, tumulo aperto, fra- *Suaveolentia corporis eius sepulti*
grans, et suavis odor exhalans meritorum eius apud Deum locuple-
extitit argumentum.

20 Capucini in Provinciā Cathalaunica pestiferis inserviunt.

194. Hoc annalium tomo sicut posteri nostri, Capucinos hoc *Provincia Cathalaunia Capucinorum charitas*
sæculo longè latèque suos suæ charitatis faces accendisse quæ
præsertim grassante contagiosā malā hactenus utiliter, & fausto in
plurimis locis exarserunt. In hoc argumento suam præclara manum
œconomia Provinciam Cathalauniæ, quæ morbo grassante in affli-
ctas peste totas Rossilionis oram destruxit. Perpinianum Tutum, &
totam ferè plagas illas corripuit pestilentiæ incendium, cui sese au-
danter obiecere Fratres nostri quatuordecim numero, omnes gene-
rosi, & idonei ad exhibenda infirmis cuncta pietatis obsequia. Et
hi per Castella, Pagos, et Urbes dispersi, ubi pestis hæc lucida grassa- *Nullus ex infectis*
batur, egregiam navarunt operam. Quamvis enim per cunctos, & *decessit absque pœ-*
millia pestis agros e medio tulerit, tamen tanta fuit cura Capuci- *nitentiæ Sacramento.*
norum, ut singulari Dei gratiā, & forte sine exemplo nemo infir-
morum absque Sacramentis Ecclesiæ dies extremum clauserit: quod *Somni parcitas*
revera prodit insomnes in Ministris vigilantias, & singulare do-
num Dei benignè in illos miserorum influentes. Capucinis initio se
immiscuere etiam nonnulli ex Patribus Carmelitis Discalceatis,
et ex Patribus Societatis: sed hæc parva phalanx simulā nova,
quam ei pestis intulit, solis Fratribus nostris perseverantiæ pal-
mas reliquit. Extinctā demum lue, decem ex nostris superstites
in unam domum convenientes, inde quadraginta dierum factā purga-
tione, Conventum nostrum Elnensem subiere, illis obviam cum Cruce *Quomodo Fratres*
totā Fratrum familiā procedente, sicut ad publicas supplicationes pe- *ex peste redeuntes*
ragi solet, qui campanæ sono testante eorū lætitias, ac sacro hymno *excepti fuere*
Te Deum laudamus decantato, generosos hos milites ut triumpho
ex prælio redeuntes festivè excepere.

195 Est digna sanè memoriā pij Elnensis Episcopi gratitudo in
Capucinos, qui ipso postulante, eius Diœcesis infirmis suam operam
præstiterant. Hic enim statim atque intellexit, Fratres illos superstites
toti loco nostro applicuisse, memor gratiæ acceptæ, communicato cū *Gratitudo Episco-*
suis Canonicis consilio, diem condixit, quā edictā supplicatione, *pi Elnensis.*

Anno Christi	Urbani VIII.	Ferdin. II. Imp.	Hieronymi Narniensis Vicarij Generalis	Religionis
1631.	9.	13.	I.	107.

decet illos Fratres ex suggestu tam horrendo verbis palam in sacras [illegible] bis ad eos deducere, et illos in totius Civitatis conspectu condignos agnoscat gratos. Ut primum Fratribus nostris innotuit hoc devoti Praesulis consilium, illi hunc omnes applausum horruere; ac proinde convenerunt Episcopum, ipsum humiliter, et enixe rogaverunt, ne talem praedicationem ad Capucinos induceret, ut quae strepitus, fastum, et pompam, a quibus nostra Congregatio abhorret. Hac victus humilitate Episcopus contentus est dare manus, eo tamen pacto, ut proxima die Dominica Fratres nostri confluerent ad Cathedralem Ecclesiam, ut ipsum concionantem audirent. Hora condicta Capucini eo bini, et bini convenere, ipsisque in ingressu Ecclesiae occurrerunt Canonici, sicuti fieri convenit in receptione Principum, et Dominorum locis insignioribus illos cogunt in Choro locari. Et raro officio absoluto, Antistes in concione suum benevolum erga eos animum testatus est, quod vix [illegible] et aliis [illegible], qui in arena descenderant, ejusque [illegible] suum immane virus effundere capiunt; verba illius versiculi psalmi desumpta: *Meus est Galaad, meus est Manasses, et Ephraim fortitudo capitis mei*; [illegible] illa doctissimus [illegible] ad gloriam Capucinorum aptavit. Galaad, et Manassen ille Religiosos comparavit, qui aliquod agri [illegible] in sui [illegible] praedio sunt, ut Patribus Carmelitis, et Jesuitis, quibus se propterea non parum debere dixit, ac gratus egit: postmodum conversus ad nostros sed tu Ephraim, inquit, fortitudo capitis mei, tu Ephraim alte [illegible] meo [illegible]: tu Ephraim, idest, frugifer, qui tot bonis operibus fructus uberiores [illegible] meam [illegible] Sanctis Ecclesiae Sacramentis, ac religiosis exemplis [illegible], ardentibus [illegible] omnia [illegible]: singillatimque explicuit, et laudavit plurima praeclara a Capucinis [illegible] digna, quae memoriae commendarentur, non sine magna Fratrum nostrorum molestia, qui aegre ferebant, praeclara sua facta in magnum [illegible] [illegible], suasque laudes audientes pudore suffundebantur.

21 Vita ac gesta P. F. Ignatii a Betea Concionatoris.

In his, quos praefata clades de medio [illegible] ad Caelestes [illegible] 196
[illegible], eminet Ignatius a Betea Concionator, qui aetatis suae anno decimo sexto Mundo, ac divitiis, quibus affluebat, valedixit, ut humiles ac pauperes vitam inter Simplices filios profiteretur. Promotus ad studia literarum, Beati nostri Patris Francisci [illegible] [illegible], ita animum suum ad scientias comparandas adjunxit, ut spiritum orationis haudquaquam extinxerit. Quamvis magni faceret in [illegible] [illegible] apposite, sicut decet, divina loqui; attamen pure [illegible]

Fratres nostri recepti a Canonicis Ecclesiae Cathedralis.

Episcopus concionatur in laudem Capucinorum.

[illegible] vita P. F. Ignatii a Betea Conc.

Orationis amor

Anno Christi 1631	Urb. VIII. 9	Ferd. II. Imp. 13.	Hieronymi Mainitensis Vicarij Generalis X.	Religionis 107.

cit in oratione cum Deo miscere colloquia, quam cum ipsis sociantibus re-
mini familiarius conversari.
177. Dum oraret, erat sicut animo, ita & corpore semper bene compo- Compositio corporis
situs; neque poterat aequo animo ferre male ad orationem accum- eius, dum orarat.
ctor: tanta quippe Dei reverentiâ tenebatur mens eius, ut quando
ad orandum divinis se sistebat obtutibus, ad conspectum tantae Ma-
iestatis tremulus inhorreret. Post prandium cum Fratres aliquid
recreationis solent animo indulgere, ille cum alio fratre pietatis cu-
consorte de orationis studio disserebat: nihil namque magis ei extiti
cordi, quam huius virtutis praxis; cuius amore sicut afficiebatur egre-
gie; ita plerosque Dei illapsus in animam suam patiebatur. Ut quoti- Procurat elongari
die huic exercitio vacaret, & importunas propinquorum frequenta- à Patria, ut quie-
tiones orationi valde iniurias declinaret, precibus repetitis obtinuit à Pro- tius vacet orationi.
vinciali Praefecto, ut ad Conventum ab eius Patria remotissimum mitte-
retur. Ut ergo Provincialis Minister cum voti compotem faceret, con-
stati haud procul à Perpiniano ei assignavit: Quae singulari Dei
providentiâ, quae hac dispositione viam Coeli stravit Ignatio, quem
alioquin in obsequio peste laborantium mors extinctum non exhi-
buisset, nisi eis propriâ morte vitam animae procurasset. Statim atque
loco illi applicuit, de contagio Perpiniani grassante rumor increbuit;
unde zelus Ignatij excandescens suggerit ei, ut contagiosas curas
nas fore propitias ad opera charitatis fortiter exantlanda. Hoc
intento, Ministro Provinciali scripsit epistolas, quae stylo efficaci Petit à Ministro
eum urgebat ad concedendam illi facultatem, sese huiusmodi mini- Provinciali facul-
sterio devovendi. Quoniam verò de hoc iuvene magnas Provinciae tatem serviendi infe-
Moderator spem conceperat, ita diu haesit, antequam eidem rescribe- ctis
ret. In oratione demum, cui hoc intuitu vacabat ante Sacram Eu-
charistiam unâ horâ ante Matutinum, inspiravit illi Deus, ut quem Voti fit compos.
tergius gratiam eximio huic operi destinaret. Accepto hoc re-
scripto, Dei Servus ineffabili laetitiâ gestijt; arbitratus, esse suae ani-
mae salutem indubiam, si in hoc charitatis obsequio moreretur. Per-
pinianum appulsus, pestilentiâ laborantibus operas, quas potuit, opē
exhibuit, eisque tanta solertiâ ministravit, ut nullus ex illis absque
poenitentiae Sacramento ex hac vita migraverit.
198. Dum aliorum curae sedulus intenderet, carbunculo contagioso cor- Peste corripitur.
ci pede intumuit, & irrumpente veneno saevo tempore, opem prae-
sens fuit implorare manus Chirurgi, qui praesentata indole morbi Patientia eius.
huius atrocis, novacula libras putidae carnis discrevit, infirmo durum
hoc tormentum constanti animo fortiter ebibente. Visâ Servi Dei
magnanimitate; conspicit Chirurgus, magnum aegroto robur suppetere;
quapropter iussit eum bono animo esse, affirmans malum illud brevi
futurum absque ullo vitae discrimine: quo audito Ignatius tolerantia

Ann. Christ. 1631.	Urb. VIII. 9.	Ferd. II. Imper. 13.	Hieronymi Narniensis Vicarij Generalis 5.	Religionis 107.

lacrymas edidit, utpote cujus dissolvi, et esse cum Christo. Itaque etiam hanc penitus abrumi; ad vitam aeternam [illegible] aliud anhelabat. Attamen ille, nihil respondens, felici hoc Medici omine ad mortem [illegible] se aptavit. Atque [illegible] alios [illegible], dum in

Mors eius

supremo agone inter omnes esset hostis in pernicie animi; ita sibi ipse praesidijs consuluit, quibus similiter expirandus, quantum sinceré potest fides humana conjicere, ad Caelos purus animo evolavit.

Cubiculum, ubi obijt, suavem efflat odorem

Re Medicus inexpertus fuit observatus, computrescente unire ipsius, neminem prorsus fetidum odorem excepisse; immo post ejus mortem cubiculum, in quo excesserat, grato odore referente florum suaveolentium, repertum fuisse; quo sensibili symbolo voluit Deus virtutis eius fragrantiam innuere. Sed et domina illius domus, in qua obierat, nomine Margareta Bona, quae caelibem agendo vitam, quandam sibi famam pietatis conciliaverat, ideoque fidem suis dictis hominum opinione conciliavit, se media nocte simul cum alia muliere

Nocte resplendere cubiculum, in quo excesserat.

Pallium eius in usum religuis habitum.

[illegible] conspexisse, in tali cubiculo splendidam é Caelo lucem refulgere vidisse, et iterum vidisse, testata est: et in testimonium aestimationis, quam de Ignatio conceperat, sibi pallium eius vindicavit, atque ad instar reliquiae usa est, cuius effectus salutares plerique insignis experti fuere.

Mulier in partu liberatur á mortis periculo.

In his recensetur mulier aegra, quae graviter vexata dolorum partus animam jam agebat; ad quam unice tali gradum effugiendum, via allatum fuit Ignatij pallium, et super eam extensum, cum subito qui fide plenam ac Christi famulo bene affecta erat partu feliciter in lucem edidit. Sed et altera mulier, quae acerbo gutturis dolore agitabat, tumore etiam totam gulam insuper occupante, unde ei salubris directionem imminebat; accepto á Margareta hujus pallij fragmento illud morbo applicuit, et Ignatij merita implorans, sanitatem protinus recuperavit.

Alia mulier in discrimine mortis constituta sanitatem consequitur.

Cum his, et alijs pluribus signis confirmata pia haec mulier, Margaretam Ignatium virum sanctum appellare non dubitaret, quidam ex nostris homo prudens aegre tulit, sanctitatis notam illam á

[illegible] ex nostris aegre tulit illum sanctum appellari

formam devorari, qui nondum sanctus á Sancta Sede Apostolica fuerat declaratus, quemque supra caeteros illius Sancti Coenobij nullo peculiari virtutis splendore insignitum fuisse, sibi persuadebat. Quamobrem dum semel hanc mulierem nunc de defuncto judicantem, eumque virum sanctum nuncupantem audiret, ita eum [illegible] zelum ut eam indiscretae pietatis arguerit, dicens: uterque sané [illegible] [illegible], dum indulgendo nimis affectui, proprium sanctorum nobis titulum Ignatium tribuere. Pontificia decreta vetant, aliquem ex defunctis quantumvis olim pietate clarum hominem sanctum appellare.

Anni Christi 1631.	Urb. VIII. 9	Ferd. II. Imp. 13.	Hieronymi Narniensis Vicarii Generalis. X.	Religionis 107.

nisi à Sancta Romana Sede fuerit antea sanctitatis titulo decora-
tus. Supersede igitur, bona mulier, & modum imprudenti tuae pietati im-
pone, neque deinceps Religiosorum aliis Capucinis unusquam sanctimo-
niae laude extollas. Cum fuit professus huius paranoris apud domi-
nam hanc feminam, aliunde satis instructa, Ignatius moritur plures
alios eiusdem cum ipso Regulae professores anteisse. Ille tamen
optimo Iure peculiariter eam corripuit: quippè nemo potest alicui de-
functo Sancti nomen affingere, priusquam Summus Pontifex ma-
tura eius vitae disquisitione praemissa, sanxerit, illum tali honore
honorari. Voluit tamen Deus huius eius zelum temperare, et acrem
meritorum Ignatii aestimationem menti eius imprimere. Cum enim
saeculo suo iacerent, ac in eas suavis sopor irrepsisset, in horto vireo glorie Igna-
peramoeno, quem Paradisum esse credidit, dormiendo raptus est, ubi tii incredulo huic communicata
Ignatium ineffabili gloria stipatum, & Solis instar caelesti luce ful-
gentem conspexit: quam visionem mulier recitantur, verumque esse dixit
per Orationem sidem de Ignatii meritis, ac beatitudine incertam
& proprio experimento edoctus, eam postmodum publicè praedicavit.

22 Vita ac gesta PP. FF. Jacobi à Prata, et Hyacinthi
à Valbertrano Sacerdotum.

202. Eadem hac epidemica vulneratus gloriosè vitam conclusit homo eiusdem Provinciae
Dei Jacobus à Prata, eiusdem Provinciae Cathalauniae Sacerdos Cathalauniae.
qui medentes ad eos perstiferis destinatur ingressus, in hoc charitatis vita P. F. Jacobi
obsequio mortem fortiter oppetiuit. Hic vitam in Saeculo innocentia à Prata Sacerd.
moralis penitus nesciam transegit: et Sacerdos, qui in morte eius Longaeva peccavit
fessionem eius generalem excepit, post gestionis affirmavit, defunctum mortaliter
nullam unquam labe mortiferam suam innocentiam foedasse, immo Sciens
eam multis aliis accepisse gratiis adauxisse. Eius que magis eius
puritatem commendat, licet viginti, & duos annos moras egisset in
mundo, nihil tamen unquam commisit, unde gratia Dei excideret.
Cum itaque integram ratem, tot annorum spatio, servat inter vorti-
ces, & varios huius procellas, sine ulla unquam mavis salvedine
navigasset, ac in media licentium Babylone, ut Jerosolymis, et in claus-
tro vixisset; arbitratus, inter tot discrimina haud satis tutam esse in-
nocentiam suam; statuit ad portum appellere; cuique intentione sibi
Capucinorum vitam, velut eximium praestitit, ad quam anhela vota eius vita Capucinorum
omnia collimabant. Anno probationis inhabitantis gratiae divinae eam profitetur
egregia dedit Specimina, quae illi Fratrum omnium benevolentiam
conciliavit. Hinc statim atque professionem emisit, Superiores commen-
dare. Hinc statim atque professionem emisit, petere à Provinciali, novum hunc pugi-
lum in visitatione quandam petere à Provinciali, ut suo exemplo calcar, et stimulus ijs
ad suis famulis aggregari, ut suo exemplo calcar, et stimulus ijs
praestigerat, qui in via perfectionis lento pede gradiebantur.

Anno Christi 1631.	Urbani VIII. 9.	Ferdinandi II. Imp. 13.	Hieronymi Ramiensis Vicarii Generalis	Religiosi 107.

[illegible] omnino ... ita vacabat, ut nisi deesset, ... nunquam appetere videretur. Solitudinis potissimum amor eum sui juris effecerat. Ut namque pyrausta genus quoddam insecti nequit extra fornacis ignes vitam propagare, ita neque Dei servus vel brevi extra Conventum moram ferre poterat. Etenim quando Superior ad aliqua pietatis obsequia praestanda extra domum mittebat, parebat quidem alacriter, & vultu sereno Praelati jussa excipiebat, apprime sciens Deum hilarem datorem diligere; sed post fideliter peracta negotia sibi commissa, ne momento quidem in Urbe, vel Castello degens, sui Cellulae amore abstractus, statim ad propria remeabat. 203

Abhorret a conversatione saecularium

Post persoluta in Choro debita quotidiana, quibus non modo exacte satisfaciebat, sed & plures alias fundebat preces, altaribus omnibus consuetas; omne tempus, quod illi supererat, post chori talis officiis dicabat. Quicquid ageret, illud omne erat in gratiam Conventus. At in eos solitus erat exclamare, qui male suam omnem industriam adhiberent, ut aliquid ingeniose effingant, unde sibi valeant saecularium animos conciliare. 204

Charitas eius in proximum.

Tanta pollebat prudentia in eis diluendis, quae ad conscientias pertinent, ut quamplurimi illum sibi in Confessarium eligerent; nec ullus unquam eum convenit, qui, si aliquas mentis perturbationes pateretur, congruum afflicto animo solamen non invenisset; simulatque nemo fuit licet doctrina clarus, qui post peractam confessionem, monitis eius tanquam oraculis patientem aurem non exhiberet. Cum enim omnes probe scirent, eum toto studio animarum videre, quanta habebat ipsius consilia; respondebat ille nihil sectabatur praeter eam perfectionem, ad quam singuli quique votis emissis indissolubili nodo obstringuntur. 205

Vir eximius in eluciandis iis, quae ad conscientiam pertineant.

Nimis arcta fuere septa nostri Conventus charitatis illius zelo, quo hic Christi servus erga Deum, & proximum aestuabat. Dei zelo contagiosi late sese per totas Regiones [illegible] diffunderet, lubens mori cum morte ... speculabat enim fore, ut pestiferis inservire destinaretur, & in eorum obsequio fortiter necem oppeteret. 206

Zelus eius in [illegible] ... animarum.

Hinc postea ad Provinciales literas misit, quibus eum orabat suppliciter ut sibi facultatem cum pestilentia infectis adeundi concederet. Cunctante Provinciae Praefecto hanc ei licentiam indulgere, ad tandem precibus importunis extorsit. Quia vero haec facultas non absolute, sed illa adjecta conditione concessa fuit, ut Fratri quandoque ... ad ministrandum pestiferis deputari posse, si necessitas id postularet; & tunc alii Fratres per suas charitatis munera ipso neglecto ...

Petit a Ministro Provinciali facultatem inserviendi pestiferis.

Anni Christi 1631.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. 13. Imp.	Hieronymi Narniensis Vicarii Generalis X.	Religiosi 107.

et febre, in quam talem incurrit, ut omnes solamine expers factus esset. Superior illum cautiorem fecisse, ac quidem illi differre, non omnem occasionem propriam vitam fundendi auferre; adjecitque in illo agere simul cum multis votorum fieri solere, in quo cumulus ny[illegible] facti praecipuus; ipse enim solo potiora munera dilectionis ergo [illegible] remanserit: quapropter suis cupiditatibus opprimemus, ac illum tempore opportuno mittemus ad serviendum aegrotis.

207. Hic videns, sui Superioris promissa cum non sortiri effectum, ad quem anxius anhelabat, male sibi ominari incipiebat, metuens, ne suo frustraretur intento, dum illo domi remanente, alii ex nostris lustrandos Pagos, & Oppida, suae charitatis erga lue contagiosa infectos argumenta omnibus admiranda exhibebant. At quadiam stetit polliciti: etenim invalescente morbo pestifero, cum ebullienter aegri petiissent, sibi a Capucinis praestari opem in Sacramentorum administratione, quia minor copia Ministrorum ibi inveniebatur, quam multitudo infirmorum exposceret; nostri Conventus Superior, ut vidit magnam esse messem, & operarios paucos, aegrotantium votis placidus acquievit: et Jacobum, qui omni spe iam pene exciderat optata consequendi, convenient, oris habitu in gestientis animi speciem composito, sic eum affatus est. Jacobe mi, constas ne tu adhuc in illo proposito, quod mihi toties significasti, videlicet infirmis peste jacentibus inserviendi? Vacatne animo tuo huic pietatis operi, cujus te desiderio flagrare pluries ostendisti, jam jam manciparis? Astant pro foribus Consules Oppidi, flagitantes aegrotis ferri suppetias, quos crudelis hic morbus agit in funera. Si assensum praebueris, illico ad hoc charitatis obsequium destinaberis. Hoc audiens Jacobus, tanquam alter Eliseus, qui ad vocem Eliae illum vocantis taciter regavitur est eum, deposito cumfero mors plenus, quod gerebat prae manibus, & utroque genu flexo, manu Superioris deosculata, rebus neglectis, quas in cella sua usui dedicatas habebat, recta vola in Lazaretum, ubi peste saucii jacebant, se contulit. Porro ex hoc tam celebri de Coenobio egressu satis superque ostenditur, quantus paupertatis amor seu interierit, qui nihil omnino secum deferre voluit, perinde ac si jam ex proximo sibi ad necem fortiter oppetendam apparet, ut in periculoso agone rerum omnium expers, possessione, simul & voto nudus cum nudo daemone decertaret.

208. Cum igitur indefesso labore, cibi ac somni incurius, aegris, quae ad salutem animae spectant, sedulus ministraret, peste etiam correptus fuit, qua illam diris suppliciis, glandulis, & anthracibus

Mittitur ad serviendum infectis
Fervens eius amor plus insigne.

Paupertatis amator

Somni parcitas

Anni Christi 1631.	Urb. VIII 9.	Ferd. II. Imp. 13	Hieronymi [illegible] Vicarij Generalis X	Religionis 107.

~~indigebant...~~ singulique conspectum Dei exercuit. Dum unus ex nostris Sacerdotibus perhumaniter ei omnia charitatis officia praestaret, Jacobus memor angustiarum, quibus caeteri tristiores premebantur, illum rogavit, ut alios potius adiuvaret, qui forte magis eius opera indigebant. Optaverat, hanc sibi gratiam concedi, ut scilicet die

Mors eius.

Dominica, qua Christus resurrexit, moreretur, & voti compos factus est; namque Dominica, sacris muniis instructus, post multos animarum manipulos in horrea Domini congregatos, ipse velut messor egregius, & fidelis, se stitit Domino messis, ut ab eo con-

gruam sui laboris mercedem, vitam videlicet immortalem acciperet.

Eadem Provincia Catthalauniae Vita P. F. Hyacinthi a Villalbertrano Sacerd.

Eadem tempestate lues Perpiniano infesta, quamplurimos e medio tulit, quibus opportune Fratres nostri subvenere, Sacramentis ministrandis, ac generose corporis vita prodigendo, ut illis animae salutem conciliarent: unde sibi, ac toti Religioni fortiter Populos illos obstrinxerunt. In hac palaestra virum fortem, & magnanimum se praestitit Hyacinthus a Villalbertrano Sacerdos, qui antequam in arena illam descenderet, emerita, & probata suae virtutis testimonia luculenta praebuerat. Vegeta aetate nomen Christo dedit; nempe viginti, & duos annos natus in Religionem ingressus, a perfecta sui abnegatione auspicatus est tyrocinium ponere, iuxta illud Redemptoris effatum: Qui vult venire post me abneget semetipsum, & tollat crucem suam, et sequatur me. Quicquid enim Novitiorum Magister ei praeciperet, aut exequi mandabatur, si res esset supra vires; aut si possibilitas afforet, illud cito citius adimplebat.

Obedientiae specimen egregium

In hoc argumento fuit perillustre specimen obedientiae, quod ille novus Tyro purgit exhibuit. Dum staret in media Fratrum corona, intuitus scorpionem, qui eadem Domum grave infestabat, horrore totus infremuit. Magister Novitiorum ea nactus occasione, tentare voluit, utrum Hyacinthus animum gereret ad obsequendum paratum: quapropter ei indixit, ut confestim animal illud deglutiret. Impendens sane fuisset indiscreta hoc iussio, et nunquam reprehensione digna: sed ut simplex obedientia sibi non usurpat iudicium, aut examen rei, quae iubetur; sic ille statim solo percitus obedientiae scorpium absque ulla laesione deglutivit, raro sane prodigio obedientia sancta profligante omne illud venenum, quod alioquin eius illius intestina sauciasset. Hoc dato suae virtutis specimine, anno inquietationis suum verleente vota solemnia emisit, quorum normam ita sibi omne dicavit animum, ut praeter eam obedientiam ultam, qui in eius videbatur.

Scorpionem solo parentes obedientia absorbet absque ulla laesione

209 (beside "Eadem tempestate…")
210 (beside "In hoc argumento…")

Anno Christi 1631.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. Imp. 13.	Hieronymi Marniensis Vicarii Generalis X.	Religionis 107.

ter indiret fecerat, nemo pauperior illo, vel asperior extiterat, unde eum
omnes inspiciebant ut exemplar, iuxta cuius specimen vitam compone-
re satagebant.

211 Paupertatis amore flagrans, eam quibuscunque modis potuit ex- Paupertatis a-
coluit. Quippe nihil omninò suis usibus habere voluit praeter ea mor.
pauca, quorum usus à Regulâ nobis conceditur. Omnia procul
à se fecit, & vendidit, ut margaritam caelestem, inclytam scilicet pau-
pertatem compararet. Porrò quemadmodum Rex Ochosias ex ve-
stimenti Eliae descriptione novit, eum esse Dei Servum, ac vatem
insignem: sic Hyacinthus habitu, quo erat indutus, suum erga rerum
omnium inopiam affectum prodebat: siquidem vestes eius stricta, bre-
vis, & despecta erat, ac rudi panno contexta, quam etiam undequa-
que tritam, & caesam adjecto panno veteri fulciebat. Cingulor quoque
filum [illegible] panni quo pallium eius constabat, quod toties tantis rupturis
recoctum conspiciebatur, ut in hoc suo amictu sincerum,
& genuinum egestatis symbolum repraesentaret.

212 Castitas eius vera indoles extitit solitudinis amor, quo per- Castitas ejus.
citus, non tantum foeminarum, sed & omnium saecularium, immò etiam
ipsorummet Fratrum conversationes: ~~quam~~ cum quibus rara illi erat con-
versatio, quantum poterat, fugiebat. Quippe arbitratus Dei, et ho-
minum frequentias non convenire: cum Deus animam ad solitudi-
nem ducat, ut ipsius cum eâ cor eius: omnes humanas conversationes
declinabat: saepius majora orandi, & meditandi spatia nanciscebatur.
Quoniam verò non est amara, sed suavis, ac dulcis Dei
conversatio, frequens erat Hyacinthus in oratione. Siquidem prae- Orationis assi-
ter horas à Religione orationi mentali, ~~aut~~ vocali praestitutas, duitas.
ad quas omnes prorsus conveniens, sicut omnes semper prae-
veniebat, diem, noctemque in contemplatione caelestium ac fere Somni parcitas
dentis [illegible] insumebat, eâ tamen cautione, ut à nullis ex
auditis, ad quae solent caeteri Fratres convenire, unquam deesset;
omnique apprimè sciens, praecuta exercitia debere communibus ce-
dere, ita suis vacabat exerciciis, institutis semper ab aliis, ut se
unquam à minimo charitatis, aut humilitatis munere dispen-
saret.

213. Circa sacrum Missae Mysterium tanta afficiebatur pietate, Erga sacrifi[cium]
ut inde nemo eum posset abstrahere, unde nisi charitas, aut Missae afficitur.

Anno Christi 1631.	Urb. VIII. 9.	Ferd. II. Imp. 13.	Hieronymi Narniensis Vicarius Generalis II.	Religiosi 107.

[illegible] necessitas erat, [illegible] [illegible] [illegible] intererat. Ipse tamen magna devotione Missam, non nisi jussu [illegible] [illegible] ad [illegible] celebrabat. Nunquam hujus sacrosancti Mysterij celebrationem intermittebat, licet illi longum ac perdifficile iter esset ineundum: immo die suae pietati [illegible], omnia fausta eventuros [illegible], [illegible], ubi [illegible] [illegible], eum, qui summo mane rem sacram [illegible], sibi Deus [illegible], illum comitem in itinere habere, sicque tutius ambulare.

Curatur eius — In virtutibus eius choro principes locum tenuit charitas, cuius ardore flagrans ad eum consumptus est. Etenim statim ac intellexit, Perpiniani multitudinem plurimam peste vulneratam perire; mira amoris ignis in eius corde accensus illud sic perculit, ut statim supeciore [illegible] [illegible], ut ei facultates [illegible] [illegible] [illegible] ministrandi, quos lues horrida depopulabatur. Attenta hujus valetudine infirma, diu haesit Guardianus, pependebat enim ne breve ministerium ejus, ac proinde parum [illegible] profuturum. Sed [illegible] tres amor [illegible], nunquam [illegible] ille [illegible] fine longiores, sed Provinciales Ministros [illegible], ut eius precibus importunis annueret. 214

Facultates obtinet insurmundi pestiferis — Obtento à Praeside Provinciae indulto Perpinianum pergendi; non valuit cohibere laetitias animi, qua gestiebat. Sciebat namque [illegible] profundere charitatis intuitu male habentibus ministrando, [illegible] esse, quae recta ad Caelos [illegible], qui durtaxat [illegible] perunguntur, qui suavé vocatibus Dei, et proximi [illegible] [illegible]. Itaque zelo salutis animarum praevalente, neglecta sui ipsius cura, velociter ad peste infectos se contulit. Cum pedem è nostro Conventu efferret, Guardianus opportuna ei suggessit remedia, quibus à morbo hoc epidimico sibi cavere posset: at ille caput [illegible], et subridens ait: superside quaeso, Pater, pharmaca, et electuaria profligandae hui contagioni magis idonea mihi commenta: quippe animo meo non credes [illegible] vitâ comite regredi. Vltrò animam meam pro hoc obsequio dicavi, à quo si superstes redirem, id mihi permolestum accideret; arbitrarer enim, meum ministerium Majestati Divinae minus gratum extitisset. Quapropter illa sola obsecro, ut mihi praebeantur auxilia, quae ad [illegible] [illegible] animae [illegible] [illegible] tuendam conducere possunt. Divinâ itaque gratiâ [illegible] generosé opus hoc arduum aggressus est sub omnes [illegible] 215

Recipit animo [illegible]

potiat, opes tam in corporalibus, quam in spiritualibus saepe in
festis reddidit subministrans. Non fuere vota eius irrita circa
mortem, quam in hoc devoto charitatis obsequio oppetere viden
ter optabat: namque post plures animas ad Caelum sua industria
transmissas, pestem et ipse contraxit, in qua perferenda hilarem a-
nimum semper ostendit, velut mente praesaga boni instantis;
quo ut frueretur, ineffabili gaudio exultans, animam exhalavit. Mors eius

23 Vita ac gesta P. F. Bonaventurae ab Agualata Sacerd.

216 Hyacinthi Comes in eodem agone fuit veteranus miles, qui Eadem Provincia
simili morte vitam conclusit, Bonaventura scilicet ab Agualata Cathalaunius:
Sacerdos quinquaginta quinque annorum, qui dum in eadem Urbe
Perpiniano sacra auxilia infirmis peste correptis suppedi-
taret, aeternam meruit lauream coronari.

Vita P. F. Bonaventurae ab Agualata Sacerd.

217 Cum florente aetate neque huic saeculo animum addixis-
set, sed ad poenitentiam mentem intenderet, de profitenda
vita religiosa tandem votum concepit, cuiusque hoc consilium
cum illustri quodam et praenobili viro Barcinonensi, qui et ipse
in meliorem sese frugem recipere cupiens, voto simili tenebatur,
confidenter communicavit; sed utroque cunctante Deo dare
manus, vidit Bonaventura in somnis, se tremendo Divinae Ma-
iestatis tribunali sisti, seriem peccatorum omnium texi, quae ipse
vita sane, eaque fere innumera animo suae salutis incurio pro[illegible]
petrarat. Cum non haberet ille, quod Iudici in sui defensio-
nem adduceret, et importune daemon instaret, ut iustus Iu-
dex latam sententiam caput eius diris devoveret, opportune in-
ter divinum Tribunal se stitit Beata Virgo Theresia, cuius
ille cultor erat eximius, quae delinquentis partes infelices mise-
rata fide sua oppignoravit, eum dignos fructus poeniten-
tiae facturum; huicque promissioni ferventer alias preces ad-
iecit, ut animum Iudicis illum torvis in oculis aspicientis
emolliret. Ex somno experrectus ad amicum illum Barcinonen-
sem illico se contulit, illumque interrogavit, vellet nunc
stare pollicitis de severioris vitae instituto capessendo. Respondit
ille, nihil temere agendum: quippe cito satis est, quod sat bene:
negotia esse vices, quae aevum productius exigebant, ac pro-
inde nihil esse, quod eum ad vitam religiosam citius amplecten-
dam urgeret. Huiusmodi moras ingratus habuit Bonaventura,
quia vita fugax saepius fallit eos, quibus spes longioris aevi

Conversionis eius occasio.

Sistitur in somnis divino Tribunali.

Anni Christi 1621.	Urb: VIII. 1	Ferd. II. Imp. 13.	Clementis Noriensis Generalis.	Religionis 107.

adblanditur, illosque poenis aeternis, dum rebus suis mature ca-
vere non satagunt, non raro addicit. Ut ergo suae salutem assecu-
In nostram religionem ingreditur. — ret, aeternum suo hic famulatui valedixit, nostrámque Religionem
licet quadraginta quinque annos in saeculo transegisset, in-
gressus est. Aetas haec matura non leves angustias patitur, ut-
pote ferens iugum Religionis austerae, cui à tenerioribus annis
non assuevit. Divinâ tamen aspirante gratiâ sibi inditum inhibuit,
& graves vivendi difficultates, in quas omnes incurrunt, qui
toto animo ad virtutes intendunt, expleto egregij tyrocinij anno
vota solemnia emisit, eaque perfecte toto reliquo vitae suae tem-
Socius Bonaventurae genio suo indulgens morte repentinâ vitam concludit. — pore adimplere studuit. Interim nobilis ille Bonaventurae so-
cius, qui vitam religiosam amplecti distulerat, dum genio suo
indulgeret, repentinâ morte dies suos conclusit. Quod ut in-
notuit Bonaventurae, suae vocationis gratiam attonitâ reverens
mente, Deo grates ingentes egit, quod ipsum à tenebris huius
saeculi, nexibus adeo misericorditer absolvisset.
Saepe solus in genua provolutus, haec ita Deum compellabat: 215
bat. Heu Domine mi IESV Christe, quibus ego tuas hanc grati-
am meritis unquam promerui, ut habitare in domo tuâ tum ti-
bi, & servis tuis fidelibus, qui portavere pondus diei, et aestus!
Quam alte de vocatione suâ sentiret — ego, qui horâ tantum undecimâ ad sanctam hanc vineam veni,
ut in eâ excolendâ laborem, eâ dignor vocationis mercede, quâ
illi, qui à vitae aurorâ se tuo mancipavit obsequio, consequuntur!
Totus Deo pro me facto: bis debeo pro refecto; quia nisi beni-
gnissima manus tua fauces occlusisset inferni, animam meam sa-
cerus ille draco, et immanis, qui me diu ob peccata sua gyris im-
plicuit, procul dubio absorbuisset. O quanti in inferno aeternis
obstricti suppliciis gemunt, et strident, quibus ego fui deterior!
Et tamen his, ô Coelos procul abiectis, mihi agendae poenitentiae
tempus indulsisti. Quid ego miser, & infelix homo, qui Iudam sce-
leribus ingratitudine paene aequavi, locum occupo in Religione, qui
devoto adolescenti integro vitae, sceleris que puro debebatur!
Impar ego donec vivam, bone IESV, gratiis rependendis pro
bonis, quae te miserante in ingratum hanc animam sparsisti in-
Contritionis exemplum. — finitae misericordiae singulare opus censeri debet, quod
in Religione, quae vera est domus Dei, mihi degere permit-
tatur, quandoquidem enormia crimina, quibus demeruit, digna
essent poenis, & suppliciis interminis, quibus in horrendo Inferni

Anno Christi 1631.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. Imp: 13.	Hieronymi Maniensis Vicarij Generalis 1.	Religionis 107.

carcere scelestissimi homines excruciantur. Cumque in hac medi-
tatione totus defixus maneret, erumpentes uberiori latices lacry-
marum eum inundabant.

219. Orationis amor sic Christi servum incesserat, ut ab eius usu sibi temperare non posset. Itaque licet importunus quaesitoris v-
mus excusaret, et defluente sudore toto corpore madens, vespe-
re ad Conventum reverteretur; pondere, quod bajulabat, humi
deposito, tacitus ad Ecclesiam perpergebat, orationis suffragio re-
medium aliquod menti, sive in varia objecta distractae quaeritu-
rus. Ante, et post Matutinum remotis arbitris solus in oratione
perstabat, ut sic tempus olim male consumptum redimeret,
et vitam retroactam perteximus; cordeamoris Deum revolveret, quem
a se tot annorum curriculo penitus ablegarat. *Orationis amor.*

220. Ingeminatae huiusmodi preces variis poenitentiis fruge- *Poenitentiae eius fructus uberes.*
vero Dei geminavere, nimirum vigilias, jejunia austera, flagella-
tiones atroces, quas quotidie in Ecclesia intempestiva nocte su- *Somni parcitas.*
bibat, et nocturno somno refrigerabat. Quamvis enim misericordiae Dei
fuisset, ei propitius, animam eius ab inferis educendo, sciebat tamen
esse iustitiae satisfaciendum; ideoque sibi ea supplicia decerne-
bat, quae illi meis poenitentiis acerba peccata dolo suggerebat,
ut perpetrata crimina poenis congruis elueret.

221. Barcinonam appulsus, ad Coenobium nostrum Montis Calvariae
pervenit, ubi advertit, aestivo tempore noctis permolestos
esse Tabanibus ibi degentibus; namque Ecclesiam, Chorum, officinas,
ac cellulas omnes infestantes, aculeis ac susurro illos qui-
escere non sinebant. Ut consideravit Bonaventura talem molestiam,
quae vere gravis evadebat, afflatus ingemuit: quippe genus hoc
muscarum se sinus etiam occultis insinuans, ingrato murmure
aures lacessit, faciei se affricat, et oculis, et quod unquam laby
homo expleret. nihil invenit importunum illi animali invenire
potest. Itaque arbitratus haec esse, seu intenso occasionem praetermittere se
petitam, statuit huic tormento corpus subjicere, ut sic aliquam
rationem divinae justitiae pro commissis delictis satisfaceret. *Cruciatu a culicibus non effugit.*
Dimisso loco quietis, cui ob longum iter, quod pridie confece-
rat, indulgere debuisset, alta jam nocte in furnus ades perve-
nit, ubi eius sentiens pene infinitam infestorum bigendi multitu-

Anno Christi 1631.	Urbani VIII. 9.	Ferdin: II. Imp. 13.	Hieronymi a Castelferretto Vicarii Generalis 3.	Religionis 107.

sine obmurmuratione, & hilari spiritu potest etiam supportare eorumque
diu multitudini commisit. At revera desiderio eius dictus hic cru-
ciatus cessit. Etenim visus statim de sensisse, copiam culicum eius
sibi factam fuisse, illos per turmas densissimas irruentes; con-
festim in ipsius carnem aculeos suos ad absorbendum cruorem anhelo-
ardore infigere. Post aliquod temporis spatium, resumpta sanitatem
viribus rediisse se credidit, ut corpori sibi, ut ingrata & priora
Somni privatur. tum sanitatem aliquod somno indulgeret. At dolor alius cum incessit,
unde, quocunque se verteret, veluti ignitis incenditur a venenatis
horum animalium punctionibus in carne accensis expenebatur.
Somni privatur. Hinc tantus eum dolor afflixit, ut non modo nihil somni capere
potuerit, sed insuper cruciata caro populi pulso humore plena
tota intumuerit, quod dum tangendo exprimere, atrocior inde malum
emersit: namque virus ex plagis emergens vitam demum com-
burebat.

Quantumvis grave fuerit hoc tortura, tamen eius dolo- 222
Deinde subit alia tormenta minor extitit. Etenim dum secunda moraretur, eidem poenae itidem
corpus exposuit. Cum namque Fratres nocte altius sopore obru-
eret, ille horrenda Dei judicia commemorans, corde visus est at-
tentius ad commissa quondam in saeculo scelera vindicanda sedu-
xit. Hinc toti patiendi desiderio accensus, sacellum Deiparae, in quo
nubes animalium huiusmodi reperiri adverterat, habitu exutus ac-
dactus ingressus, non impune hanc tulit audaciam; stupendo conter-
spiculis acribus exertis in illis acriter carnem. Scripsit olim Hie-
ronymus, Martyres quosdam constanter dira supplicia fuisse per-
Novum olim genus Martyrii. pessos; qui tamen melle liti Soli expositi ob dura apum & vesparum
in ipsos agmina irruentia, in crudeli hoc tormento defecerunt:
unde liquet immane esse tale supplicium, quod a Catholica Fi-
de viros antea probatos abducere potuit. Cum igitur Bonaven-
tura diro huic examini se in se, & diutius sese subiiceret, in-
de satis superque patet, eum divini amoris intuitu crucis, ut he-
rentia depositis, ut erratis compos poenae dedisceret, & ita animi
sui Christo pertantur plenitudinem ab omni macula deficeret.

Corporis vero his formam, quae ad eadem pendeant Christi cu- 223
Semper quae debeant esse fervidiores. ra; sibi semper similis erat, ubi erat respectabantur, unde ca-
lor in animo eius ad virtutes impetus excitaverunt. Quibus Bo-
naventura a provecta iam aetate sic respondebat; cum cum ad
moriendum medium tempus superest, oportet brevi hoc dierum spa-
tio, quod mihi conceditur, opera insigni exequi ac strenue
saepius laborare, ut sic annos iniquos, necdum anctiliter consum-
ptos

Anni Christi 1631.	Urb: VIII 9	Ferd: II. Imp: 13	Hieronymi Narnicensis Vicarij Generalis 8.	Religionis 107.

ubi aliquo modo redimere valeat. Hoc dicto clarè ostendit, non
esse Dei militiam instar illius, quam sæculi homines profitentur,
qui ingravescente ætate à militando absolvuntur; siquidem quò
provectior ætas ipsius erat, eò fortiora virtutis incrementa cum
accumulabat.
Quia infracto animo iugis orationis obsequio robur concilia-
224. bat, idcirco oneribus sibi impositis nunquam succubuit, immò
novis etiam adjectis, fortiùs semper operando, vitam conclusit. Quip-
pe sævienti pestilentiâ in Urbe Perpiniani crudeliter debacchanti,
à Provinciali Præfecto, ut mitteretur ad ministrandum infirmis eâ labe A Provinciali im-
correptis, repetitis precibus impetravit. Guardianus autem Minghi petrat facultatem
Provincialis accepto, Bonaventuram convenit, eumque admonuit, pestiferis inservien-
esse pro ipsius desiderio satisfactum, si in proposito aggrediendi di.
serviendi adhuc perseveraret. Hoc audito Christi Servus, præ
gaudio lacrymas continere non potuit, & genuflexus ruit in Supe-
rioris amplexum, affirmans, toto vitæ suæ decursu nullum unquam
nuntium lætius excepisse. Ad hoc itaque iter, seu iubilanti ani-
mo accinxit, & valedicens amicis discessurus ex sæculo, tanto a-
more Dei & proximi, ac tanto spiritus ardore loquutus est, ut
divinæ dilectionis incendio eos omnes accenderit. Qui namque
sacro illo igne ardebat, non poterat ex ore flammivomo nisi
flammas exhalare, quibus præcordia eius intima con-
flagrabant.
225. Huiusce incendij participes effecit similiter ægros, quibus
in omnibus tam ad salutem corporis, quam animæ spectan-
tibus indefessè aliquo tempore ministravit. Sed dum nimio
fervore manus hoc auspicaretur, eum alia lues invasit, cuius
lethale virus Deo placiter pertulit, in hoc charitatis agone Mors eius
animam exhalavit.
226. Virginis Dei Genitricis Immaculatæ cultor fuit eximius, a- Devotio eius er-
iusque obsequium omnibus, præsertim infirmis commendabat. ga Deiparam.
Puella quædam in Pago Vallis vivis degens, morbo quasi epi-
leptico afflicta, ictu in terram velut exanimis decidebat, nec-
non vigore unius brachij, humoris noxij affluxu, penè dissolutus
exhibebat. Eò appulsus Bonaventura, et ægram hanc puellam aspe-
xit, eius miseratus angustias, illi consuluit, ut per novem dies se
in Ecclesiam conferret, et ante sacram Beatissimæ Virginis imagi-
nem unam Rosarij partem devotè recitaret, eique pollicitus est illius
preces irritas minimè fore, sed integrâ sanitate domum redituram.
Ita rem gessit infirma Bonaventuræ hoc erga Deiparam Virginem
devotionem obsequium suggerenti, et fiduciâ plena sacras adijt ædes,
ubi post Rosarij recitationem Sanctissimæ Virginis ope sibi conci-

Anni Christi 1631.	Urb: VIII 9.	Ferd: II. Imp. 13.	Hieronymi [illegible] Vicarij Generalis II.	Religionis 107.

Sanatur puella paralytica

litis, derepente a pessima, qua patiebatur, infirmitate libera emersit.

24 Vita ac gesta Fratris Antonij a Prato Lacu

25 Recensentur plures eius virtutes.

Ende Provinciae Cathaloniae Vita F. Antonij a Prato Lacu.

Quomodo in Saeculo viveret

In eandem Perpiniani arenam generose descendit strenuus alter miles, nimirum Antonius a Prato Lacu, qui in omnium virtutum praxi exercitus, vitam, profectus manifestando impendens, Charitate summum cumulo perfectionis colophonem imposuit. Parentibus exiguae sortis prognatus, ab ipsis natalibus edoctus fuit carere bonis huius Saeculi, et contra mala acerba pati, assuescendo nudis pedibus ambulare, austero panno corpus tegere, et magno labore, et proprio corporis sudore sibi panem comparare. Nam quotidie ligna caedere in sylvis, ea in fasciculos aptata, suisque imposita humeris domum referebat. Sexdecim annos natus, sartoris artem amplexus, quinquennio exacto nomen dedit militiae, quam deinde post unius mensis deseruit, ac se se iterum primo sartoris exercitio mancipavit. 227

Austera fuit eius adolescentia

Quam austeram in paterna domo vitam fuerat auspicatus, eam quoque sibi constans, dum in sartoris aedibus moraretur, retinuit. Siquidem nudis in tabulis respitur cubabat, et longa inedia corpus conficiebat, ne copiosior cibus, aut potus faces Veneri ministraret. Utque memor esset passionis Christi, et praesertim flagellationis eius acerbae, rese flagris saepius excipiens, suae sic carni frenum imponebat, ne laxiores in amplius vitiorum incideret, quo huius aetatis incautae pedes solvuntur, nisi studiose coerceantur. Si quis illo praesente mali quidpiam committeret, ille statim velut cuiuscunque labis mortiferae osor acerrimus, congrua censura castigabat; unde nemo coram ipso incedens aliquid perpetrare, aut famae proximorum detrahere audebat, sed omnes, qui eius utebantur consuetudine, vitia, quae in praecordijs recondebant, astute dissimulabant. Ille denique alter Cato, adhuc adolescentulus egregia omnium illarum virtutum argumenta exhibuit, ad quae summopere aspiraverit. 228

Delinquentes arguebat.

Capucinorum vitam profitetur.

Arbitratus hic adolescens, Mundum non habere Coelos, neque solum semini illarum virtutum propitium, quarum a iuventute sua tyrocinium ponere inceperat, ad Religionis agrum ut pro instanti magis idoneum se contulit; Capucinorum Congre- 229

gationem

Anno Chri. 1631.	V. G. VIII 9	Ferd. II. Imp. 13.	Hieronymus [illegible] Vicarius Generalis 2.	Religionis 107.

...ationes ingressus, animum suum ad perfectam regularis observantiae studium sedulus intendit. Contemplatus altissimae paupertatis Paupertatis amator.
zelum esse quasi tesseram, quae nostram Religionem discernit ab aliis, de illa observanda maxime solicitus fuit. Coquinae munus exercens, parca manu igni ligna admovebat. Colligebat humi derelicta virgulta, ramos et lignea fragmenta, quibus ad ignes accendendum ut paupertatis amatius, et usus impiger, utebatur. Novum habitum numquam deferre voluit, sed nudi pannos veteram vestes reficiens, hoc modo se pauperem esse non solo affectu, sed etiam effectu abunde testabatur. Non poterat sibi a correptione temperare, si aliquando videret Fratres vel laicos in domorum aedificatione, in victu, aut vestitu contra dilectam paupertatem delinquere. Nempe arbitrabatur, nostrae Religioni datam fuisse primum hoc munus, aemulari scilicet extremam illam omnium rerum inopiam, quam Christus in hoc saeculo agens animo perpessus est; ad hoc illam studium omnes Seraphicae Regulae professores hortabatur.

230 Circa votum obedientiae eandem quoque curam adhibuit. Quid Obedientiae rigy
enim praeciperet ei Superior, quantumcunque foret difficile, illud omne sine discussione hilari semper animo exequi conabatur. Nemo illum vidit unquam, obsequium suum negotiis etiam operosis ei iniunctis detrectare. Cuius animo penetraverat, obedire more omnibus abdicatis, viam esse ad perfectionis apicem compendiosam; itaque mente ratum ac fixum hoc habuit consilium, ut etiam opere, ~~nimium~~ celeri cursu, quae illi a Superiore iniungebantur, adimpletione, illud exprimere satagit.

231. Extat nobile quoddam huius Viri apophthegma circa votum Obedientiae ubi
obedientiae, videlicet illos duntaxat in Religione conso- fidas; ac inobedi-
latione vera gaudere, qui Superioris arbitrio se totos com- entiae damna
mittunt. Nam licet quandoque his suo deesse officio, attamen certissimum est, vices eius Deum abunde supplere, uberem obedientiae magna animi voluptate rependendo: illos vero, qui se Dei regimini contra votum obedientiae subtrahunt, ut proprio ductu vivant, inquietam, atque omnis fere consolationis expertem ducere vitam.

232 Doctrinae suae praxim eximiam ostendit, quando in Conventu nostro Pratensi, ubi de familia degebat, Guardianus eum quotidianis poenitentiis, iisque rigidioribus plures menses exercuit, quorum spatio

alacriter in suo proposito constans sibi extitit; Superior siquidem

Patientia eius eximia

sanguinis Antonium lacessendo, ipso vero onera a Guardiano sibi imposita, laeto semper animo bajulando. Molestiam tulere Fratres

Zelus indiscretus Superioris

indiscretum huius zelum Superioris, et cum Ministro Provinciali sedulo visitationis causa appulso plures de illo querimonias texere non destiterunt, dolentes, quod virum omnium virtutum laude illustrem tanto haberet despectui: at nulla querela fuit ab ore Antonij audita, qui secus de suo Superiore bene sentiens, ipsius intentionem non modo approbavit, sed et miris laudibus exaltavit. Provincialis conscius meritorum, ac virtutis Antonij, censuit, eius sententiam esse viri magis patientis, quam dolentis; ideoque Fratrum aequitatis iudicium, inter priuatos parietes acriter Guardianum corripuit, et ab eius obedientia ad alium Christi servum transtulit, nescius quare id Provincialis fecisset, et moerens, quia illa translatione Magistri [illegible] [illegible] uberiorem profectum adimebat.

233 Didicerat ex Christi Passione crucem exsculpere; namque saepe

Devotio eius erga Christi passionem

per meditabatur angustias, quas rerum omnium Moderator gratia hominum acerbissimas pertulit. Et ne quando graues illae aerumnae mente eius exciderent, Passionem Domini nostri JESU Christi secundum Joannem, quam memoriae mandarat, quotidie recitabat. Quamvis enim magnum in studium litterarum animum intendisset, linguae tamen latinae tales notitiam nullus adeptus fuerat, ut Psalmorum, et historiae Passionis Domini arcana intima penetraret.

234 Tanta pietate erga Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum ferebatur, ut quaecunque momenta suis muneribus quaesitis eleemosynarum, et janitoris subtrahere poterat, illius adorationi ante Altare maius provolutus impenderet. Pietatis huius intuitu hoc cavebat solicite, ne terga verteret loco, in quo Sanctum hoc pignus diuini amoris propabat; unde sedens ad mensam sic se aptabat, ut faciem Ecclesiam versus dirigeret, et etiam in cella fratrum sic composuerat, ut supinus super [illegible] in lectulo conversus ad eas corpore, adorare valeret: in itinere quoque cum ad Pagos, et Capellas diverteret, statim ad Templum pergebat, ut ibi Augustissimum Sacramentum veneraretur.

Stupebant

Anni Christi 1631.	Urb. VIII. 9.	Ferd. II. Imp. 13.	Hieronymus Narniensis Vicarij Generalis X.	Religionis 107.

235. Stupebant Fratres, cum de divinis loquentem audirent, quia sciebant libros omnes, et Theologiam praesertim et olim inspexisse, et doctiores quaerebant ad invicem, unde huic viro tanta doctrina, cum literas nunquam didicisset. Consij vero vitae eius, et orationis assiduae, fatebantur, Antonium ab ipso Deo scientiam omnium largissimo fonte sapientiae hausisse, quam aliis communicabat, procul dubio exhibisse. Assiduitatem illa Deum animo semper, et ore versandi, jugesque eius praesentiae sic alte menti huius Viri perfecti insederat, ut nullius rei etiam permolestae eventus illam posset a Dilecto intuitu detrahere. Propterea si in genere aliquid offendiculi incurreret in Conventu, vel extra, quod illi etiam non tenuem plagam inflixisset, ut non raro ei contigit, statim oculis ad Caelum erectis istas voces proferebat: Te Deum laudamus; siquidem aerumnae, ac dolores divinas laudes eius animo testificabant. — Sermones eius admirabiles. — Assuetus erat Deum laudare in omnibus.

236. Amoris erga Deum argumenta fuere voces, quae ex ore illius resonabant, et opera ab ipso exantlata, satis superque pium eius affectum indicantia. At ille suo amori quidquid deesse arbitratus, nisi pro Christo fortiter mortem oppeteret, quibuscumque potuit modis, ut ad oras Infidelium mitteretur: sperabat enim se, propagando fidem martyrij laurea consequuturum. Licet vero pluries repulsam passus fuerit, non tamen spe excidit, nam quis fallere potest amantes! Cum enim hic Christi Servus, totus Dei, et proximi ardens amore, statim ac intellexit, in Urbe Perpiniani pestilentiam grassari, ibique perire hominum greges, quibus ut ministrarent Sacramenta, Fratres nostri quadam aemulatione zelo charitatis periti, sese suis Guardianis offerebant: hanc nactus occasionem, martyrij desiderio, quo flagrabat, propitium Provincialem Ministrum sequius enixe rogavit, ut ad ministrandum pro suo modulo infirmis destinaretur. Non potuit pati Provinciae Praefectus, tot tantisque eius preces irritas esse, ideoque zelum eius ipse quoque sua salutem comprobavit. — Destinatur ad serviendum infectis.

237. Antonius itaque obtenta hac facultate diu concupita, ponendi scilicet animam pro suorum proximorum salute, ne mora interjecta eam rescinderent, illico se contulit Perpinianum;

1422

ubi à Superiore loci accepta benedictione, cum de gratia, quam à
Provinciali Ministro impetraverat, certiorem fecit. Respondit
Guardianus, se nihil habere, quod facultati à Provinciali Præfe-
cto concessæ opponere valeret, sed ne quid minus prudenter
in illo negotio ageretur, tempus opportunum esse pro illi opem
existimandam. Spes dilata Pii Fratris animum afflixit, quippe vi-
tam pestatam, optabat eam citò cuius profundere. Dum igitur

Infirmis opem præstat.

tempus idoneum, ut ad peste infectos accederet, præstolaretur
suus contagiosa unum ex nostris Fratribus in eo Conventu de-
gentem corripuit, cui confestim ab aliis segregato Antonius
ministravit, eundemque deni extinctum suis humeris impositum
defossus tumulo commendavit. Eo avulso, protinus Fratre alio

Duos ex nostris peste infectos in humeris suis sublatos sepelivit.

eadem lue pestifera, pessimè exceptus est in cuius gratiam Christi
famulus suam omnem contulit opem, sed neque illum à morte
vindicare potuit; quare hunc etiam interemptum, nullo sibi a-
scito comite, sepulturæ sepelivit. Gliscente morbo, febris hac vice
tertium alium Fratrem invasit, cui dum Antonius ministraret, & ipse
pestem contraxit. Quamvis graves, & acres soleant esse dolo-
res, quos pestilentia iis, quos corripuerit, infligit; ille tamen
nullis cessit angustiis, sed suo more benedicens & laudans
Deum, æquo animo omnia tulit tormenta, quibus fuit affli-
ctus. Cum Sacerdos missus ad excipiendam eius confessionem,
dum ille adhuc aliquod vivus [illegible], ad fenestram cellæ, quæ
hortum respiciebat, pervenit, ibique Sacerdoti in horto stanti
peccata sua confiteri incepit. Dum itaque varij ex fenestra
[illegible] sua [illegible], atque cervus, totus lacrymis madens, in confes-
sione exprimeret, in Christo, flagrans eius amore, placidus ob-
dormivit.

26 Pluribus signis, ac prodigiis vivens à Deo decoratur.
In historia huius viri perfecti plerasque signa, ac prodigia 238
recensentur, quibus cum Deus efficere voluit, ut quàm grata ei es-
set anima Antonij, liquido pateretur. Invisit aliquando pue-

Puerum hernia laborantem sanat.

rum nomine Felicem Binel, qui peritonio relaxato, magna visce-
rum mole in scrotum decidente, præ doloris vehementia mortem
extremi brevi tempore portendebat. Filij [illegible] angustias inge-
miscens pater, rogavit Antonium, ut quam posset præsentaneam opem
citò inferre dignaretur. Ille arbitratus, posse fidei potius aliquid
addere precum suarum subsidio, oravit pro ægroto, ac ipse ratio-
ne [illegible] viscera pristino loco restituit.

Emmanuel

Anni Christi 1631.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. Imp. 13.	Hieronymi Narniensis Vicarii Generalis 8.	Religiosi 407.

239. Emmanuel [illegible] puer oppidi Riguardi, dum equo calcitranti
veheretur, ad prominentem [illegible] statim allisus est, quâ
collisione totum illi corpus intumuit, ita ut penè exanimis in [illegible]
terras ubi delatus fuerit, ubi Deo sic disponente, Antonius
cum pueri matre piâ foeminâ loquebatur. Illa filii conquesta
spectaculo penè exanimis facta, Christi Jesum deprecata est,
ut nato misereretur. Dehortavit primò Antonius hoc factum
aggredi, ne aliqua vana gloria aura illum afflaret, sed urgente
afflictâ matre, manum extendens, puerum tetigit dicens: Je-
sus Christus tibi medeatur. Hic prodigioso cursu decepen-
te puer [illegible], et [illegible] membrorum omnium usu, usus ut
prius, et alacer illicò ambulare cœpit. — Puerum [illegible] sanat.

240. In villâ Pratae, pauper puella paralytica, cui nomen erat
Speciosa, videns, Medicos non posse suis remediis paraly-
sim hanc dissolvere, ad Antonii rectitudinem confugit, eum o-
nixè deprecans, ut vellet Majestatem divinam pro decumben-
te filia exorare. Annuit ille desiderio matris, precibusque — Paralyticam sanat
Deo pro sanitate adolescentulae obtulit, quae ab illo momento — restituit
melius habere cœpit, licet à Medicis eius salus desperata
esset. Et tandem perfectam incolumitatem consequuta est.

241. Spes Erapa degens in villâ Pratae, graves coliti angu- — Foeminam à [illegible]
stias perpessa, Dei Servum consuluit, qui gravi illi [illegible] dic pro [illegible] sa-
nullum aliud remedium, praeter salutare signum sanctissi- — nat.
mae Crucis applicuit. Atque medicamento caelesti afflicta
foemina ab omni aegritudine liberavit. Cum itidem hae Ma-
trona dolore capitis tam acerbo divexaretur, ut die, ac no- — Acutissimum ca-
cte ab eiulatu cessare non posset, misit ad Antonium, qui [illegible] — pitis dolorem sa-
tim aegram invisit, eamque sic affatus est: ô filia, si meo — nat.
pharmaco uti sustipes, jam prorsus omni capitis dolore ab-
scisset. Ego enim cum alicui morbo celerem medelam desidero,
ad psalmum De profundis confugio, eoque simul cum aliis
precibus recitato optatam consequor sanitatem. Hoc dicto ge-
nibus flexis tantisper oravit, deinde altâ voce psalmum pra-
fatum dicens, illam à vehementi, quem patiebatur, dolore
vindicavit.

242. Ibidem quaedam mulier tres filios viderat immaturâ mor-
te praereptos. Etenim statim ac factum in lucem ediderat,
infans, in dissolutionem membrorum omnium incurrebat,
et brevi decurso tempore marcerrebat. Post hos è medio
sublatos, quartum peperit, qui eodem similiter morbo la-

Anni Christi 1631.	Urbani VIII. 9.	Ferdinandi II. Imp. 13.	Hieronymi Castilionis Vicarij Generalis 1.	Religionis 107

~~tercera cepit, id eique mater huic filio similiter mortem~~ veri-
ta, ad nostrum Conventum fide plena accurrit, & humili-
ter, ac devotè janitorem rogavit, ut Antonium vocaret, cui
enarratâ morte trium infantium, dixit eum, quem sinu ge-
stabat, quartum esse, cui simile periculum imminebat. Ne-
quaquam, inquit Vir Dei, hunc hic filius vitam eâdem
morte concludet, immò vivet, & longo tempore huius in-
cir urinâ fruetur. Hoc dicto, post brevem præmissam
orationem illum Crucis signo præmunijt. Puerus elapsis
aliquibus mater denuò convenit Antonium, eique præmu-
lum ostendens multò peiùs, quam antea laborantem, ait:
heu Pater, infeliciter perit infantulus, cui felici præsagio
incolumitatem prædixeras: tuis quaeso precibus salvate,
ut omini facta respondeant. Ille verò novus prolixioris
futuram pueri sanitatem asseruit, præcepitque Matri, ut
Missam celebrari curaret in honorem Sancti Fructuosi,
cuius ibi magna vigebat devotio. Obsequuta parens sui
directoris consilio, hac devotione filio suo sospitatem
conciliavit. Quodque fidem auxit, hanc gratiam Antonij
meritis malè habenti puerulo concessam fuisse: cum mu-
lier semel, & iterum peperisset, uterque infans eodem
morbo, quo tres priores filij fratres jam cesserant, non
multò post nativitatem decessit.

Antonia Theodora Pirtus degens, deformes colli tumores 243
ad instar magnarum glandium habebat. Suspicata, deformita-
tem illam à maleficio alicuius foeminæ invidiâ sibi provoca-
tam fuisse, ad nostrum Conventum accessit, & fratri nostro Antonio
tumores, quibus ægrotabat, ostendit, indeque ei suspicionem
aperuit. Christi servus eius miseratus angustias, illam Cru-
cis signo benedixit, statimque tumores omnes evanuit, quæ
Antonia comites deturpabat.

In eodem loco Antonius Leyto dies quadraginta tracs 244
egerat, quibus nullâ peritorum industriâ cibum continere
potuerat, ideoque hora ei extrema imminebat: quicquid e-
nim alimenti ipsius stomacho ingerebatur, illud omne insti-
mis paulò post egerebat. Dictus Antonius ad visitandum
ægrum; dans ei uva, & eundem signo Crucis benedicta mini-
strauit

Paralyticus sa-
nat.

Deformes colli
tumores sanat.

Infirmum à mor-
tis faucibus eri-
pit.

Anni Chri. 1631.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. Imp: 13.	Hieronymi Montiensis Minist. Generalis 2.	Religiosi 107.

fraeuit, quae aeger afficiebat, nec, sicut prius solebat, exarmat:
sicque brevi sanitatem adeptus est.
245. In eadem villa insigni prodigio curata fuit mulier
quaedam nomine Spes Balaguera, cui pectus novo humoris
afflatu ita intumuerat, ut Medici decrevissent, nullum tali
morbo esse, nisi praevia facta incisione adhibendum. Ut
audijt infirma, suum pectus esse velut dolium terebrandum, Infirmitatem
tali horrore contremuit, mortemque magis, quam vitam longissimam
desiderare coepit. Itaque neglecto Medicorum consilio curat.
Antonium convenit, cuique enixe deprecanda est, ut precibus
ad Deum effusis illi sanitatem, quae exciderat, obtinere satageret.
Annuit votis eius Vir Dei, et signo Crucis adhibito
foeminam integrae sanitati restituit.
246. Ibidem Hyppolita Serradel filia octennis ardua se Febres mali-
bri urebatur, cui lividae accesserant maculae, quae dum languam innat.
borantis febre cutem inficiunt, mortis pessimum portendunt.
Antonius, sic decernente Deo, ad hanc domum appulsus,
inspecta infirma, fudit pro illa preces, quibus expletis,
eadem hora omnis febris extincta est, et postridie puella
integram incolumitatem adepta. Ceterum adijt, gratius im-
mortales Christo Domino redditura Contra mitis beneficij
particeps facta fuit filia Clara Campta, quae praeter Febres cum deli-
febrile incendium mente etiam exciderat. Decennis erat rio extinguit.
haec puella, et morbo ingravescente sibi mortem instare, sub
superique spondebat. Missus ad illam invisendam Antonius
adhibito usitato precum remedio, ita eius hunc morbum pro-
fligavit, ut adolescentulae sanitatem nulla interjecta mora
conciliaverit.
247. Praefata Hyppolita Serradel praeter oculi jacturam, quam Foeminae à pe-
timebat ob lethi furoris affluxum, a Medicis posito intolerato jacturam
ligens sibi gravia dementiae pericula imparare, maerore confi- oculi, ac insanae
ciebatur. Quod ad appulsum Antonij, hanc omnem inquietam dementiae liberat.
delevit, affirmans, eam brevi sanam fore. Cum itaque solitas
preces pro devota hac foemina recitaret, oculorum ac certam
sanitatem illi impetravit.
248. Dum Praeta Anna Bertrana per partus dolore pene a- Pariens à morte
nimam ageret, ad illius domum accersit Christi servus, funemque liberatur.
solvens, quo praecingebatur, illum parturienti applicuit, iussitque
afflictam bono animo esse, affirmans eam, priusquam ipse ad Con-
ventum appelleret, foetum feliciter in lucem editura. Sed licet

Anni Christi 1631.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. Imp: 13.	Hieronymi Vitanij	Natriensis Generalis 8.	Religiosi 107

pugnari [illegible] esset Antonij [illegible], habebant tamen assistentes, nec [illegible]
dicta eius dubie propria audiebant, videntes agrotam morti ap-
propinquare. Attamen ille fores Cænobij [illegible] attigit, cum Anna
[illegible] instanter, omni morbi dispositione [illegible] ingenti
prodigio [illegible], erecta est.

Florentina Gazzeta eiusdem loci Mahona, [illegible] pane [illegible] 249
[illegible], aciculam deglutijt, quæ in transversum alte eiusdem gulæ
adhæserit, nihil omnino proficientibus Medicis, et Chirurgis, qui
ad illam curandam fuerant vocati, esto leves, ac subtiles in fauce
eius forcipes [illegible]. Interea mulier octo ferè integris
diebus absque ullo [illegible], metu mortis [illegible].
Sed quod Medici non potuere, hoc perfecit Antonius: namque
[illegible] [illegible] gutturi [illegible] compressit, quo [illegible]
[illegible] vires colligens aciculam expuit, ac [illegible] sanitati pri-
stinæ [illegible] fuit.

Eius precibus acicula transversim gulæ hærens expuitur

Paula Evandera Pratensis [illegible] filiam habebat, quæ, febre 250
[illegible] totis [illegible] exarsit, erat velut exanguis. Respiratio
[illegible] vias [illegible] [illegible], [illegible] solo ipso [illegible]
[illegible]. [illegible] in [illegible] medicinæ sua
pharmaca [illegible] Medicis, omnem eius curam abjecerant, [illegible]
affirmans, puellam infirmam nullo remedio [illegible] posse [illegible].
Cum mater præter stares pro foribus domus suæ sinu gestans
filiam pene morientem; Antonius ille præteriens [illegible]
hoc spectaculo ad misericordiam commotus est, quapropter [illegible]
[illegible], quod [illegible], ægræ puellæ, [illegible] nullo ar-
[illegible] potuerat, porrexit [illegible], [illegible] filiæ, [illegible]
panis [illegible]; [illegible] hoc pharmaco [illegible] [illegible]
[illegible]. Puella, quæ cibum omnem fastidiebat, totam [illegible]
illius panis [illegible] deglutivit, et eadem hora, illa quæ ce-
leriter [illegible] ad mortem, [illegible] sanitatem recuperavit.

Tabescente puella sanat.

Præterea etiam Mathæi Raphaelis Albrecht filia [illegible] 251
infirmitate longa [illegible] ferè [illegible], [illegible] [illegible] croci colore tin-
[illegible], et præter morbum regium, mandibulam inferio-
rem [illegible] tumor [illegible] agitabat. Medicis pluribus [illegible]
frustra adhibitis, [illegible] parens ad Fratris Antonij saluta-
rem opem confugit, eamque sensit beneficam. Etenim [illegible]
ille [illegible] capiti puellæ imposuit, [illegible] exiguit [illegible]
[illegible] vivam, et [illegible] alter [illegible], [illegible]
sanitatem adepta adolescit.

Morbum regium sanat.

Iter.

Anni Christi 1631.	Urbani VIII. 9.	Fratris Joan. Hieronymi Narniensis 13. Vicarii Generalis I.	Religionis 107.

252. Hoc agente Antonio diverterat apud Parochum Sancti Petri villae
Frontis Dioecesis Vercellensis: ubi cum longo itinere defatigatus ad re-
fectionem cubiculi ascenderet, incaute in lagenam vitream vino plenam
impingens, eam dejecit. Atrium subjectum, unde talis amphora de- Lagena vini con-
ciderat, altitudinis quadraginta pedum existeret, & pavimen- servatur admirabiliter.
tum cui fuerat allisa, durum esset, ac lapidibus stratum, nullum
tamen ex illo casu detrimentum passa est, nec una quidem gutta
vini effusa. Perrexit unus ex domesticis domus, ut lagenam
de terra elevaret, illamque sartam tectam absque ulla provisi-
one inveniens, clamare coepit merita Antonii, cujus anima
ita Deo erat accepta, ut talia prodigia, ac portenta operaretur.
253. Cum Pragae sua in patria tot signa, ac mirabilia ederet, ut
importuna Plebis devotione quies mentis ejus perturbaretur, ti-
mens ille, ne si garrula fama nomen ejus divulgaret, labes ali-
quam vanitatis cordi ejus inureret, annuente Superiore, ab illo
Conventu discessit, & alio transmigravit.

Spiritu Prophetiae à Deo cohonestatur.

254. Inter alias praeclaras dotes de Caelo in illum illapsas, non fuit
postrema prophetiae gratia, qua illum fuisse conspicuum, pluribus
constat argumentis. Eo Pragae commorante, mulier quaedam
nomine Clara de Cavillis nobili genere nata illuc appulit,
& in publica festivitate in foro choreas, ac chorus ducit sal-
tusque more Bacchantium. Res illa insolita ad Antonium de-
lata fuit, qui penitus vultu fatidico, indignanti ore has vo-
ces emisit: vae vae tibi Clara, namque dies tuae mortis instat.
Erat illa mulier genio indulgens vegetae aetatis, ac optima va-
letudine fruebatur: at elapso vix mense fatis cessit, sicque
sua morte Christi Servi praesagio fidem conciliavit. Ipsa
mortua vir ejus nomine Hugo homo potens, ac nobilis
vitae sic dissolutae agere coepit, ut effrenis ejus vivendi li-
centia Pragensibus petra scandali evaderet. Hoc audito An-
tonius, qui Clarae mortem praedixerat, prius quoque fatum
ejus conjugi imminere prophetavit. Cum namque plures de
illo querimonias ferrent, cavsantes, cum non modo proprium
salutis inimicum esse, sed & insuper aliis vita sua iniqua
viam ad interitum sternere, dixit Christi Servus: male profe- Praedicit mortem
cto suis consulit rebus infelix hic eques: agit enim pessi- cuidam nobili
me vivendo, ut praevalente ei inimici vindice gladio pereat. effreni.

Anno Chri: 1632.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. Imp: 13.	Missionum Romanae Vicarij Generalis 5.	Religionis 107

-tur. Needum mensis evolutus erat, cum Hugo Pratae ingratus, u-
bi sicut multos offenderat, ita plures vitâ suâ insidiatores
habebat, ab his deceptus, dicis, quos turpiter in offensi Divinae
Majestatis impenderat, repetitâ, et indecorâ morte conclu-
sit, ut plerosque, quorum animos pessimo suo exemplo ae-
ternae damnationis obnoxios fecerat, profuso demum san-
guine parentaret.

Jacobus Roca, qui Pratae morabatur, rogatus fuit à Ra- 255
phaële Roca suo consanguineo, ut è sacro fonte natum
ipsi filium levaret. Annuit ille magno ducens honori, propin
quo suo pias hoc obsequium reddere: at post triduum à baptis-
mo dies puer extinctus est, hacque suâ praecipiti morte u-
trumque parentes ingenti tristitiâ affecit. Huius moero-
ris acerbitatem Antonius noster leniri desiderans, Patrem
simul, et matrem convenit, illosque his verbis affatus est. De-
ponite, quaeso, illam animorum afflictionem, quae vos angit ob
filij dilecti jacturam: non enim amisistis infantulum, sed eu
praemisistis in coelum, ubi ille ipsâ sui ingressus, eam gratiam
Patrino Jacobo, et uxori eius obtinuit, quam illi hactenus
impetrare non potuere. Quippe tribus jam annis ab eorum
matrimonio elapsis ob maleficium, quod cor ligabat, nunquam
fieri potuit, ut alter alterius se sisteret obtutibus; sed statim
ac puer in Coelum evolavit, ipsum sui transitus horâ mutuam
eis benevolentiam impetravit, et implicita, ac stricta diu
daemonis vincula suis ad Deum precibus eodem momen-
to dissolvit. Intellexit Jacobus à Raphaële totum hunc
successus eventum, et reperit ex digestâ singularum rerum
praeteritarum, et praesentium serie, ea Antonij dictis omnino con-
cordare.

Praetereis Ad Oppidani Jacobi Pomi cognata in certu 256
mortis discrimen horâ sui partus, quem difficillimum sem-
per erat experta, incurrebat. Cum ergo novum esset edituro
foetum praegnans hoc mulier, et parturientium praevia vi-
rorum tormina jam sensisset, Jacobus ipsius cognatus ad no-
strum Conventum protinus advolavit, ac praecipiti comparationis
sono satis indicavit, esse grave negotium, quod eum urgebat. Re-
serato ostio accivit Antonium, cui prosternens sua proximaque pe-
ricula enarravit, illumque rogavit, ut eam totius familiae prae-

cum

Quadam occulta manifestat.

Periculum partus faelix feminae semper olim periclitanti.

-tibus quantocyus commendaret, siquidem jam mensa cum mo-
re ob vehementes, quibus angebatur, dolores turbabatur. An-
tonius blandè hunc virum excepit, eumque consolatus, precum
suffragia, quae petebat, repromisit. Deinde iussit, illum bono
animo esse, quia futurum erat, ut conjuncta ederet partum
antequam inde discessus domum eius ingrederetur. Hoc nuntio
lætus Jacobus ad parturientis aedes accurrit, & eo pante
in limine domus, mulier incolumis parturivit.

257. Francisci Ercopes filius natu major in ultimo agone con- Praedicit sani-
stitutus, animam de momento in momentum erat acturus. Con- tatem pueri in
sultus super ea morte Antonius, dixit illum victurum, li- extremo agone
cèt diversum valdè putarent Periti omnes de eo tulissent. Jux- constituti.
ta Vatis huius oraculum convaluit puer, Medicis ingenuè
fatentibus, illum vice suae artis praesagia à consueto verita-
tis tramite deviasse.

258. A Conventu Vincensi vocatur aliquando Prelatus, ut sanita-
tis gratiam cuidam aegroto suis precibus obtineret; invisit uxore-
pietati Francisci Ercopes, quae diuturno malo oppressa jacens
in lecto de sanitate recuperanda parum solicita erat. Quippe
arbitrata, diem sibi extremum imminere, Dei arbitrio se totam Mulieri sani-
commiserat. At Antonius eam ab hoc errore revocavit, docens tatem, sibi vero
illam brevi fore sanam, se verò non multò post moriturum. Li- mortem praedicit.
cèt valetudo amborum valdè dispolor esset, & videretur falsum
praesagij absolere; obstare tamen non potuit, quin omen suum
sortiretur effectum. Namque Antonius prior luce consequiorum ve-
xatis ministrans, generosè animam exhalavit.

259. Quaedam Praelevensis Matrona nomine Ester Bolaguera ha-
re ut suas delicias unum gratia pulchritudinis infantulum educa-
bat, qui nondum secundum à nativitate annum compleverat, e-
umque sic deperibat, ut anxia, ne quid mali ei contingeret, tota
astas omnia timeret. Dùm Antonius ad pias hanc foeminam Praedicit mortem
visitationis gratiâ accessisset, advertit, eam supra modum erga infantuli ad-
suum hunc filiolum amore affici: quapropter ut nimium huc-
diligenti consuleret, sic eam compellavit. Erras, domina, & ni-
mis graviter, arbitrata, te diu hoc infantulo fruituram. Non
solo, sed Coelo puer iste natus est, cuius firma valetudo, &
vultus elegantia tibi imponunt. Decor faciei eius brevi ex-
cidet, & inserta Angelorum choris in Coelos illius anima trans-
ferentur. Antequam verbis explicitis hoc praesagium ederet, non
poterat sibi à fletibus temperare, dum infantulus suis dignaretur
aspectibus suis pluribus affectus: ô beate puer, aeterna vivitur

te gaudias ò quàm magnus es futurus. Dehinc hoc vaticinio
semper mater filium [illegible], illud de saeculi pompa, cuius splen-
dorem filio desiderabat interpretabatur. At ea illa diutius hallu-
cinaretur: Antonius angelico suo omnes discussit caligines
affirmans, illud non de saeculi huius fastu, ac superbia, sed de
gloria coelesti, quam primus depossebat, quinque breui ex hac
vita migraturus erat, intelligendas. Hoc audito mater se totas
ad Dei nutus composuit, certior effecta, suo huic Prophetae
arcanorum caelestium lumen affulgere, nam eius praedictio-
nes decimo quinto die infantulus vitae huius aerumnas cum
aeterna beatitudine commutavit.

28 Vita ac Gesta P. F. Francisci à Perpiniano Sacerdotis

Eadem provincia Cathaloniae: Vita P. F. Francisci à Perpiniano Sacerd. — Annus ipse alium similiter virum pietate insignem in Ca- 260
thaloniensi Provincia tulit è medio Franciscum scilicet à
Perpiniano Sacerdotem, illustribus parentibus genitum,
qui inter omnes Oppidi illius municipes praecipui erant.
Hic cum primogenitus esset, opes omnes, et huius saeculi
glorias, ad quas aspirare potuisset, contempsit, ut Christum
lucrifaceret. Indolem natura, optimas indoles ad omnium
Candor animi eius. — virtutes studia compositas sortitus erat, quas tantus animi
candor ornabat, ut illi ingenuitas eius omnium qui ipsius
consuetudine utebantur, affectus conciliaret. Quippe sine
fuco eam columbae simplicitatem, quam Christus olim suis
discipulis totius, ore, et opere commendavit, in se ipso re-
ferebat.
Humilitas eius — Humilitatis amans ad illam perfecte adipiscendam animum 261
solerter intendit. Usque eo ad praxim facilius reducere
valeret, viliora quaeque obsequia, ut sartoris ac sutoris
[illegible], et artes componendi librorum folia didicerat. Sic ho-
mo ille, qui non defuisset rerum copia, si in domo paterna
Omnibus servire gestiebat — mansisset, deposito fastu, Christi humilis, ac mitis; qui ministra-
re, non ministrari venit, spiritum induit: hoc enim ubi persu-
asum indicavit, ut omnibus, qui illius ope indigerent, singulari ani-
mi laetitia obsequendo, esset omnium minister.
Tanto affectu hanc humilitatis virtutem proseque- 262
batur, ut in Patria sua Perpiniani, non erubuerit in
media platea, toto spectante foro, vilissimum munus obire.
Audijs illum firmum promissum fuisse nostri Conuentus
hortulanum

Anni Christi 1631.	Urb: VIII 9.	Ferd: II. Imp: 13.	Hieronymi Narniensis Vicarij Generalis 5.	Religionis 107.

hortulano, sed mittendos esse Fratres, qui illud in curru con-
veherent: quare ultrò suas huic operi operas impendi ro-
gavit, nihil ratus ministerium illud in patriâ publicè fa-
ctum sapientiæ suæ fore indecorum. Dum opus hoc exerceret
quidam nobilis, & ipsi sanguine conjunctus, ut vidit eum nudâ
utrâque manu fœda stercora, perinde ac aurum colligentem, Insigne humi-
ut in vehiculum projiceret, substitit admirans hoc factum, litatis exemplum
hærens quid diceret: at indignatione prævalente tandem
in has voces erupit. Nonne te pudet, hominem non tantùm Carpitur ejus
ingenuum, sed & prænobili prosapiâ genitum in totius Urbis humilitas.
conspectu, non tibi solum, sed & toti familiæ, ac propin-
quis ingloriam hanc notam inurere, ut ad instar vilis man-
cipij fimum, ac stercora tractes! Recordare, obsecro, cujus
sis familiæ surculus, & scito, haud tibi nato decens, aut ster-
quilinium stratum fuisse. Et ut multa paucis comple-
ctar, nobilitatem generis del Rio contemplare, ut ab incepto
hoc opere tam ignominioso desistas, et similia deinceps
aggredi erubescas. Franciscus hoc sermone nihil omni-
nò commotus respondit. Non sum ego ampliùs Domi- Generosum ejus
nus ille del Rio, cujus memoriam refricando, aliquid responsum.
proposito meo te posse detrahere, opinaris. Veterem
hominem exui, & novum indui; sæculi personam deposui,
quando vitam seraphicam professus sum: unde sicut ensis,
quo tu præcingeris, tibi tanquam equiti illustri, ac generoso
rectè convenit; ita vilis et abjecta hæc actio mihi Reli-
gioso inter Minores minimo optimè quadrat: est enim
humilitas armatura Capucinorum. Sicut Job despectus
olim de sterquilinio suo philosophos, qui ad ipsum con-
fluxerant, ut erroris eum arguerent, & patientiam ejus cor-
rumperent, sapientissimè confutavit: sic ipse Religiosus ex
suâ illustri sorte in vilem hunc statum delapsus, ut stercora
colligeret in stabulo, ex illo suo sterquilinio virum hunc
nobilem, qui ambitioso eloquio pium ejus propositum perstrin-
gere ausus fuerat, prudentissimè confudit. Dignus sanè,
quem aliquando Deus de stercore erigeret, ut cum Principi-
bus Populi sui eum in gloriâ collocaret. Alij etiam plura

Anno Christi 1631.	Urb: VIII. 9.	Ferd: II. Imp: 13.	Hieronymi Narniensis Vicarii Generalis 5.	Religionis: 107.

Patientia eius — illius patientiam tentavere: at illa fuit semper infracta, licet durus, & asperis verbis impetita: nec ulla gravis infirmitas potuit sua acerbitate robur animi eius frangere: sed Struthionis avis ad instar, quae insito calore ferrum etiam digerere perhibetur, constanter ille voces omnes injurias, morbos, & adversa quaeque devorabat.

Paupertatis amor. — Religiosus pariter extitit in his, quae spectant ad paupertatem. Quidquid enim humi abjectum, et ab aliis tanquam inutile derelictum reperiret, si posset alicui rei inservire, ille velut paupertatis amator hoc solicite colligebat: & ne aliquando novis uti rebus cogeretur, obsoletas & detritas hanc supellectiles suis usibus reservabat. 263

Pietas eius erga Deiparam — Angelorum Reginam tanta pietate venerabatur, ut ei haec Beatissima Virgo speciem suam egregiam in malleo ferreo delineatam ostendere dignata fuerit. Ecce talis gratiae succinctam historiam. Dum quadam folia malleo tundere vellet, ut libros componeret, malleum quemdam ferreum jam tabida vetustate exesum ad officinam Joachimi Colmellae fabri ferrarii Vinconsis Oppidi detulit, eumque rogavit, ut illi instrumento igni admoto novam dare formam curaret. Faber inspecto ferro ait, esse talem materiam ineptam, ut ex ea quidpiam congrui cuderetur; eique rimas, & hiatus, qui in ipso conspiciebantur, ostendit. At Franciscus instans, ut malleum projiceret in fornacem, subdidit, se interea salutationem Angelicam recitaturum, et procul dubio Dei Genitricem intento suo fore propitiam. Victus ea importunitate faber, malleum illum pessimo ferro usum in fornacem injecit, eumque candentem forcipe arreptum in vas aquae immersit, ex quo postea eductus, ita splendidus apparuit, rimis, ac foraminibus obductis, ac si fuisset ex purissimo chalybe fabricatus. At Dei Genitricis imago, quae in malleo 264

Expressa divinitus Dei Genitricis imago. — expressa apparuit, Colmellam in stuporem ingentem rapuit. Referebat haec figura Sanctissimam Caelorum Imperatricem stantem, luna substrata pedibus eius. Amictus erat ei caeruleus, facies vero nitens: ac nive candidior, omniumque splendidissima.

Anno Chri 1631.	Vrb: VIII. 9.	Ferd: II. Impr: 13.	Hieronymi Narniensis Vicarij Generalis 1.	Religionis 107.

distinctam luce toti corpori circumfusa radiantem. Franciscus hoc viso prodigio, ex manibus Fabri malleum arripuit, insculptamque in eo imaginem delere nisus est; tamen frustrà: quare Fabro opportunitatem præbuit eam rursus pio, ac præ stupore delinquenti animo contemplandi. Sed ne divulgata fama huius portenti Francisco tanquam eius autori honorem aliquem conciliaret, malleum præ manibus arripuit, ac subito ianua egressus, quoties oportuit, ut illa imago oculis hominum subduceretur. Porrò illa evanuisse Faber asserit, tanto fuit mœrore correptus, ut mensibus ferè tribus omnis consolationis expers languerit. Quodque eius tristitiæ incrementum dedit, à Christi servo adstrictus fuit, ne tale prodigium ipso vivente alicui revelaret. quapropter solùm post eius mortem, hunc dignum memoriâ æternâ successum manifestauit, ac proprio iuramento affirmauit.

261. Quando in Choro psallebat, videbatur animam suam effundere, adstantesque eo pietatis sensu afficiebat, ut aliquid in eo supra hominem se crederent audire. In his Andreas Dalmacius Medicus Vincomiis solitus quotidie apud nos vesperis interesse, deposuit, se, Francisco psallente, arbitratum Angelico more psallebat. Angeli vocem in Choro dulciter occinentem percepisse. Ille profectò, cuius vita erat Angelica, potuit cælesti voce Deum ad instar Angelorum laudare, ad quos sacro viatico instructus, ne desiceret in via, perrexit. Perpiniani defunctus, ibi, & ubique tot nouos illibatæ suæ vitæ præcones habuit, quot viros sæculares, ac Religiosos, qui in eo universi fuere.

Anno Chri 1632.	Vrb: VIII 10	Ferd: II. Impr. 14	Franc: Genuensis Vic: Gen: 1.	Religionis 108.

Septuagenario maior erat Hieronymus Narniensis, quando post mortem Joannis à Noto Generalis Ministri, ut primus Definitor Religionem gubernandam suscepit: at ipso similiter hoc anno defuncto, Franciscus Genuensis, qui erat Summi Pontificis Concionator, ac in Curiâ Romanâ Procurator, per literas patentes Vrbani VIII. in forma Breuis datas, Generalis Vicarius loco Hieronymi nuncupatus est. Post quinquennium exactum, non potuêre Patres vocales, sicut tunc temporis mores erant, se Romam conferre ad cele-